

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškimi
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 115 (13.945)

Trst, petek, 28. junija 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958

CEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

*Vojaške enote so ponoči zapustile vojašnice in zasedle meje
Legitimna slovenska oblast: ne bomo klonili nasilju*

Slovenija okupirana

Zločin proti Slovencem

DUŠAN UDOVIČ

Sanjski dan navdušenja in prazno-
vanja se je za mlado slovensko drža-
vo prevesil v kruto resničnost, ki je
ob prvem včerajšnjem jutranjem svi-
tu boleče zarezala v narod z dogaja-
njem, kakršnega od konca vojne ni
pomniti. Barbarski in nepojmljivo su-
rov je odgovor na demokratična in
miroljubna prizadevanja Slovenije, ki
je tudi ob legitimnem aktu osamos-
vojitve, tako kot vselej doslej, vztraj-
no ponujala roko jugoslovanskim na-
rodom za miren in civiliziran dogo-
vor, v položaju ko sta brezumje in
nesposobnost obvladanja položaja
postala žalostni predznak dogajanja
v Jugoslaviji.

Zgodila se je najslabša možna vari-
anta, ki jo je bilo ob nenehnih grož-
njah mogoče pričakovati. Dialog so
hrešče prekinili oklepniki, padle so
mnoge žrtve, povsod razdejanje, tes-
noba in strah pred nočjo in jutrišnjim
dnem. Vojska je s tem dejanjem do-
končno zapečatila svoj ugled, v koli-
kor ga je kaj še sploh obstajalo. »Pos-
lali so nas na obrambo meje pred ne-
kimi tujimi napadalci«, je zaprepade-
nim ljudem na mejnem prehodu pri
Rdeči hiši izjavil mlad tankist, ki je
tudi priznal, da v takšno povelje ne
verjame. Armada, v kateri bi hoteli
nekateri kljub vsemu še videti neko
garancijo za obdržanje reda, se je
pred svetovno javnostjo razgalila kot
grobo represivno orožje brezglave
politike, ki zmore le še to, da jugo-
slavske narode potiska v krvavo
obračunavanje.

To je žalostna in krvava resničnost,
ne pa bolna zatrevanja, da armada
brani meje in ustavni red. Kakšen in
čigav ustavni red, naj se vpraša sle-
hernik, ki jugoslovanskega dogajanja
kljub vsemu še ne zmore doumeti. Ali
morda takšen, ki dopušča nekažno-
vne vdore v denarni sistem in sistema-
tično ropanje zavoženega gospodar-
stva? ali morda takšen, ki ne dopušča
legitimne izvolitve zveznega predse-
dnika Mesiča? ali naj vojska brani tak-
šen ustavni red, v katerem zvezni or-
gani ne zmorejo dlje od groženj in

Krvavi spopadi in meje zasedene

Zgodilo se je to, kar se ne bi
smelo zgoditi. Po včerajšnjih
taktičnih premikih je vojska
posegla z vso brutalnostjo v
Slovenijo, ki je dejansko okupi-
rana država. Okupirala pa jo je
jugoslovanska armada, ki se je
iz ljudske spremenila v okupa-
torja. Slovenija je na brutalno
ravnanje vojske odgovorila iz-
redno odločno. Najprej z nena-
silnimi sredstvi, nato pa tudi s
silo, ko se je izkazalo, da nena-
silje ne zaleže. Na snočnji tis-
kovni konferenci je slovenski

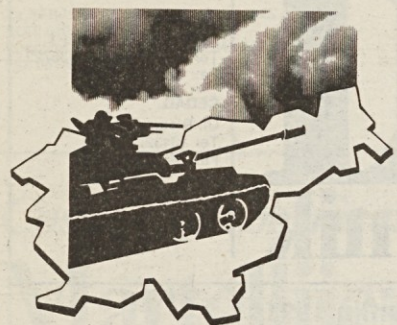
obrambni minister Janša nave-
del dramatične podatke o obra-
čunu spopadov, ki naj bi doslej
zahtevali sto mrtvih in ranje-
nih. Janša je dodal, da ukazi
prihajajo iz Beograda in posta-
jajo vse bolj radikalni. Do hu-
dih bojev je prišlo v okolici
Ljubljane in spopad se vse bolj
bliža okolici.

Okupacija Republike Slove-
nije je izzvala ostre reakcije
tujine. Italijanski zunanji mi-
nister De Michelis je opozoril
jugoslovansko vlado, naj ne
uporablja sile. Italija in Avstri-

ja sta sklenili, da bosta aktivi-
rali prvo stopnjo pripravljenos-
ti za prefencijo konfliktov, ki
jih predvideva KVSE in tudi
nadalnje stopnje, če bi se to v
luči dogajanja v Jugoslaviji po-
stalo potrebno.

Vojska je dopoldne in v po-
poldanskih urah zasedla vse
mejne prehode na meji z Itali-
jo. Spopadov na Tržaškem ni
bilo, medtem ko je na Vipav-
skem prišlo do streljanja.

POROČILA
NA NOTRANJNH STRANEH

Predsedstvo in vlada zasedata neprestano in vodita posege

Odpor Slovenije

LJUBLJANA — Slovenija je že dejansko okupirana dežela. Prihajajo vedno nove vesti o zasedbi mejnih prehodov, o tankovskih enotah, o streljanju, raketah in že tudi pobijanju. JLA se obnaša kot okupatorska armada. Pričelo se je okrog 3. ure zjutraj, ko se je tankovska enota JLA iz Vrhovnice usmerila proti letališču Brniku, nato pa se je napetost stopnjevala ves dan. Bilo je mnogo premikov, ni niti mogoče slediti vsakemu posebej. Najbolje izhaja celotna vojaško-okupacijska slika iz priobčne risbe, ki jo je objavilo ljubljansko Delo.

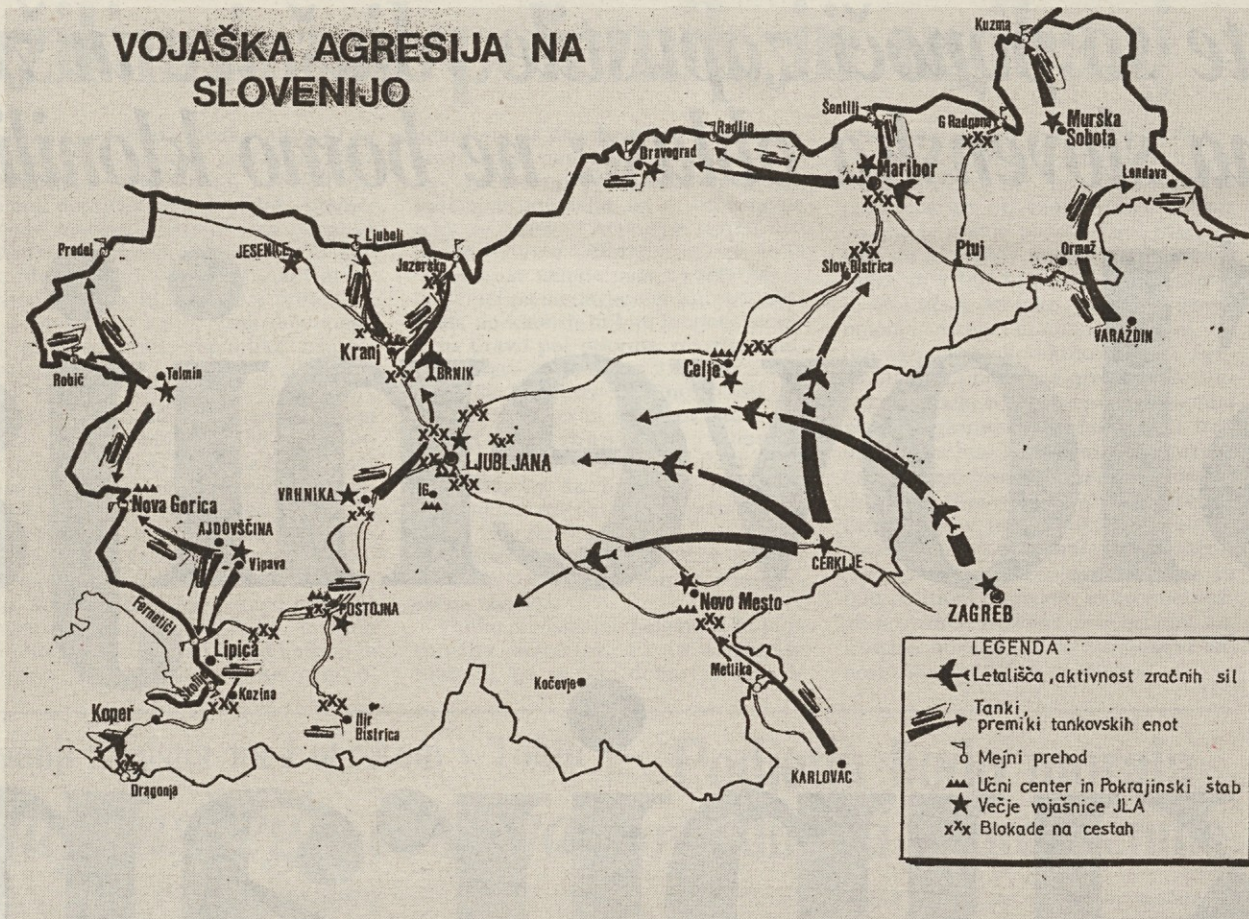
Nekje ob 18. uri je minister za informiranje naredil sledeči pregled stanja: 8 raketnih topnjač pljuje iz Splita proti severnemu Jadranu, na krovu je oddelek pehote. V Sloveniji in na Hrvaškem so koncentrirane skoraj v celoti vse prevozne (helikopterske, letalske in druge) kapacitete JLA. Armada je zasedla mejne prehode Jezersko, Učje, Kozina in Fenetiči. Najhujše bitke so bile, in ko to pišemo se še nadaljujejo, v Ormožu, kjer je bil tudi ubit pripadnik JLA.

Skupno je do že omenjene ure Teritorialna obramba izstrelila 10 protitankovskih raket, petkrat so zadele. Vedno v gosencice in na tak način, da tank onespobijo, ne pa uničijo in da ni smrtnih žrtev.

Vojaško-okupatorsko kroniko bi lahko še nadaljevali, saj iz ure do ure, vsako minuto slede nove in nove vesti o streljanju, o raketah in o mrtvih. Vesti o mrtvih so še nepreverjene, vendar njihovo število narašča.

Vzporedno s tem pa gredo tudi politični dogodki. Predvsem slovenska vlada, predsedstvo, parlament in stranke zasedajo ves dan, soglasje je popolno, kot ga še ni bilo. Vse se nekako vrti okrog predsednika Milana Kučana, ki je ohranil mirno kri, govori kot običajno, počasi, preudarno in tako tudi ukrepa. Prav on je dopoldne slovenskemu narodu povedal, da JLA okupira Slovenijo in da bo Teritorialna obramba odgovorila na primeren način tudi z orožjem. S tem je ukazal uporabo orožja, kadar gre za obrambo.

Streljanje je na več krajih, mrtvih je več, Slovenija se je uprla. Dopoldne je skušal na poziv Peterleta posredovati zvezni predsednik Živko Pregel, Marković pa je zahteval moratorij, ki naj bi pomenil, da se stanje v Sloveniji

Eden od dramatičnih prizorov včerajšnjega dogajanja v Sloveniji

(Telefoto AP)

vrne na stanje pred proglastitvijo samostojnosti, armada pa bi ostala na onih pozicijah, ki jih je zavzela. Slovenija ni pretrgala razgovorov, toda slovensko predsedstvo je sklenilo, da so razgovori možni samo, ko se bodo vojaki vrnili v kasarne in bo vzpostavljeno stanje, kot je bilo tik po proglastitvi slovenske samostojnosti.

Slovenija je moratorij zavrnila, saj bi pomenil, da mora preklicati plebiscit, sklepe slovenske skupščine in seveda proglastitev samostojnosti in suverenosti. Razni pogovori Markovića z

Drnovškom, naposledno s Peterletom niso zato mogli ničesar obroditi, saj gre za okupacijo in za vojaško agresijo. Dokler agresija traja, je razgovor nemogoč.

Kaj bo danes? JLA računa, da ji bo še ponoči uspelo zasedi vse mejne prehode. To je možno, morda tudi verjetno. Toda odpor Teritorialne obrambe narašča, blokade so vedno bolj učinkovite, spontane in množične.

Možen je desant v Ljubljano, tokrat ne z namenom, da bi se kapilarno zasedlo celotno mesto, temveč, da bi prijel slovenski »vrh«, ki je »kriv za vse,

kar se dogaja v Sloveniji in Jugoslaviji« in da se seveda slovenske predstavnike, med njimi je Kadijević v svojem predavanju izrecno omenil predsednika vlade Peterleta, preda sodišču zaradi veleizdaje.

Včeraj se je sestalo orknjeno zvezno predsedstvo. Prisotnih je bilo samo pet predstavnikov, saj na seji ni bilo dr. Drnovška, ki je v skladu s sklepom slovenskega predsedstva odstopil oziroma vrnil mandat slovenski skupščini, ni bilo Mesića, niti Makedonca Turpukovskega. Seveda so potrdili vse sklepe zvezne vlade in pohvalili JLA.

Dramatično poročilo Janeza Janše o dogajanju v Ljubljani in Sloveniji

V spopadnih 100 mrtvih in ranjenih

LJUBLJANA — Slovenija je v vojni. Voja je prava in krvava. Slovenski obrambni minister Janez Janša je navedel dramatične podatke, v katerih je govor o sto mrtvih in ranjenih. Pri tem je treba takoj povedati, da točnih podatkov o mrtvih ni (na strani TO naj bi dosel padel en vojak), so pa poročali o eni smrtni žrtvi v spopadih v Ormožu, o štirih mrtvih v bojih pri Trzinu v okolici Ljubljane, nekaj mrtvih pa naj bi bilo tudi v sestrskih oziroma onesposobljenih helikopterjih jugoslovanske vojske.

Minister Janša je še povedal, da ukazi iz Beograda še prihajajo in da postajajo vedno bolj radikalni. Cilj jugoslovanskih zveznih enot pa naj ne bi bile samo meje Re-

publike Slovenije, temveč se oklepne enote usmerjajo tudi proti večjim središčem v Sloveniji. Za dosego tega cilja, pa naj bi imele enote JLA, ki se sklicujejo na določila Zveznega izvršnega sveta, ukaz, da ga dosežejo za vsako ceno.

Po Janševem mnenju je povsem jasno, da gre za poskus vojske, da »obglavi« slovensko vodstvo, ki je bilo izvoljeno na demokratičnih volitvah, tej odstranitvi v Sloveniji pa naj bi nato sledila Hrvaška, kjer naj bi prišlo do podobnega razpleta. Slovenski obrambni minister je tudi povedal, da razpolagajo z dokumenti, ki dokazujejo, da gre dejansko za izvajanje tako imenovanega načrta »Bedem« (ob-

rambni zid), za katerega so Marković, jugoslovanski obrambni minister Kadijević in njegov pomočnik Brovet trdili, da sploh ne obstaja. Načrt pa temelji na zamisli, da je treba ohraniti socialistično družbeno ureditev v Srbiji in Črni gori, nato pa jo uresničiti še v ostalih delih države. Na dokumentu, ki so ga pripadniki teritorialne obrambe dobili v zajetem oklepem vozilu, pa so označene točne poti tankovskih kolon.

Kratko poročilo z bojišč govori, da je slovenska teritorialna obramba onesposobila šest helikopterjev, 15 tankov, zanimiv pa je tudi podatek, da je približno sto oficirjev in vojakov JLA prestopilo k TO. Ta je tudi zajela nekaj desetnih pripadnikov zvezne vojske in uspela blokirati več tankovskih kolon, ki so se pomikale proti nekaterim večjim mestom.

Janša je še povedal, da TO razpolaga s podatki, da sta na ozemlju Slovenije dva posebna diverzantska odreda JLA, ki naj bi imela glavno vlogo pri morebitnem poskusu »obglavljanja« slovenskega vodstva. Govoril je tudi o tem, da naj bi med pripadniki JLA bilo precej takih, ki niso niti vedeli, kam gredo, temveč so jim preprosto ukazali, naj vozijo v koloni, ki jih običajno vodijo do štirje aktivni vojaki.

Vesti z bojišča pa so vedno bolj dramatične. Do hudih bojov je prišlo v bližnji okolici Ljubljane, da se spopad morda vse bolj bliža prestolnici nove države, pa pričajo sicer še nepotrjene vesti o sestreljenih helikopterjih, ki so jih enote TO sestrelile nad Ljubljano, Trzinom in Igom.

Dopoldne je bilo v Ljubljani še mirno, čeprav je bilo veliko manj prometa kot običajno. Ljudje pa so bili še pred skrajno zaostrojitvijo napetosti izredno ogorčeni nad ravnanjem JLA, obenem pa tudi izredno zaskrbljeni nad možnim

Dramatično in napeto v Sloveniji

(Telefoto AP)

zapletom dogodkov. »To je okupacija, kot je bila tista leta 1941 in kot takrat se ji bomo uprli in pregnali okupatorja.« To je bil zgovoren vzklík upokojene profesorice, prvoborke, ki je štiri leta vojne preživela v partizanih. Poseg vojske ocenjuje kot velikansko sramoto predsednika zvezne vlade Markovića in vojaškega vrha. Svoje razočaranje in srd pa je stresla predvsem na Markovića, katerega je Slovenija v začetku podpirala, »nato pa je dejansko izropal Slovenijo in Hrvaško in ju gospodarsko uničil.« Glede nadaljnjega razvoja pa je izrazila upanje, da bosta Evropa in ves svet podprla mlado državo Slovenijo. »Mi nečemo nikomur nič žalega, želimo biti le gospodar na svoji zemlji in smo pripravljeni prevzeti prevzeti tudi vse obveznosti, ki Sloveniji zadevajo, v odgovor pa smo dobili vojaško zasedbo in grožnje. Mi tega ne potrebujemo in nečemo in

se premieru za tanke najlepše zahvaljujemo,« je še dejal.

Med še nekaterimi našimi ključnimi sogovorniki velja omeniti še študenta strojništva iz Kranja, ki proti večeru ni vedel, če se mu bo uspelo prebiti do doma. Vojsko je služil pred leti, glede nasilnega posega proti slovenski državi pa je dejal, da je to največja sramota v preteklosti toliko opevane in hvaljene JLA in vse Jugoslavije, ki tega nikakor ne bi smela dovoliti. Rekel je tudi, da vsega srca upa, da bo prevladal razum in da bo v končni fazi vojska sama zašla v pat pozicijo, ko bo mednarodna javnost le spoznala, da ni Slovenija tista, ki ogroža integriteto Jugoslavije in končno obsodila tistega, ki to obsodbo zasluži in podprla tistega, ki podpora demokratične mednarodne javnosti res zasluži. »To pa je v tem primeru Slovenije,« je poudaril mladi Kranjčan.

RADO GRUDEN

Poziv JLA Slovencem

Prebivalci Slovenije,

Z odločitvijo Zveznega izvršnega sveta in v skladu z ustavnimi pooblastili, Zvezni sekretariat za notranje zadeve in enote Jugoslovanske ljudske armade prevzemajo nadzor nad državno mejo.

Ta korak je izsiljen. Neposredno so ogroženi teritorialna integriteta Jugoslavije, mir in varnost prebivalcev in izvrševanje mednarodnih obvez, ki jih ima SFRJ.

Prebivalci Slovenije,

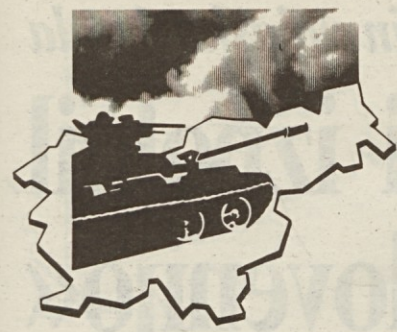
Ostanite doma in na svojih delovnih mestih. Ne dovolite da vas zlorablja zoper vaših življenjskih interesov.

Vabimo vas na mir in sodelovanje!

Enote Zveznega sekretariata za notranje zadeve in JLA bodo svoje naloge izvrševale dosledno in energično.

Vsak odpor bo zlomljen.

S takimi letaki so letala JLA včeraj zjutraj preplavila večji del Slovenije

Po včerajšnji okupaciji Slovenije s strani JLA

Zaskrbljenost tujine

RIM, LUKSEMBURG — Ob hudih dogodkih, ki so se včeraj zgodili v Sloveniji, so takoj reagirale pratično vse evropske države, pa tudi vse večje svetovne velesile. Italijanski zunanji minister Gianni De Michelis se je telefonsko pogovarjal s svojimi kolegi Nemcem Genscherjem, Avstrijcem Mockom in nato z Lončarjem.

Naročil je tudi italijanskemu veleposlaniku v Beogradu Ventu, naj izrazi predsedniku zvezne vlade Markoviću najglobljo zaskrbljenost nad nastalim stanjem v Sloveniji po grobi intervenciji JLA in naj ga v italijanskem imenu pozove k »preizkušnji umirjenosti in odgovornosti«. De Michelis je obenem povabil na sestanek jugoslovanskega veleposlanika v Rimu ter sporočil, da bo Italija aktivirala postopek o varnosti in sodelovanju v Evropi.

Iz Luksemburga, kjer se medtem sestajajo evropski zunanji oz. obrambni ministri, je italijanski obrambni minister Roroni dejal, da Italija ni do sedaj sprejela nobenega vojaškega ukrepa, vendar da pa zelo pozorno sledi razvo-

ju dogodkov. Prav tako so se iz Luksemburga oglašili ostali evropski obrambni ministri ter skupno izrazili zaskrbljenost za razvoj dogodkov in da je »trenutni dialog zelo otežkočen«. Devet evropskih ministrov je nato nujno apeliralo na jugoslovanske oblasti, naj takoj preprečijo vse oborožene spopade in naj takoj poskrbijo, da se spet vzpostavi redno delovanje in upravljanje države.

Obenem se bo danes v Luksemburgu sestala Dvanajsterica, ki bo na svojem dvodnevnem zasedanju razpravljala o mnogih perečih problemih, predsem pa o kritičnem stanju v Sloveniji. Italijo bosta predstavljala predsednik vlade Andreotti in zunanji minister De Michelis.

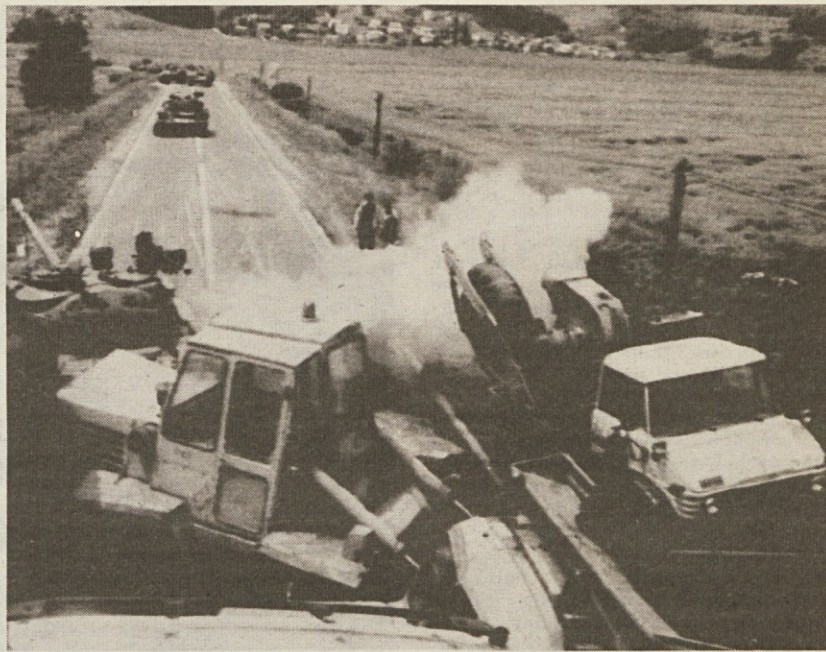
Medtem je Italija sprožila in aktivirala prvi stadij mehanizma o vojaških dejavnostih v okviru varnosti in sodelovanju v Evropi KVSE, podoben mehanizem pa je sprožila tudi Avstrija, ki naj bi se v tem oziru povezala z Madžarsko. Prav s tem v zvezi je avstrijski zunanji minister Aloiz Mock dejal, da

je treba »preprečiti, da bi v Jugoslaviji prišlo do »rešitve Jaruzelski«, kar bi pomenilo nesrečo. Mock je dejal, da še ne obstajajo pravni pogoji za juridično priznanje Slovenije in Hrvaške, vendar da pa bodo na avstrijskih mejnih prehodih priznali slovenske potne liste. Sicer pa so o priznanju namerava posvetovati z ostalimi evropskimi državami, pa tudi z ZDA in s SZ.

Prav iz Washingtona je ameriški državni tajnik James Baker dejal, da ZDA sprejema »večjo avtonomijo in suverenost za republike in da »pozdravlja« novo bazo za enotnost Jugoslavije in da je »zelo zaskrbljen nad nastalim stanjem v Sloveniji«, vendar pa o neki obsodbi vojaške okupacije ne duha ne sluha.

Včeraj so se tudi sestal politični komite Atlantskega pakta NATO, da bi razpravljala o razvoju stanja v Jugoslaviji, ob koncu pa so apelirali, da se nasilje čim prej konča.

Zaskrbljene so tudi vse bolj industrijsko razvite evropske države, zaskrbljena pa je tudi Moskva, kot je poudaril zunanji minister Vitralij Čurkin.

Kučanova poslanica slovenskemu narodu

LJUBLJANA — Po sestanku predsedstva je predsednik Milan Kučan naslovil slovenskemu narodu sledečo poslanico:

»Predsedstvo je ocenilo, da pomenijo premiki enot JLA - sporočilo V. vojaškega območja - nasilnost in brezobzirnost poseganja jugoslovanske vojske, agresijo na samostojno in suvereno Republiko Slovenijo in poskus njene trajne okupacije. Slovenija bo na to agresijo odgovorila tako, da bo uporabila vsa sredstva, ki jih ima na voljo, da zavaruje svojo suverenost. Predsedstvo Republike Slovenije je ukazalo Teritorialni obrambi Slovenije, da če bo to potrebno, tudi z orožjem zaščiti objekte in komunikacije, ki so temeljnega pomena za življenje ljudi v republiki Sloveniji in zavarovanje njene suverenosti.

Predsedstvo Republike Slovenije poziva vse Slovence in državljane republike Slovenije, oficirje v Jugoslovanski ljudski armadi in vojske na služenju vojaškega roka, da zavrnejo sodelovanje v agresivnih dejanjih proti lastni državi in lastnemu narodu. Predsedstvo poziva tudi pripadnika drugih narodov in narodnosti, državljane drugih jugoslovanskih republik, da ne sodeluje v nasilnih dejanjih, ki so nezakoniti tudi po pravni ureditvi SFRJ in ki

lahko po nepotrebnem povzročijo človeške žrtve, saj jim v teh razmerah Republika Slovenija žal ne more več zagotavljati varnosti.

Organi Republike Slovenije zahtevajo od jugoslovanske vlade, da zaustavi vse aktivnosti jugoslovanske armade v Sloveniji. Republika Slovenija je sklenila takoj odpoklicati vse svoje predstavnike v zveznih organih. Dokler agresija ni ustavljena, tudi ni mogoče dogovarjanje o rezešitvi vseh vprašanj, ki so ostala odprta po razdružitvi Republike Slovenije od SFRJ in ki smo jih želeli reševati mirno in sporazumno. Predsedstvo Republike Slovenije je pozvalo tudi predsednike in predsedstva vseh drugih jugoslovanskih republik, da obsodijo agresijo vojske proti Republikli Sloveniji in da pozovejo svoje državljane, pripadnike JLA, naj v njej ne sodelujejo. Dokler se agresija ne zaustavi, je Republika Slovenija prisiljena prekliti svojo ponudbo za nadaljevanje pogovorov o oblikovanju skupnosti suverenih držav na ozemlju dosedanje SFRJ. Organi Republike Slovenije so se že obrnili na sosednje in druge evropske države ter na svetovno javnost in jih obvestili o agresiji na njeno samostojnost in suverenost.«

Svetovni slovenski kongres zasenčili dramatični dogodki v novi Sloveniji

LJUBLJANA — Dramatične vesti o poskusu preprečitve mlade slovenske samostojnosti z oboroženim posegom jugoslovanske vojske so nujno dale pečat svečanemu uvodnemu zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa in spričo drugih dogodkov v Sloveniji dogajanje na kongresu potisnile nekoliko v stran.

Za kako usodne trenutke gre, je bilo razvidno tudi iz vseh posegov med Slovenci povsod po svetu in v domovini tudi z vso odločnostjo poudarili, da zdaj ni čas za omahovanja in da je treba novo slovensko samostojnost braniti in ohraniti.

Kako važen dogodek bi kongres v normalnih razmerah predstavljal, kaže že prisotnost številnih predstavnikov političnega vodstva nove države, med katerimi naj posebej omenimo predsednika Republike Slovenije Milana Kučana in pa predsednika parlamenta dr. Franceta Bučarja, prisoten pa je bil tudi nadškof dr. Suštar. Na velik pomen, ki ga ustanovnemu kongresu SSK pripisujejo povsod pa kaže tudi podatek o več kot 200 delegatih in številnih gostih iz dvajsetih držav. Ob vsem tem pa velja dodati, da zaradi oboroženega posega jugoslovanske vojske, nekaterim delegatom ni bilo mogoče priti do Ljubljane in zato zasedanju niso mogli prisostvovati. Poskus okupacije Slovenije pa je tudi narekoval odločitev vodstvu kongresa, da za danes napovedane obiske zamejstva v Italiji, na Koroškem in na Madžarskem odpove.

Če se povrnemo h kongresnemu dogajanju, moramo zapisati, da je imel uvodni poseg predsednik iniciativnega odbora za ustanovitev SSK Bojan Brezigar, ki je zbranim orisal pot nastajanja SSK od ideje pa do dejanske ustanovitve. To pot je označil kot povest v treh slikah, »ki je v trenutku ustanavljanja iniciativnega odbora res izgledala kot povest in to morda celo nekoliko utopična«. Pri tej povesti pa sta bili prvi dve sliki že odigrani. V Sloveniji je bil uveden demokratičen družbenopolitični sistem, proglašena je bila neodvisna in samostojna Slovenija, zdaj pa se začenja tretje poglavje povesti, ki je po mnenju Brezigarja morda najtežje, saj za njegovo uresničitev ne bo dovolj sklep slovenskega parlamenta, pa tudi ne plebiscitarna ljudska odločitev, temveč bodo odločitve padale tudi v drugih državah, kjer bo marsikaj odvisno od strateških odločitev velesil in delitve interesnih sfer. Pri vsem tem pa naj bi imeli Slovenci, ki živijo v tujini, posebno vlogo prepričevalca, informatorja in tudi tako prispevali k uveljavljanju in mednarodnemu priznanju Slovenije.

Predsednik Slovenije Milan Kučan pa je v svojem pozdravnem govoru poudaril povezanost dveh za slovenstvo, njegov obstoj in prihodnost nadvse pomembnih dogodkov: nastanek suverene in svobodne Slovenije in ustanovitev Svetovnega slovenskega kongresa, »ki pod eno streho zbira vse, kar imamo razmišljujočega, ustvarjal-

nega, nepamirnljivega in ambicioznega, raztresenega in posejanega na različnih koncih silno različnega, a hkrati povezanega in zato med seboj soodvisnega sveta«. Kučan je seveda tudi spregovoril o brutalnem napadu na novorojeno državo in poudaril, da se je treba nasilju in poskusu nasilne pokoritve in trajne okupacije upreti in to ne glede na to, od kod in s kakšnimi razlogi prihaja.

V otvoritvenem delu so spregovorili še nadškof dr. Suštar, ki je poudaril skrb Cerkve za vse Slovence, tudi za tiste, ki so morali zapustiti svojo domovino, politični izseljenec in prevajalec Vladimir Pregelj iz Washingtona, ki je dejal, da se ne smemo spraševati »kaj bo slovenski narod storil za nas, temveč kaj bomo mi storili za slovenski narod«, v Parizu živeči Slovenec, filozof Evgen Bavčar, prof. Tine Hribar, predsednica slovenske konference SSK Spomenka Hribar in pa Tržaški psihoanalitik dr. Pavel Fonda, ki je predstavil problematiko slovenstva v zamejstvu.

Delegati kongresa so včeraj mimo predvidenega dnevnega reda sprejeli resolucijo, v kateri so pozdravili rojstvo samostojne Slovenije, pozvali članice OZN, da priznajo Slovenijo in podprejo njena prizadevanja za članstvo OZN, obsodili vojaško agresijo in poskus okupacije slovenskega ozemlja in pozvali mednarodno javnost, naj se pridruži obsodbi nasilnega poseganja v reševanje krize na jugoslovanskih tleh.

RADO GRUDEN

Protest slovenskih organizacij pred konzulatom SFRJ v Celovcu

CELOVEC — Včeraj ob 17. uri so se zbrali pred poslopjem generalnega konzulata SFRJ v Celovcu predstavniki številnih slovenskih organizacij na Koroškem in nekatere ugledne osebnosti iz javnega in političnega življenja Koroške z namenom, da izrazijo svoje ogorčenje nad vojaškim nasiljem v Republikli Sloveniji. Protestno zborovanje je bilo, tako kot je razumljivo, sklicano v veliki naglici, saj je bil namen en sam - predati generalnemu konzulu skupno izjavo, ki so jo podpisali Narodni svet koroških Slovencev, Zveza slovenskih organizacij, Slovenska prosvetna zveza, Krščanska kulturna zveza, Katoliški delovni odbor, Mohorjeva družba, Celovski Zvon, Koroška enotna lista, Koroška dijaška zveza, mladinska organizacija Federalistična unija evropskih manjšin, nekaj manjših skupin in, kot omenjeno, vrsta osebnosti.

Tekst skupne izjave se glasi: **RESOLUCIJA UDELEŽENCEV ZBOROVANJA ZA SPOŠTOVANJE PRAVIC NARODOV DO SAMOODLOČBE IN PROTEST PROTI VOJAŠKEMU NASILJU V SLOVENIJI IN NA HRVAŠKEM**

Udeleženci zborovanja za brezpogojno spoštovanje načela pravice vsakega naroda do samoodločbe, ki je etični izvir mednarodnega prava, s tem pa tudi nadrejena kategorija določilom tega mednarodnega prava, za-

htevamo takojšnje prenehanje vseh vojaških premikov, akcij in demonstracij s strani Jugoslovanske ljudske armade in neformalnih in nelegalnih oboroženih skupin na ozemlju suverene Republike Slovenije in suverene Republike Hrvaške.

Obenem zahtevamo od vlad, ki sta jih predsednika Republike Slovenije in Republike Hrvaške obvestila o vzpostavitvi samostojne slovenske in hrvaške države, da obe državi v duhu temeljne pravice o samoodločbi nemudoma priznajo v smislu mednarodnega subjekta.

To še posebej pričakujemo od vlad tistih držav, ki so s svojim trdovratnim vztrajanjem pri ohranitvi zvezne Jugoslavije za vsako ceno, tudi proti volji narodov, ki jo sestavljajo, soomogočile zaostritev odnosov na tem območju, kakršnemu smo sedaj priča. Apeliramo predvsem na ZDA in na države Evropske skupnosti.

Kot državljani republike Avstrije, ki je tradicionalno najbližja sosedu slovenske države, pričakujemo od avstrijske vlade takojšnje priznanje Republike Slovenije in Republike Hrvaške.

V četrtek, 27. junija, ob 17. uri pred generalnim konzulatom SFRJ v Celovcu.

JANKO MALLE

Na Koprskem se bojijo vojnih ladij iz Pulja

KOPER — Vojska je tudi ob morju. Mejni prehodi so odprti, vendar čeznje potuje malo potnikov. Največ je turistov, ki se pravzaprav trumoma odpravljajo domov. Predvčerajšnjim je bilo na Obali 2400 domačih in tujih gostov (71% manj), včeraj pa jih je na desetino zapustilo portoroške hotele. Po informacijah, ki smo jih dobili, hotele zapuščajo hitreje domači kot tuji gostje. Turistični delavci, ki imajo veliko stikov s tujci (teh je na Obali kljub vsemu še okoli tisoč), vedo povedati, da tujci v nasprotju z izjavami predstavnikov tujih držav, povsem razumejo odločitev Slovenije in Hrvaške in jo tudi podpirajo.

Vojaškim objektom so tudi na Obalnem območju odklopili telefone. Avtobusi, ki bi morali peljati proti Ljubljani, ne vozijo in ljudje imajo precej težav, prišli. Turisti sprašujejo, kako bi prišli v druge jugoslovanske republike, mnogi, ki delajo na Koprskem iz hrvaške Istre pa sprašujejo, kako naj pridejo domov, ker so na mejnih kontrolnih točkah v kraju Dragonja in pri Sečoveljah postavljene ovire. Zadnje informacije namreč govorijo, da se bodo vojaki JLA Sloveniji približali tudi iz istrske smeri.

V stiski je tudi kakih 3000 prebivalcev, ki se dnevno vozi na delo v Trst, ali pa tam študira.

Upravnik koprške carinarnice Dino Pucer je povedal, da je promet občutno upadel v Luki Koper, kjer se je obseg blaga vsaj razpolovil. Na koprski carinarnici je že šest ali sedem t.i. »inštruktorjev«, menda naj bi jih prišlo še več, skupaj s pripadniki zvezne policije naj bi prevzeli delo. To bi seveda morali storiti ob pomoči vojske. Kako bo prišlo do zamenjave dela v carinarnicah pa natačno ni pojasnjeno.

Meja na morju še ni ogrožena, razmere so normalne tako na meji z Italijo, kot tudi s Hrvaško. Prav iz Pulja pa bi lahko priplule vojaške ladje, ki bi pripeljale tudi večje število mornarjev JLA.

BORIS ŠULIGOJ

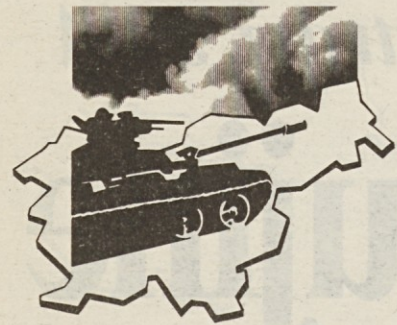
• Zločin

NADALJEVANJE S 1. STRANI

niso sposobni predlagati skupnega dogovarjanja med republikami, če ne takšnega, pri katerem velja odločilni pritisk Srbije? Ali naj vojska brani red, ki že mesece omogoča nemoteno delovanje oborožene samozvane srbske milice v Kninu in drugod na Hrvaškem, red na podlagi katerega je mogoče mirno prenašati provokacije oboroženega Sešlja in njegovih četnikov sredi Beograda?

Dolg bi bil seznam priložnosti, ob katerih bi bilo moralo državno vodstvo ukrepati, če bi bilo res dosledno in za to sposobno. Žalostno, toda neizprosnost dejstvo je, da je ustavni red v Jugoslaviji že davno zrušen, poteptan in zavržen, ter je danes sklicevanje nanj groteska, ki se spreminja v tragedijo. To je včeraj potrdilo tudi razpolovljeno zvezno predsedstvo, ki je naredilo še slednje neodgovorno dejanje, potem ko še lastne ustavne sestave ni sposobno zagotoviti.

Naj se vendar mednarodna javnost reši utvar in lastne slepote! Naj se prekine z nasiljem preden bo še hujše! Slovenija je krenila na pot, iz katere ni povratka. Srčno upamo, da bo mlada država, ki je tudi naša, srečno in pokončno premostila to hudo uro, s katero se na dramatično zgovoren način začena njeno novo življenje.

Ljubljano so po proslavi osamosvojitve prebudili tanki in vojaška letala

»Imam ukaz in ga bom tudi izpolnil Streljal bom za svobodno Slovenijo«

LJUBLJANA — Nekje okrog četrte ure je. Sen je trden, delovni dan je bil dolg, preko polnoči, osvoboditev, osamosvojitve Slovenije, izredna proslava, prvi tanki, prve vesti o vojaškem posredovanju. Sen je trden, tudi topovski strel ga ne bi prekinil.

Pa se v snu čuje kot oddaljeno bobnenje, grmenje. Ropot postane neznošen. Spet sosedi spodaj v prvem nadstropju nekaj počno, ponoči so pognali pralni stroj. Toda hiše se prično tresti. »Ojoj,« pravi soproga, zavest prešine kot rezka bolečina: v Ljubljano so vdrli tanki, to je tankovska kolona. Kot potrdilo dušo prepara zvok lovskega letala, ki je tik nad mestom prebilo zvočni zid.

V zgodnjih jutranjih urah se zbere četverica novinarjev: Furlan piše za Gazzettino, Rumiz za Piccolo, Srbkinja Mirjana za španski El Pais. Taksist Andrej, vesel, prešeren slovenski fant, neizmerno spreten in predrzen, nas vozi okoli Ljubljane. Povsod težka vozila, gradbeni stroji, polne Petrolove cisterne, pa še tovornjaki. Vse ceste so blokirane. Ljubljana je obdana z nepridušnim obročem, ki ga je slovenska Teritorialna obramba postavila ponoči, čim so prvi tanki zaropotali z Vrhnik. Kasarna "Bratstva in enotnosti", kot zasmeh razumu zveni to ime, je osamljena, v tesnem obroču Teritorialne obrambe, policistov in tovornjakov.

Z veliko težavo se mimo vozil, po poljih in po stezah, prebije Andrej na avtocesto proti Vrhniku. Na vstopni postaji na avtocesti lepo dajo listek, kot običajno, vendar pa tudi povedo, da ne morejo nuditi običajnih uslug in da bo treba listek vrniti, toda nič plačati. V tej vsesplošni zmešnjavi, ko je promet praktično povsem ustavljen, se prebija Nemec s svojim mercedesom in jadralno desko na strehi avtomobila. Navkljub vsemu, JLA, slovenski osamosvojitvi, on je načrtoval in se odločil, in sedaj gre na Jadran.

Odcep proti Vrhniku pa je že nekoliko bolj dramatičen. Ustavijo nas policisti, v značilnih uniformah, s kalašnikovimi jugoslovanske izdelave, s tipičnim dvojnimi seržerjem, zlepljenim z običajnim lepilnim trakom, ki pa nudi strelcu možnost hitre uporabe dvojne količine ostrih nabojev. Z avtom se ne more naprej, nobene možnosti ni. Ob izhodni postaji je cela vrsta tovornja-

Eden od prizorov včerajšnjega dogajanja v Sloveniji

(Telefoto AP)

kov, težkih vozil in kot posebna posebnost lepo po vrsti postavljena težka tovorna specialna vozila, last JLA, ki jih popravljajo na Vrhniku, v tamkajšnji tovarni. So povsem nova, še brez oznak.

Ob njih pa v jarku tik ob cesti sedita "teritorialca". Mlada fanta: 25-letni Igor in 21-letni Vojko, oba sta domačina, bila sta mobilizirana prejšnjo noč, oborožena sta s puškami in ročnimi protitankovskimi raketami švedske ali ameriške izdelave. Raketa "heat" prebije vsak oklep tankov jugoslovanske, oziroma sovjetske izdelave. Problem je v pogumu in trdnosti borca, ki mora tank počakati na relativni kratki razdalji in raketo izstreliti.

Kakšen ukaz sta prejela?

»Če se bodo prebili preko prve bariade in približali sedanji, streljati na tanke.«

Bosta streljala?

»Bova.«

Se bojata?

Da, bojiva se, vendar pa tudi ne preveč. Sedaj nama je nekoliko dolgčas, nič se ne dogaja.«

Bosta streljala?

»Da, streljal bom za svobodno Slovenijo,« pravi Ivo, Vojko pa dodaja: »Tak je ukaz in jaz ga bom izpolnil.«

Fanta sta mlada, domačina in brani domači dom. Gremo naprej po prašni cesti, povsod nove in nove bariade, povsod pa tudi polno domačinov, ki se niti ne ozro več, ko nizko, izredno nizko z neznanskim hrupom razpata nebo že stara znanca, reaktivna miga. Gremo mimo polne gostilne, mimo novih lepo zgrajenih hiš, oken polnih rož, mimo obrtniške delavnice, kjer obrtnik mirno kleplja v svoji delavnici, vse do vojaškega transporterja

za tanke, ki ga straži vojak JLA s kalašnikom, jekleno čelado in rdečo zvezdo na njej.

Tik zraven je starejši vojak, višji podoficir, dobro govori slovensko, pravi, da je že domačin. Kaj bo naredil ne ve, ker še ne ve, kako bo s Slovenijo. Očitno je v zadregi, ljudje ga dobro poznajo, zbijajo se šale na njegov račun, idilično in nič kaj vojaško ozračje.

To ozračje pa je povsem drugačno le nekaj sto metrov dalje. Tu je kasarna "Ivana Cankarja", nosi ime največjega slovenskega pisatelja in slavne partizanske Cankarjeve brigade. Občinski svet je prejšnjo noč sklenil, da je JLA agresor in enota JLA in njena kasarna nimata pravice nositi slavnega imena.

Kasarna je prašna, polno je vojakov v popolni bojni opremi, po njej vozijo

tanki in transporterji, mimo hodijo vojaške patrulje, s puškami; kalašniki. To so mladi, zelo mladi in utrujeni fantje, pravi otroci. Oficirji so prijazni, toda v očitni zadregi. Predstavimo se in povemo, katere redakcije zastopamo in da bi s kom želeli govoriti. Tukaj ne, nam pravijo, vojak nas pospremi v sosednjo kasarno, kjer predamo novinarske izkaznice. Toda odgovor je rezek, komandant nima časa za razgovor. Ozračje je mračno, dežurni oficir, Bosanec, bi hotel biti zgovoren, toda svoje poreklo je edino, kar pove. »Kako se imenuje poveljnik?«, ga vprašamo. »Pojdite tja preko k teritorialcem, oni vam bodo vse povedali, oni tudi vse vedo,« je odgovor.

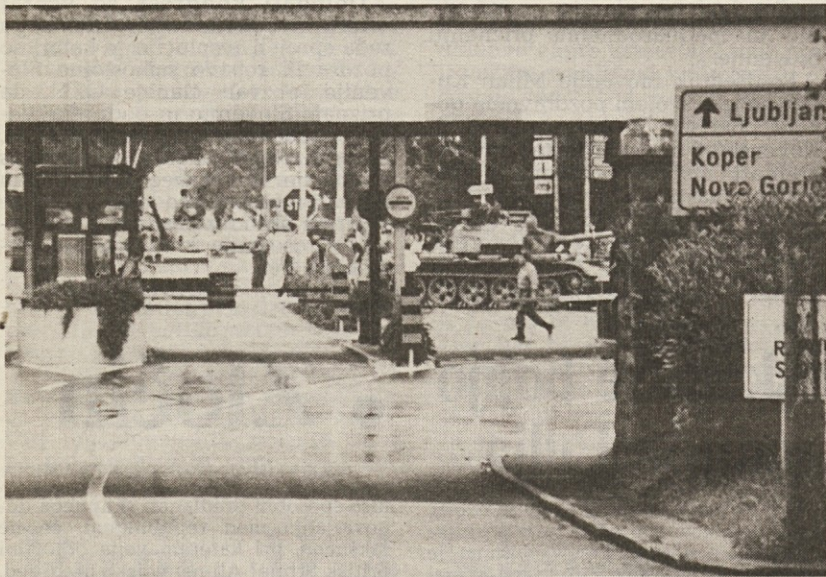
Vračamo se nazaj po isti poti z mešanimi občutki. Na mostu in na odcepu proti avtocesti nas čaka presenečenje. Po stranskih poteh sta pripeljala dva kamiona regrutov, ki so bili nekaj dni na poligonu in oficir in fantje JLA prav ničesar ne vedo, ne da se je Slovenija odcepila, ne da je JLA intervenirala, ničesar. Lepo so postavili na kamione svoje puške in kalašnike, pa še pištole, da »ne bi bilo kaj hudega«, pravi policijski poveljujoči inspektor. Prično se pogajanja. Najbrž so še vedno na mostu, iti peš ni ravno lepo, in tega nočejo, odpeljati se s tovornjaki pa je tehnično nemogoče in izredno nevarno.

Andrej brzi v Ljubljano, kjer Janša že govori na izredno zanimivi tiskovni konferenci. Beli mercedes se le trenutek ustavi ob samevajočem tanku pri Brezovici. Na vstopni postaji odvajamo listek, nič se ne plača, nato pa dolgo zapleteno prebijanje mimo bariad, teritorialcev s strojnimi in protitankovskimi raketami.

Poznal sem Ljubljano v jeklenem obroču italijanske fašistične bodeče žice, spoznal in ponovno vzljubil Ljubljano obdano s potjo spominov in tovarništva, obžaloval in sovražil rušilce poti, neskončno spoštujem in ljubim Ljubljano, obdano s prešernimi, veseli ljudmi, ki se niti ne ozro na mige, toda trdno branijo svojo domovino. Trenutno z barikadami, če bo potrebno pa na isti odločen in dokončen način, kot smo jo proti okupatorju v vojnih dneh.

BOGO SAMSA

Vojska v Rožni dolini in Vrtojbi

Tako je bilo včeraj pred Rdečo hišo

(Foto Waltritsch)

Kolona kakih dvajsetih oklopnih vozil in transportnih tovornjakov vojske je včeraj pozno popoldne prišla do meje na Goriškem in začela oblegati mednarodna mejna prehoda pri Vrtojbi in Rožni dolini. V Rožno dolino je pripeljalo pet tankov in sedem tovornjakov. Zasedli so križišče pred mejnim prehodom in ukazali slovenski mejni policiji in carinikom, naj zapustijo obmejne naprave zveznim carinikom in miličnikom, ki so jih pripeljali iz južnih republik. Mejni prehod so še precej ur nadzorovale slovenske enote, ki pa so morale nekaj po 22. uri kloniti grožnjam vojske, saj je razmerje sil bilo približno 10:1. Zanimivo je, da se je kljub plohi pri bencinskih črpalkah blizu prehoda zbralo nekaj stotin Novogoričanov, ki so se nenasilno, vendar dokaj odločno postavili po robu do zob oboroženim vojakom. Na skandiranje »fašisti, fašisti« in na posmehovanje vojaki niso reagirali, na mnogih mladih obrazih pod čeladami

pa je bila opazna zadrega in nerazumevanje, kaj se pravzaprav dogaja.

Najbrž zadnji »svoboden« mednarodni prehod v Sloveniji pa je bil do približno 22.30 vrtojbenski, kjer so pred zasedbo prehoda sinoči trije tanki zasedli le križišče s ceste iz Šempetra proti mejnemu prehodu, za zasedbo prehoda samega pa so nato čakali na okrepitev iz Rožne doline. Oba prehoda sta bila vsekakor odprta, čeprav se je le malokdo podajal čez mejo. Povsem normalno pa je bilo stanje na stranskih maloobmejnih prehodih, za katere se vojska včeraj ni zmenila.

To je bilo torej stanje sinoči na meji na Goriškem, kjer so najdlje kljubovali pritisku vojske. Vojaška kolona, ki je naposled le prišla do meje, je namreč za dobrih 30 kilometrov dolgo pot po Vipavski dolini potrebovala cela dva dneva. Pri tem je morala streti odpor domačinov, ki so ji na vse načine skušali ovirati pot. Tanki so za

seboj pustili veliko opustošenje, škodo na cestah in poljih, žal pa so pustili na svoji sramotni poti tudi nekaj ranjenec.

Prav je, da obnovimo pot kolone, ki smo ji precej časa sledili od blizu. Tanki so se v Vipavsko dolino spustili s pobočja Nanosa, kamor so po verjetno pripeljali s Postojnskega. Najprej so jih - predvčerajšnjim popoldne - dolge ure zadrževali domačini ob pomoči slovenske milice in teritorialcev pri vasi Sanabor nad Vrhpoljem. Tanki so naposled prebili blokado in se umaknili v vojašnico v Vipavo. S seboj so vzeli tudi dva domačina, ki so ju kasneje izpustili. Tačas so v Ajdovščini prebivalci postavili bariade s težkimi tovornjaki gradbenega podjetja Primorje in drugih. Predsinočnim nekaj pred polnočjo so sicer spustili promet, saj se je na obeh straneh bariade nabralo več sto tovornjakov, ovir pa niso povsem odstranili.

V Vipavi je prebivalstvo tačas oblegalo vojašnico in nadzorovalo morebitne premike. Tanki so spet krenili na pot včeraj zjutraj. Vojaška kolona s kakimi dvajsetimi tanki in močnim goseničarjem za odstranjevanje ovir je kmalu uvidela, da skozi Ajdovščino ne bo šlo in je zato obšla glavne bloke skozi vas Dolenje ob reki Vipavi. Tačas so ljudje dvigovali bariade s tovornjaki vsepovsod. Na magistralni cesti ni bil možen prehod skozi Črniče, kjer so kolono čakali tudi oboroženi teritorialci. Podobno barikado so postavili tudi v Dornberku na mostu čez Vipavo.

Ko smo se včeraj okrog poldneva s težavo, deloma tudi po poljskih poteh in kolovozih pripeljali v Ajdovščino, so bili tanki kot rečeno v vasi Dolenje. S silo so odstranjevali ovire, včasih pa tudi izstrelili kak opozorilni rafal iz avtomatskih pušk. Kolona je nato nadaljevala svojo počasno pot vse do Dornberka, kjer je prišlo do pravcatega spopada. Še pred tem se je menda en tank prevrnil v Vipavo in so ga nato morali s težavo reševati. V Dorn-

berku so domačini iz hiš obmetavali tanke z molotovkami. Prišlo je tudi do streljanja, pri čemer so vojaki ranili v nogo in trebuh 48-letnega civilista Franca Saksido. Molotovka, ki je zadela tank, je povzročila opekline dveh vojakom.

Tačas so vojaški helikopterji spustili na območju Vogrskega še kakih sto in morda več vojakov, ki so se pridružili koloni in nadaljevali z njo pot čez biljske grče proti Vrtojbi. Pri Biljah so vojaki spet streljali na civiliste, ki se niso hoteli umakniti pred tanki, in ranili štiri osebe. Na mejnem prehodu Vrtojba je tačas naraščala napetost v pričakovanju tankov. Deset minut po vesti o štirih ranjenih smo zaslišali strele prav blizu prehoda. Miličniki in teritorialci so se spravili v zaklon in se pripravili na spopad. Na srečo ni bilo hujšega, streljanje pa tudi ni povzročilo žrtev. Zgodilo se je pač, da je nekaj desetih mladincev z nadozva pri ben-

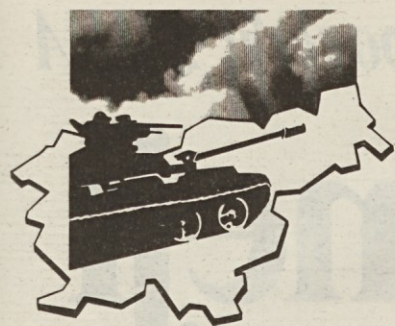
cinski črpalki začelo obmetavati s kamenjem nekaj vojaških tovornjakov, ki so peljali iz Šempetra proti Vrtojbi, vojaki pa so izstrelili proti njim nekaj rafalov, ne da bi koga ranili. Dobro uro kasneje so trije tanki zasedli cesto iz Šempetra in križišče proti mejnemu prehodu. Očitno so čakali na prihod okrepitve (najbrž po zasedbi Rožne doline). Vzdušje ni bilo posebno napeto. Mladinci so obkolili najbližji tank in skušali prepričati zbeganega črnogorskega vojaka z otroškim obrazom ter njegove tovariše, da je poseg vojske nesmiseln in pravzaprav smešen. Mladenci na tanku jih je v zadregi le nemo poslušal.

Na Novogoriškem se mnogi sedaj sprašujejo, kaj bo naredila vojska po zasedbi prehodov. V primeru, da bi skušala zasedi poveljstvo milice in obenem teritorialne obrambe, je pričakovati hud spopad. Poslopje je močno zastraženo in slovenski organi zagotavljajo, da ga ne bodo kar tako izpustili iz rok.

Pozno sinoči je padel tudi mednarodni mejni prehod v Vrtojbi

(Foto Marinčič)

Prizadete reakcije po vsej Furlaniji-Juljski krajini

Ustaviti uporabo sile!

Danes izredno zasedanje deželnega sveta

Posegi najvišjih voditeljev FJK in Veneta

TRST — Predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Nemo Gonano je za danes ob 9.30 sklical izredno zasedanje skupščine, ki bo posvečena položaju v Sloveniji in Hrvaški. Uvodno poročilo bo imel predsednik deželnega odbora Biasutti, sledila pa mu razprava.

Včeraj pa je predsednik deželnega sveta poslal svojemu kolegu, predsedniku slovenske skupščine Francetu Bučarju, naslednji poziv:

Tiskovne agencije ves dan posredujejo novice, ki jih ne bi nikdar hoteli slišati, še toliko manj, ker zadevajo sosednjo deželo, republiko, s katero smo delili težke in zapletene trenutke, a tudi tako pomembne za civilno in kulturno rast našega prebivalstva.

Odkrito priznavamo, da smo zaskrbljeni in da se - ob solidarnosti, ki ne sme nikdar manjkati v prijateljskih odnosih, kakršni so tisti, ki označujejo naše sodelovanje - bojimo za usodo našega prebivalstva, slovenskega in hrvaškega, in da nas hkrati preveva tudi skrb za usodo italijanske manjšine v Jugoslaviji.

Pretrsa naša ideja, da težnjam slovenskega naroda po svobodi, demokraciji in samostojnosti lahko sledi zatekanje k nasilju, k orožju in k prelivanju krvi. Prav zato in v prepričanju, da tolmačim občutke in stališča našega prebivalstva in celega deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine, sem se odločil za sklicanje izrednega zasedanja deželne skupščine.

Še preden vas seznanim z odločitvami, ki jih bo deželna skupščina sprejela, pa vas, gospod predsednik, in imenu dolgotrajnega sodelovanja, ki

nas veže in sklicujoč se na avtentične vrednote tega dela Evrope - ki je že pred stoletji odkril, da samo dialog omogoča resne možnosti za rešitev najbolj perečih problemov - pozivam in rotim, da zastavite vso svojo vplivnost za to, da bi preprečili uresničitev nepravilnega.

Predsednik Dežele Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti, ki se je včeraj mudil v Rimu, je predsedniku italijanske vlade Giulio Andreottiju poslal urgentni telegram, v katerem ga je obvestil o visoki stopnji nevarnosti položaja v Jugoslaviji, ki da zahteva nujen poseg italijanske vlade pri beograjski vladi, da bi preprečili oborožen konflikt in nepravilno poslabšanje položaja.

Čutim se dolžnega opozoriti - je nadaljeval Biasutti v svojem telegramu - da bi bil v tem trenutku izredno koristen vpliven poseg, s katerim bi priznali vrednost procesa ustvarjanja konfederacije, kakor predlagata Slovenija in Hrvaška, s čimer bi po eni strani zagotovili ohranitev politično-institucionalne enovitosti Balkanskega polotoka, po drugi strani pa zadovoljili težnje po samostojnosti, ki jih ni mogoče več zavreti glede na široko podporo prebivalstva odločitvam slovenskih in hrvaških voditeljev.

Predsednik Dežele FJK se je za poseg pri Andreottiju odločil po vesteh, ki jih je prejel od slovenske vlade in ki jih je potrdil jugoslovanski konzulat v Trstu, in sicer, da so v Sloveniji v teku premiki zveznih enot in oklepnih vozil. Biasutti je tudi dodal, da je izvedel, da slovenska teritorialna obramba tehta možnost raznih iniciativ, med

katerimi je tudi morebitno miniranje komunikacijskih poti.

Biasutti je v svojem telegramu posebej poudaril, da je položaj v Jugoslaviji in z njim vsa prizadevanja za kooperacijo, ki so bila uresničena v teh letih, mogoče še rešiti, če se bosta Italija in EGS zavzeli za oblikovanje jugoslovanske konfederacije.

Predsednik Dežele Veneto Franco Cremonese je predsedniku slovenskega izvršnega sveta poslal sporočilo, v katerem mu ponovno izraža »simpatijo, prijateljstvo in solidarnost Dežele Veneto do Slovenije v trenutku, ko njeno prebivalstvo in svobodne institucije, ki ga danes predstavljajo, uresničujejo odločno izbiro demokracije in samoodločbe«. Nedvomno je težko - nadaljuje Cremonese v svoji poslanici - uskladiti razloge previdnega realizma, ki skrbi za stabilnost državne, povrhu zgodovinsko umetne tvorbe, in navdušenja ter spodbujanja k perspektivam večje in bolj avtentične svobode. Usmeritev prijateljev v Sloveniji pa je kljub vsemu jasna in spodbudna.

Prijateljstvo Veneta, ki izvira iz starodavnih izkušenj Beneške republike, se je v novem obdobju utrdilo s pomočjo plodnega sodelovanja v skupnosti Alpe-Jadran. V imenu tega preizkušenega prijateljstva - je zaključil predsednik Dežele Veneto - želimo Sloveniji, da bi prišla do mirne uskladitve med svojimi avtonomističnimi težnjami in državnim razumom, ki pa mora v vseh demokracijah nujno pustiti potreben prostor za vrednote svobode, zgodovinske in kulturne identitete ter avtonomije družbene ureditve in institucionalnega sistema.

Osuplost in najodločnejši protest slovenskih organizacij in strank

TRST — Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze se je včeraj sestal na izredni seji in v razširjenem sestavu z udeležbo predstavnikov včlanjenih organizacij. Izrekel je globoko solidarnost rojakom iz Slovenije ob agresiji jugoslovanske armade na njihovo ozemlje. Uporabo sile in poskus zatrtja demokratično in miroljubno izražene volje slovenskega naroda, da si postavi nove temelje in tako prispeva k urejanju odnosov znotraj jugoslovanskega prostora je označil kot skrajno nedopustno dejanje, ki oddaljuje možnosti mirnega sporazuma in demokratičnega dogovora.

V izjavi je izvršni odbor pozval evropsko in svetovno javnost, mednarodne organizacije in vse suverene države, naj priznajo samostojnost in neodvisnost Slovenije in odločno zavrnejo vsako nasilno dejanje nad njenim prebivalstvom in demokratičnimi organi. To stališče je SKGZ poslala slovenskemu vodstvu, zvezni vladi pa je naslovila stališče z najostrejšim protestom za vojaško okupacijo in zahtevo po takojšnji prekinitvi uporabe sile.

Nezmožnost jugoslovanskih republik, da bi do sedaj našle skupen jezik za oblikovanje temeljev za nove oblike skupnega življenja v novi državni skupnosti, ne more in ne sme biti razlog za prelivanje krvi. Uporaba orožja je v tragično kričevo nasprotju z nagašenimi željami in težnjami jugoslovanskih republik po integraciji v združeno Evropo in jih oddaljuje od demokratičnih tokov sodobnega sveta. Izvršni odbor SKGZ je pozval zvezni izvršni svet, naj spoštuje odločitve demokratično izvojene skupščine Republike Slovenije in prepreči vsakršno nadaljnjo uporabo sile.

Delegacija izvršnega odbora in članic SKGZ je nato obiskala jugoslovanskega generalnega konzula in vicekonzula v Trstu Jožeta Šušmelja in Bogdana Benka, katerima je v daljšem razgovoru posredovala sprejeta stališča, obenem pa tudi veliko tesnobo in zaskrbljenost slovenskih ljudi v zamestju, ki dramatične dogodke v matični Sloveniji spremljajo z veliko prizadetostjo. Slovenska kulturno-gospodarska zveza je napovedala, da bo zastavila vse svoje moči, da se tudi pri

italijanskem javnem mnenju in na ravni tako deželnih kot tudi vsedravnih oblasti in političnih dejavnikov vzpostavi odločna akcija za priznanje nove slovenske države. Italija ima kot vplivni sosed in za mirno sožitje neposredno zainteresiran dejavnik v mednarodni javnosti izredno pomembno vlogo, zaradi česar je njena odločna akcija nujno potrebna.

SKGZ je tudi napovedala svoje takojšnje posredovanje pri mednarodnih evropskih institucijah.

Na sliki (foto Magajna) udeleženci sinočnjega razgovora na jugoslovanskem konzulatu.

Tiskovno sporočilo Slovenske skupnosti

Slovenska skupnost je odločno obsojala napad jugoslovanske vojske na mlado slovensko državo. Slovenskemu vodstvu je izrazila popolno solidarnost in podporo. Deželni tajnik Ivo Jevnikar je posegel pri predsedniku deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine, da bi od rimske vlade zahteval obsojdo agresije. Poslal je tudi nujno poslanico predsedniku italijanske vlade posl. Andreottiju, v kateri izraža pričakovanje, da bo vlada obsodila vojaški poseg v Sloveniji in da bo korenito spremenila svoja stališča glede osamosvojitve Republike Slovenije. Beograjsko vodstvo je zdaj znova dokazalo svojo nedemokratično naravo - nadaljuje sporočilo deželnega tajništva SSK - podpora, ki mu jo je doslej izkazoval Rim, pa je objektivno soodgovorna za sedanji tragični razvoj. SSK je tudi postavila zahtevo po zavrnitvi špekulacij ob državni meji.

V nedeljo bo imela Slovenska skupnost zborovanje v Dobrodo. Sprva je bilo zamišljeno le kot praznik ob slovenski samostojnosti, zdaj pa postaja tudi priložnost za izraz solidarnosti in obsodbe. Srečanje bo ob 19. uri v občinskem parku v Dobrodo.

SSO predsednikoma Kučanu in Peterletu

Predsednica Sveta slovenskih organizacij je na predsednika slovenske vlade Lojzeta Peterleta naslovila naslednje sporočilo:

Žal mi razmere na cesti do Ljubljane niso dovolile, da bi osebno prisotvovala zgodovinski slovesnosti ob proglasitvi samostojne slovenske države. Čestitke, katere ob tej priložnosti izražam, so prav zaradi takih absurdnih posegov združene s še trdnejšo solidarnostjo in z ostro obsodbo nerazumevajočega odnosa osrednjih zveznih organov do doslednega izvajanja obvez, ki izhajajo iz uspešnega plebiscita. Njihovo početje še bolj poudarja pravilnost odločitve za samostojno in demokratično slovensko državo in daje brez sence kakršnegakoli dvoma novega zagona na ubrani poti.

Hvala Vam za opravljeno delo. Zamejci smo ponosni na uspeh in želimo, da bi zastavljen trud obrodil pričakovane sadove. S svoje strani si bomo še naprej prizadevali, da bi pristojni organi široko odobrili in podpirali slovenske odločitve in prizadevanja za demokratični in vsestranski napredek na poti v Evropo narodov.

Sporočilo s podobno vsebino je Ferletičeva poslala tudi predsedniku slovenskega predsedstva Milanu Kučanu.

Glas deželnih parlamentarcev

RIM — Senator Komunistične partije Stojan Spetič je v svoji izjavi opozoril, da so formalni akti, s katerimi se je ljubljanska skupščina odločila uveljaviti državno neodvisnost in suverenost Slovenije posledica izida ljudskega plebiscita, zato ne preostaja drugega, kot sprejeti to dejstvo z velikim spoštovanjem. Pri tem pa pričakujemo - je nadaljeval Spetič - prevzem odgovornosti za opredelitev novih odnosov sožitja z ostalimi narodi Jugoslavije in torej za ustvarjanje pogojev za združitevno integracijo v dosedanjem okviru, kar je pogoj za vključitev v procese evropske integracije. Spetič je izrazil tudi upanje, da bo italijanska stran uresničila korake, s katerimi bi tudi v tem težkem položaju prispevali k mirni in demokratični rešitvi jugoslovanskega rebusa, in da bo hkrati s konkretnimi dejanji dokazala voljo po nadaljevanju politike prijateljstva in sodelovanja ob mejah.

Perspektive konfederalne rešitve - je še opozoril Spetič - pa se medtem z nasilnim posegom jugoslovanske vojske oddaljujejo, če pa se ta poseg v naslednjih urah ne bo ustavil, se bodo povsem razblinile.

Demokratski parlamentarci iz Furlanije-Juljske krajine pa so na pobudo svojega koordinatorja Sergia Colonija poslali predsedniku vlade Andreottiju naslednje pismo:

Pred začetkom pomembnih evropskih zasedanj, ki bodo obravnavala položaj v Jugoslaviji, ti želimo sporočiti, da cenimo in podpiramo stališča italijanske vlade. V tem okviru menimo, da je bistvenega pomena podpirati proces demokratizacije republik Slovenije in Hrvaške in njunega približevanja Zahodu. Mirna rešitev krize brez delitve pa nujno vodi preko vzpostavitve legalnosti z imenovanjem predsednika Mesića in z odpuščanjem uporabi sile, preko nove konfederalne oblike Jugoslavije in konca hegemonističnih poskusov Srbije.

Prav tako pomembno je zaščititi manjšine in - kar nas zadeva v prvi osebi - svobodo in razvoj Italijanov, ki so končno začeli upati. Ne skrivamo ti skrb, ki so v FJK zelo razširjene in ki zadevajo naše legitimne ekonomske interese. Le-ti so rezultat dolgoletnih žrtvovanj in občutnih vlaganj, zato te prosimo za odločno politično iniciativo, tako na ravni Evropske skupnosti, kot z neposrednimi posegi.

Poziv so podpisali parlamentarci KD Coloni, Santuz, Agrusti, Bertoli, Fioret, Beorchia in Micolini.

Deželni tajniki PSI, KD in DSL zahtevajo posege italijanske vlade

VIDEM — Deželni tajnik PSI Piero Zanfagnini je ob prejemu novic iz Ljubljane posredoval naslednjo izjavo:

Komaj se je po splošni narodni volji in v soglasju vseh demokratičnih sil rodila suverena republika Slovenija, je bila že napadena.

Socialistična stranka Furlanije-Juljske krajine izraža najodločnejše nasprotovanje agresiji in zahteva prenehanje vojaškega nasilja nad institucijami in prebivalstvom Slovenije. V tem smislu se z nujnim pozivom obrača tudi na italijansko vlado in še posebej na zunanje ministrstvo, saj je trdno prepričana, da sta mir in svoboda neločljivo povezana celota.

PSI tudi zahteva, naj Dežela Furlanije-Juljska krajina izrazi solidarnost prijateljski republiki in naj zagotovi logistično pomoč krajevnim slovenskim institucijam na osnovi potreb, ki jih bodo le-te nakazale.

Deželni tajnik KD Bruno Longo je hudo zastritev položaja v Sloveniji in Hrvaški sprejel z veliko zaskrbljenostjo in prizadetostjo. Poudaril je, da je bil začetek procesa demokratizacije v Sloveniji in Hrvaški rezultat izrednega napora prebivalstva in novega političnega razreda. Ta izkušnja - je dodal - ki jo je KD

od vsega začetka podpirala, se danes ne sme izgubiti.

Longo je predsedniku slovenske vlade Peterletu potrdil polno podporo pri iskanju mirne rešitve, ki bi zadovoljila pričakovanja prebivalstva. Slovenci in Hrvati pričakujejo priznanje svoje samostojnosti in demokracije, zaradi česar sklepi, ki so jih sprejele obe republike, zagotavljajo ohranitev Jugoslavije, vendar v konfederalni obliki. V tem smislu je Longo osebno posegel pri demokratskih predstavnikih v vladi, pri čemer je podčrtal, da se zaželeni cilj ohranitve miru in enovitosti Balkanskega polotoka lahko doseže prav z osnovanjem nove konfederacije, kakršno hočeta obe republiki, članici skupnosti Alpe-Jadran.

Deželni tajnik DSL Elvino Ruffino pa je v svojem sporočilu ob izrazih zaskrbljenosti in bližini slovenskemu in hrvaškemu narodu ter še posebej skupnosti Italijanov v Istri podčrtal nujnost posega italijanske vlade, da bi zagotovili celovitost in enovitost italijanske skupnosti in da bi s pritiskom na beograjsko vlado preprečili oborožen poseg z dramatičnimi posledicami. Edina sprejemljiva perspektiva - meni Ruffino - je nadaljevanje pogajanj med republikami, da bi prišle do nove oblike sožitja in v tej smeri si morajo prizadevati vse demokratične sile.

Zapleten položaj v severnoprimorski regiji

Alarm v videmski in pordenonski pokrajini

ČEDAD — Tudi na severnoprimorskem območju je bil včeraj položaj dokaj zapleten, in to še posebno na mejnih prehodih, ki so bili cilj enot JLA. Že v zgodnjih popoldanskih urah so mejni prehod Učaja zasedli pripadniki zvezne vojske, ki so podobno storili tudi na Jezerskem in v Krvavem potoku. Nekaj ur kasneje pa so vojak zasedli tudi prehod na Predelu.

V času, ko poročamo, pa obstaja nevarnost, da bo tudi mejni prehod v Robiču prišel v roke pripadnikov jugoslovanske ljudske armade. Iz poročil, ki smo jih dobili v Tolminu in v drugih krajih severnoprimorske regije naj bi se na mejnih prehodih povečala prisotnost pripadnikov zvezne milice in enot JLA.

Zaradi navednega je na mejnih prehodih videmske pokrajine promet v bistvu onesplošen. Le v jutranjih urah so organi italijanske obmejne policije našli nekaj pre-

hodov meje, popoldne, ko se je položaj zaostрил, pa so vsakomur, ki je želel prečkati mejo, to odsvetovali. Kot nam je povedal načelnik obmejne policije za videmsko pokrajino dr. Maiova, ki si je neposredno ogledal vse prehode od Venkovega do Trbiža, je položaj precej zaskrbljujoč. Na podlagi informacij, ki jih je dobil tudi v pogovoru s predstavniki slovenskih obmejnih organov, so namreč sklenili, da iz varnostnih razlogov preprečijo prečkanje meje.

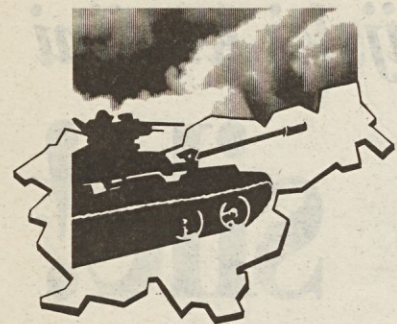
Kot smo izvedeli, je na Tolminskem že v jutranjih urah prišlo do povečanja prometnega vozila enot JLA, o kakšnih posebnih incidentih pa ni vesti. Sicer pa so tudi v teh krajih člani teritorialnih enot pripravljeni na najhujše, saj ni izključeno, da se bo prisotnost pripadnikov JLA še povečala.

Zaskrbljujoče informacije iz Slovenije so sprožile alarmni zvonec tudi v vrstah italijanskih vojaških in

policijskih organov ter seveda tudi med pripadniki pakta Nato, ki imajo v bližini Pordenona svoje veliko oporišče. V telefonskem pogovoru z odgovornimi vojaškimi predstavniki pa nismo kaj več izvedeli o morebitnih premikih vojakov oziroma o postrojenem nadzoru na italijansko-slovenski meji. Sicer k temu lahko dodamo, da so v prvih popoldanskih urah italijanska vojaška letala obletavala obmejni zračni prostor. Na vprašanje, zakaj to, so nam povedali, da je šlo za rutinsko letenje, ki ne sme sprožiti nobenega alarma.

Povsem negotov položaj je povzročil precejšen strah med ljudmi ob meji tudi na Videmskem. Čedad in Videm sta bila včeraj neobičajno prazna, saj so povsem zmanjkali slovenski kupci. V nekaterih trgovinah, kot sicer tudi v Gorici in Trstu, od redkočestvilnih slovenskih odjemalcev niso sprejemali dinarjev.

RUDI PAVŠIČ

Slovenski miličniki so se na Fernetičih izognili spopadu z JLA

Grožnje na meji

Ob 17.15 je Jože Lipanje, šef sežanske carinske uprave, kot zadnji Slovenec zapustil mejni prehod Fernetiči, pet minut kasneje so na mejo vdrla zvezni miličniki in cariniki ter jo v bistvu zasedli. Tako se je končala dolga psihološka vojna, ki se je začela v sredo pozno popoldne, ko sta se dva tanka JLA v spremstvu dveh kamionov in še nekaterih drugih vojaških vozil povzpela na grička za Komposovim bifejem ter za brezcarinsko trgovino. Psihološki dvoboj bi se lahko nedvomno končal z oboroženim spopadom, ko je točno ob 17. uri poveljujoči oficir JLA z zvočnikom rezko zagrozil Cirilu Ravbarju, vodji slovenske milice, naj takoj zapusti mejo, v nasprotnem primeru bodo vojaki začeli streljati. Takoj zatem sta se tanka začela počasi premikati proti zapornicam, njuna poteza pa je bila izključno ustrahovalnega značaja, saj so se slovenski cariniki in miličniki že prej mirno odločili, da se umaknejo z meje.

Jože Lipanje

Toda oglejmo si razvoj včerajšnjih dramatičnih dogajanj na Fernetičih. Prve jutranje ure so potekle brez večjih pretresov in brez hujših zastojev v prometu, nekaj pred enajsto pa so se začeli vojaki v popolni bojni opremi počasi premikati proti meji, kar pa je bolj kot slovenske miličnike in carinike preplašilo italijanske mejne organe, ki so ob 11.30 enostransko zaprli prehod. Čez mejo so spuščali le (redke) avtomobile z jugoslovansko registracijo, italijanske državljane in druge turiste pa so ustavljali z utemeljitvijo, da je prehod meje nevaren. Italijani so tudi ustavljali tovornjake z bližnjega tovarnega postajališča, osebni promet preko mejepa je redno stekel približno uro kasneje, ko je kazalo, da je napetost na slovenski strani popustila. V resnici pa se je zgodilo prav nasprotno.

Pet minut pred 15. uro sta nad Sežano priletela helikopterja JLA, ki sta v krajeno kasarno pripeljala več desetih specialcev in takoj odletela neznanu kam. Ob 15.55 so na mejo privozili mercedes z beograjsko tablico in dva džipa JLA. Začela so se mrzlična pogajanja med predstavniki zveznih organov in slovenskimi miličniki o evakuaciji meje. Pogovori se se najprej odvijali v uradih milice in carine, nato pa nekaj minut kar pred mejno zapornico. Ob 16.10 so mercedes in terenska vozila odpeljala nazaj proti Sežani, pogovor, če ga lahko tako imenujemo, je bil popolnoma brezuspešen. Novinarji, ki smo sledili dogodkom, se nismo uspeli prebiti do meje, eden izmed slovenskih carinikov pa nam je nekaj minut po odhodu zveznih predstavnikov povedal, da je bil pogovor precej razburljiv in da so sogovorniki postavili Slovence pred ultimatum: ali sami zapustijo mejo ali pa bodo vojaki začeli nanje streljati. Ravbar in Lipanje sta se najprej pogovorila med sabo, nato pa po vsej verjetnosti tudi neposredno z Ljubljano. Priporočeno jima je bilo, naj ne popustijo, če se bodo zadeve zaostrele pa naj se voditelji milice in carine ravna po vesti, če ni mogoče drugače, pa naj zapustijo mejni prehod z vsemi njegovimi dokumenti (vključno z žigi) in predvsem s svojim orožjem, saj so nekateri oficirji JLA v Sežani očitno tudi za ceno prelivanja krvi hoteli razorožiti slovensko policijo.

S Peska in Lipice je medtem prišla vest, da so zvezni organi brez streljanja že zasedli tamkajšnji meji. Terenska vozila JLA sta se vrnila nekaj pred 17. uro. Maneverskega prostora za pogajanja ni bilo več: ali tako ali streljamo je bila grožnja dežurnega oficirja Markovičeve vojske. Ravbar je zahteval in dosegel, da lahko Slovenci odnesejo s sabo orožje, ob tem pa je ukazal svojim, naj docela in natančno izpraznijo vsa mejna prostora, naj prekinajo vse telefonske in računalniške zveze ter naj odnesejo vse dokumente in uradne papirje. Ne da bi čakali, kako se razvijajo dogodki tik pred zapornicami pa so oficirji in starešine nekaj minut po 17. uri ukazali vojakom, ki so v bojni pripravljenosti čakali približno 150 metrov od mejne črte in tankistom, naj se pripravijo na napad. Začel se je tako imenovani komandirski zbor, JLA je bila očitno pripravljena na najhujše.

Prvi so mejo dostojanstveno in mirno zapustili Ravbar in njegovi miličniki, nato pa so bili na vrsti Lipanje in njegovi. Šef sežanske carine nam je tik pred odhodom izjavil, da so se za dejanje Slovenci odločili pod silo razmer in pod grožnjo oboroženega napada JLA, do katerega bi prav gotovo prišlo. Točno ob 17.15 je Lipanje s svojim avtomobilom krenil proti Sežani, nekaj minut prej pa so Italijani znova zaprli mejo.

Od odhoda Slovencev do prihoda zveznih miličnikov je preteklo nekaj dolgih in napetih minut. Oficirji JLA, ki so z daljnogledi z bližnjih vzpetin pozor-

Prvi zvezni miličnik, ki je prišel na Fernetiče po odhodu slovenske policije in carinikov.

(Foto D.Križmančič)

no sledili razvoju dogajanj, so preverili, da je pot prosta in da je mejni prehod popolnoma izprazen. Prvi zvezni miličnik (podoficir s čelado in s kalašnikovom) se je na meji prikazal točno ob 17.25, za njim je prišla še skupina kolegov, ki jih je poveljujoči razporedil okrog mejne stavbe. Okupatorje, ki so se previdno podali v notranje prostore, so pričakali fotograf in novinarja Primorskega dnevnika, medtem ko se je na italijanski strani zbrala množica radovednežev, visoki častniki karabinjerjev, poli-

cije in finance pa so z daljnogledi spremljali dogajanja.

Zvezni podoficir srbske narodnosti, ki nam ni hotel povedati svojega imena, nas je sprva ježno in glasno nagnal, zatem pa se je nekoliko pomiril in izmenjal z nami tudi nekaj priložnostnih besed. Povedal je, da je izvršil ukaz iz Beograda, da se ne bo zgodilo nič hudega in da bo promet na meji redno stekel, kar se je nekaj minut kasneje tudi zgodilo. Zvezni miličniki (neuradno smo izvedeli, da so

do pred kratkim službovali na Kosovu) so bili, kot rečeno, v popolni bojni opremljeni. Nedaleč od meje so se prikazali nekaj minut po 17. uri, kje so bili do takrat pa nismo utegnili izvedeti. Morda so jih pripeljali popoldne s helikopterjema, morda pa so se skrivali skupno z vojniki in tankisti. Nekaj pred 18. uro so na Fernetiče prišli tudi zvezni cariniki, vojaki pa so do večera ostali na položajih. Nekeč najbolj odprta meja v Evropi je torej »normalizirana«, kaj se bo zgodilo danes pa ni dano vedeti.

SANDOR TENCE

Ajde, ili brzo pucam...

Sežančani, predvsem mladi, so ves dan zelo pozorno spremljali dramatična dogajanja v bližini mejnega prehoda. Njihovo »opazovališče« je bilo parkirišče pred bifejem ob bencinski črpalki, kjer se je zlasti popoldne (nekaj desetih metrov od tankov, kamionov in vojakov) zbrala gruča ljudi. Petrolove bencinske črpalke ob meji so vseskozi redno poslovale, do hujše napetosti, če izvzamemo žvižge na račun mimoidočih (v glavnem zelo mladih) vojakov je prišlo nekaj minut pred zasedbo mejnega prehoda, ko je nekdo izpred bifeja nepremišljeno zalučal proti patroli prazno steklenico piva. Steklenica ni zadela nikogar, sprožila pa je reakcijo vojaka, ki je proti množici pomeril mitraljez in zakričal »Ajde, nešto pucam«. Na srečo pa se je vse končalo pri tem.

Vojaki, med katerimi skoraj gotovo ni bilo Slovencev, so bili videti vsekakor precej živčni in utrujeni. In to tudi zaradi pomanjkljive oskrbe z vodo in živili. Med ljudmi pa ni manjkalo tudi tistih, ki so jih glasno pozivali, naj dezertirajo, saj so v bistvu pripadniki okupatorske vojske, ki zdaleč ni več ljudska.

Huda napetost na meji je ustvarila tudi težave bližnjima terminaloma, skozi katera v normalnih pogojih dnevno vozi na tisoče tovornjakov. Včeraj jih je bilo precej manj, zlasti italijanskih, katerih šoferji so bili očitno seznanjeni z dogajanjem v Sloveniji. Vodstvo Konzorcija postajališča pri Fernetičih je močno zaskrbljeno nad dogodki, saj se boji blokade meje. Predsednik Pavel Colja je posegel pri prefektu in pri civilni zaščiti. Na Fernetičih se v primeru dodatnih zaostretev obeta pravi kaos, saj ne gre pozabiti, da je ta mejni prehod najvažnejši dejansko most med Zahodom in Vzhodom. Nekateri avtoprevozniki vsekakor že namigujejo na možnost, da bi se izognili Sloveniji in Hrvaški ter da bi na Madžarsko, Romunijo in v ostale vzhodne države vozili čez Trbiž in Avstrijo.

Italijanske oblasti so vseskozi pozorno spremljale dogajanja onkraj meje. Uradnih in neposrednih stikov med varnostnimi organi Italije in Slovenije pa, kot kaže, ni bilo, kar je ustvarilo nekatere težave in v nekaterih trenutkih tudi upravičeno zaskrbljenost italijanskih oblasti.

S.T.

Zaskrbljenost, zaprepaščenost in prizadetost v izjavah naših ljudi

Kaj naj rečem? Nič dobrega ni in ne bo Vse to je zelo žalostno, sram naj jih bo

Kako slovenska javnost na Tržaškem reagira na hude dogodke v Sloveniji ter okupacijo slovenskih mejnih prehodov in drugih strateških objektov s strani jugoslovanske armade? Opravili smo mnogo telefonskih klicev in iz ust navadnih ljudi slišali veliko zaskrbljenost, zaprepaščenost in tudi strah. Pripisati pa moramo, da smo zbirali mnenja v zgodnjih popoldanskih urah, ko še ni bilo vesti o smrtnih žrtvah.

Ogromno Slovencev je čas, ko niso delali, uporabilo za poslušanje novic po televiziji in radiu. Nič dobrega niso slišali in zato so bile njihove izjave zvečina skope in nabite s čustvenostjo. Zapisali smo jih, kot smo jih slišali, čeprav so zapisane besede prevečkrat preskop pokazatelj resničnih čustev in misli.

Mirko Kraljič: Kaj naj rečem? Nič dobrega ni. Ves dan sedim pred televizijo. Upam, da se bo vse rešilo v kratkem. Upam, da se bo vse rešilo v nekaj dneh.

Zmaga Rebula: Bojim se. Upamo, da bodo Slovenci držali trdo in da se ne bodo upognili.

Dejan Malalan: Z uporabo vojske vsekakor pretiravajo. Vse skupaj se mi v današnjem svetu ne zdi normalno. Ves dan sedim pred televizijo in sem zelo zaskrbljen. Upam, da vse skupaj ne bo šlo naprej. Upam, da se bo pritisk zmanjšal. Na italijanski strani ni nobene koncentracije vojakov in zato ni nobenega upravičena za to, da so zasedli obmejne prehode.

Marija Berce: Nič dobrega ne bo. Ves čas gledam slovensko televizijo. Sedaj sem gledala dogodke v Mariboru. Nič dobrega ne kaže, nič dobrega.

Sava Starc: Sama sem mislila, da bodo posegli že prej, čeprav sem po drugi strani pričakovala, da bodo posegi bolj politične narave. Mislim, da so tisti, ki pravijo, da gre za zadnje vzdihljaje neke vojske in nekega starega režima, preveč optimisti. Vsekakor je to uničevanje nedopustno, nedopustno je, da uničujejo ceste, avtomobile, tovornjake in drugo imovino. Taga hudega posega v resnici nisem

pričakovala. Še predvčerajšnjim smo se profesorji v Gorici menili, da bi konec mature praznovali v Novi Gorici, sedaj seveda tega ne bomo mogli več storiti.

Milan Purič: Mislim, da ne bo nič dobrega. Ogenj se lahko zaneti, težko pa ga je pogasiti.

Oskar Grgič - Žvnikov: Mislim, da je vse to zelo žalostno. Mislim, da bo prišlo do zelo grdih stvari in da so bile storjene napake prej in seveda tudi sedaj.

Nadja Bizjak: Ne vem, kaj naj rečem. Poslušam radio in čakam na razvoj dogodkov.

Marija Racman: V resnici stvari ne poznam zelo dobro. Veliko imam opraviti s senom in ne morem stalno spremljati televizije. Marsikaj slišim od ljudi in upam, da se bodo stvari uredile.

Lidija Guštin: To je strašno grdo. Radio in televizijo poslušam ves dan. Zelo sem prizadeta in ne vem, kaj bo. Še vedno upam, da se bodo kaj zmenili. Prav sedaj pa sem poslušala novice iz Beograda in nič dobrega ni bilo.

Marija Zobec: Jaz ne gledam več televizije. Ne zanimam se za politiko, bojim pa se, da je vse to zelo hudo. Ni mi prijetno, vsi ti dogodki so tako blizu.

Claudio Ota: Vse to je zelo žalostno. Sram naj jih bo. Tega je kriva Evropa. Če bi Evropa priznala Slovenijo in Hrvaško, se bi vse to ne zgodilo. Beogradu bi morali jasno povedati, da ne bi smeli intervenirati. V resnici pa tega Evropa ni storila in tako so v Beogradu lahko storili, kar so hoteli.

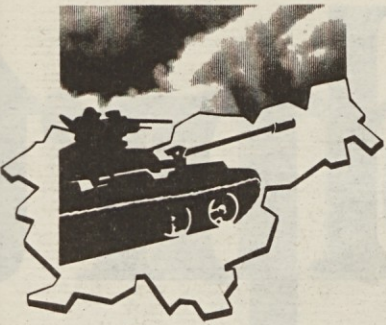
Izjave, ki smo jih zapisali, so fragmentarne, včasih tudi protislovne, izkazujejo pa močno čustveno dojemanje stvari, tudi tistih, ki pravijo, da jih politika ne zanima. Nekateri na naša vprašanja niso hoteli odgovoriti, drugi so bili zmedeni, tretji niso hoteli, da njihove misli objavimo. Vsekakor pa se zasedba v Sloveniji dogaja tako blizu (v vseh ozirih), da jo tudi Slovenci na italijanski strani meje občutijo za svojo.

Izročili so protestno pismo za jugoslovansko vlado

Zeleni sinoči demonstrirali pred konzulatom Jugoslavije

Deželna federacija zelenih golobice je sinoči ob 18. uri v sodelovanju z radikalcami priredila manjšo »letečo« demonstracijo pred generalnim konzulatom Jugoslavije na Furlanski cesti v Trstu pod geslom »V Evropo ni vstopa s tanki«. Demonstranti so izrazili solidarnost z Republiko Slovenijo in z Republiko Hrvaško ter se izrekli proti uporabi sile. Tržaški občinski svetovalec Paolo Ghersina je med demonstracijo izročil konzularnemu funkcionarju pismo, naslovljeno jugoslovanski zvezni vladi, v katerem je rečeno, da uporaba vojaške sile ni upravičljiva v nobenem primeru v demokraciji, še zlasti pa ne za zadušitev svobodno in demokratično sprejetih političnih odločitev. Zeleni poleg tega pozivajo EGS, naj podpre Slovenijo in Hrvaško, ki sta se izrekli za konfederalno ureditev Jugoslavije in za vstop v samo EGS.

Dramatični trenutki na mejnem prehodu na Pesku

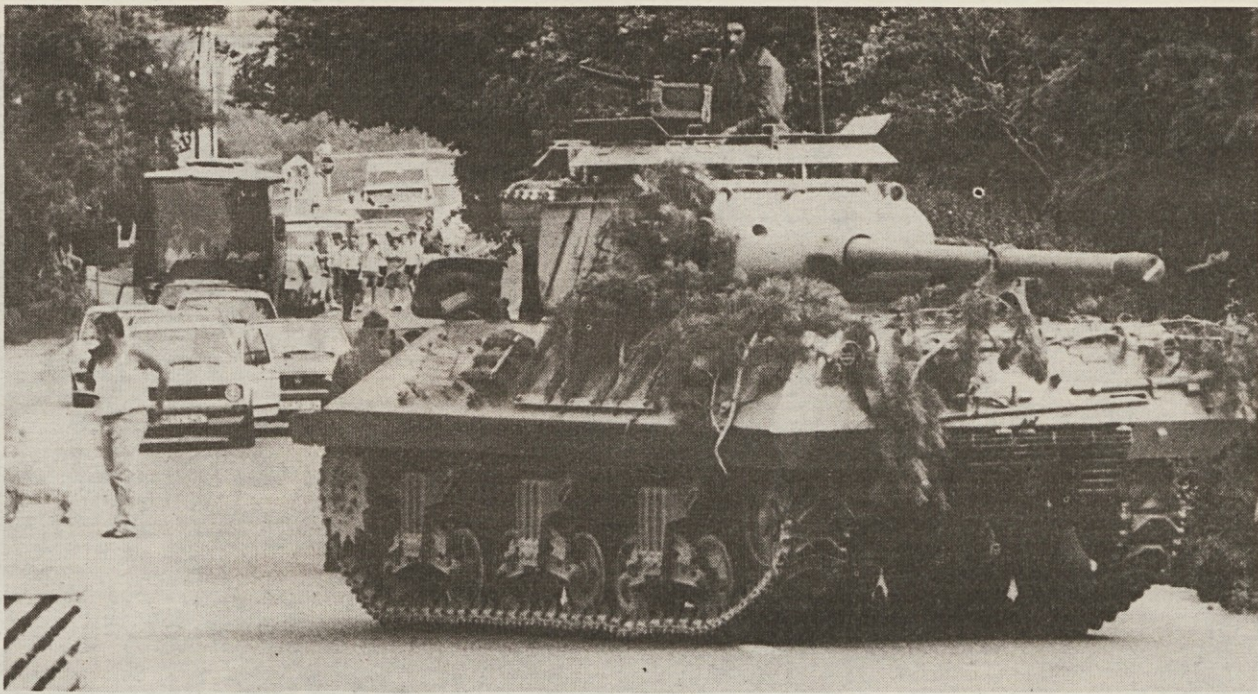
»Pozor, prihajajo!«

»Fantje pozor, prihajajo!« S temi besedami je Slavko Gerželj, poveljnik obmejne milice na mejnem prehodu na Pesku opozoril druge obmejne miličnike na prihod vojaškega terenskega vozila in transporterja iz bližnje kasarne JLA v Krvavem potoku. Bilo je ob 15.29 včeraj. Vojski so prišli, da bi prevzeli v lastne roke nadzor nad prehodom.

Zeleni vojaški vozili sta se po nekaj sto metrih vožnje ustavili pred mejnim prehodom. Iz prvega je izstopil čvrst, debelušast vojak: na ramah je nosil čin podpolkovnika. Medtem ko je iz transporterja skočilo kakih dvanajst do zob oboroženih vojakov, specialcev, ki so se z uperjenimi brzostrelkami poskrili za topoli in za vogali poslopja mejne milice, se je podpolkovnik približal Gerželju in ga v srbščini obvestil, da prevzema nadzorstvo nad mejnim prehodom. Vodja obmenje milice mu je odvrnil, da je to njegova postojanka, v odgovor pa je dobil ostri »Od vaše lojalnosti je odvisno, ali hočemo se žuriti ali ne!«. Medtem so se drugi slovenski miličniki oddaljili do mejne črte z Italijo in tam, ob belem mejnem kamnu št. 81 počakali, da se jim pridruži tudi poveljnik.

Gerželj se je tudi sam pomaknil do meje: z italijanskimi kolegi se je že prej dogovoril, da bi se lahko, v skrajnem primeru, umaknil s svojimi možmi na italijansko ozemlje. Ko sva se, dobro uro pred prihodom vojske, pogovarjala, je podčrtal, da se z italijanskimi mejnimi organi zelo dobro razumejo, da je njihov odnos res prijateljski...

Kakih deset metrov od italijanskega prehoda je Gerželj s prenosnim oddajnikom obvestil nadrejene o položaju na mejnem prehodu in dobil ustrezna navodila. Zatem se je spet sam podal proti »svojemu« mejnemu prehodu, od katerega je proti njemu odkorakal podpolkov-

Vojaški tank je pri Krvavem potoku zaprl cesto, potem ko je vojska prevzela nadzorstvo nad prehodom (foto Križmančič)

nik. Na pol poti sta se moža v uniformah srečala, se v nekaj sekundah dogovorila in Gerželj je že dal svojim možem znamenje, naj se približajo. Vsi so lahko s svojimi službenimi in osebnimi avtomobili zapustili prehod, orožje so obdržali pri sebi. Slovenski miličniki se niso vda- li, izognili so se le uporabi sile, da se ne bi ob morebitnem incidentu dogodek na meji ne spremenil v tragedijo.

Predno so se odpeljali proti Kozini pa so morali še počakati, ker je medtem, po prihodu vojske, privozil na cesto tank, ki

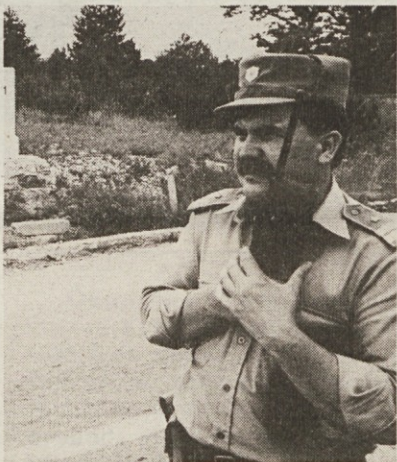
je od prejšnje noči med grmičevjem in borovci s svojo topovsko cevjo nadzoroval mejni prehod. Težko oklopnno vozilo se je ustavilo na mostu nedaleč od kasarne v Krvavem potoku, se postavilo počez in tako dejansko zaprl pot v notranjost Slovenije. Slovenski miličniki so lahko zapustili območje mejnega prehoda šele potem, ko je dal podpolkovnik povelje, naj se tank umakne, takoj zatem pa se je vojaško vozilo vrnilo na prejšnje mesto in zaustavilo dolgo kolono tovornjakov in osebnih vozil tujih turistov, ki so jih prav takrat spustili skozi barikado v Kozini.

Po odhodu miličnikov so ostali na jugoslovanski strani mejnega prehoda le vojaki (ne pa zvezna milica, kot na Fernetičih) in cariniki. Ob prihodu vojske je namreč vodja carinske službe namignil podpolkovniku »Mi smo zvezni«, češ da spadajo pod zvezno upravo. Tako jim ni bilo treba zapustiti prehoda (kot so to storili cariniki na Fernetičih). Še dan prej so cariniki na Pesku nosili na uniformah napis Carina Slovenije, včeraj pa tega napisa že ni bilo več...

S prihodom vojske in zaprtjem prehoda se je dogodilo tisto, česar so se tako na jugoslovanski kot na italijanski strani bali že od srede zvečer, ko je koloni kakih 15 tankov, raketnih metalcev, transporterjev in terenskih vozil uspelo prebiti blokado tovornjakov in avtomobilov pri Divači in »obkoliti« mejni prehod. Na italijanski strani so že od zgodnjih jutranjih ur z daljnogledi opazovali dogajanje na sosedni strani. Podobno je bilo tudi

na drugih mednarodnih in maloobmejnih prehodih s sosednjo, mlado republiko.

Vse do prvih popoldanskih ur je bilo na prehodih mirno. Promet je potekal tekoče, čeprav ni bilo običajnih dolgih kolon avtomobilov tujih turistov, ki so bile

Vodja obmejne milice na Pesku Slavko Gerželj (foto Križmančič)

značilne za prejšnja leta. Nekaj Tržačanov se je okorajžilo in prestopilo mejo, da bi tankalo bencin, a tisti ki so to storili na Pesku, so bili razočarani: bencinske črpalke so bile zaprte, z osebnimi avtomobili pa je bilo mogoče priti le do nekaj kilometrov oddaljene Kozine. Tu

so domačini postavili cestno blokado: nekaj deset tovornjakov je zaprl poti proti Ljubljani, Reki in Kopru. Ob blokadi se je zbralo na desetine ljudi, miličnikov in pripadnikov slovenske teritorialne obrambe.

Malo po 14. uri je prišla na Kozino vest, da je vojaška kolona prebila cestno blokado pri Črnem kalu, na cesti, ki pelje na Obalo. Z rimskim dopisnikom angleškega dnevnika The Independent Charlesom Richardsom, dopisnikom Mattina iz Padove Giannijem Favaratom in našim fotografom Davorinom smo se podali proti Črnemu kalu. Zapore pri kamnolomu ni bilo več, nekaj domačinov pa nam je povedalo, da so se tri vojaška vozila malo prej popeljala po klancu protu kopru navzdol, videli pa so tudi helikopterje, s katerimi — to smo ugotovili pozneje — je vojska okrepila svoje enote na Obali. Od bivše zapore pri kamnolomu je ostal ob robu ceste le en tovornjak, drugega so vojaška vozila potisnila čez rob ceste, da je končal v škarpo, kakih 50 metrov pod cesto...

Na Kozini se je medtem razširila vest, da je vojska okupirala mejni prehod na Škofijah. Tudi na Pesku je postalo oзраčje vse bolj naelektrono, pričakovanje vse bolj napeto. Med vsemi, ki so se v tistih popoldanskih urah zaradi obveznosti ali drugače mudili na mejnem prehodu, je bila še najbolj neboljena skupina italijanskih turistov, ki so se vračali z romanja v Medjugorju. Njihov avtobus so ustavili pred prihodom na Kozino. Sami so se podali peš v bližnji motel, kjer so jim pripravili kosilo, zatem pa so se — prav ob uri, ko je vojska okupirala prehod — namenili, da prestopijo mejo. Tako se je dogodilo, da je polovica romarjev že prekorčila mejo, polovica pa je ostala za tankom, ki je zaprl cesto v Krvavem potoku. Šele po daljšem prosjačenju so jim vojaki dopustili vrnitev v domovino.

Od drugih mednarodnih mejnih prehodov je bil prehod na Škofijah s slovenske strani odprt skoraj do 18. ure, ko je — s podobno »proceduro« kot drugje — prehod »padel« v roke okupacijske vojske. Še najdlje je bil tako zakonito odprt prehod pri Lazaretu, ki so ga jugoslovanski vojaki zaprli ob 19.25. Maloobmejni prehodi niso bili včeraj na muhi vojaških sil: domala vsi so bili do večera odprti.

Po zaprtjih na slovenski strani so morali tudi italijanski mejni organi zapreti prehode. Turisti, ki so prispeli na prehode, so se morali vrniti, drugega prometa pa itak ni bilo. Po nekaj urah so vojaki in organi zvezne milice, ki so na nekaterih prehodih nadomestili vojsko, spet dovolili prehod meje. Pot v Slovenijo je bila tako spet odprta, a le do prvih barikad, ki so jih postavili slovenski ljudje, da bi onemogočili prehod vojske, ki ima po včerajšnjem dogajanju vse značilnosti okupacijske sile.

MARJAN KEMPERLE

Pesek ob 15.29 včeraj: podpolkovnik JLA (drugi z leve) je zaukazal vodji obmejne milice Gerželju (prvi z leve) naj zapusti mejni prehod (foto Križmančič)

»Političnih vprašanj ni mogoče reševati z uporabljanjem orožja«

Tržaški župan FRANCO RICHETTI je včeraj ob zaostitvi položaja v Jugoslaviji poslal nujni sporočili ministrskemu predsedniku Andreottiju in zunanjemu ministru De Michelisu s predlogom, naj italijanska vlada posredovalno poseže. Po mnenju tržaškega župana bi morala italijanska vlada nujno poseči, da bi prišlo do odprta dialoga med Slovenijo in Hrvaško na eni strani in jugoslovanskimi zveznimi oblastmi na drugi ter da bi preprečili uporabo sile.

Sinoči se je na izredni seji sestel zgonski občinski svet, ki je na predlog župana Miloša Budina odobril posebno resolucijo. V njej je med drugim rečeno: »Nepojmljivo je, da poskuša danes kdo s silo reševati probleme politične narave. To lahko povzroči le prelivanje krvi, poveča nape- tosti in nasprotovanja ter problemov ne reši. Republiki Sloveniji in Hrvaški, ki sta preko svojih parlamentov iznesli in izrazili pripravljenost na pogovore in pogajanja za reševa-

nje problemov in oblikovanje nove skupnosti suverenih držav na ozemlju dosedanje SFRJ, gre zato vsa solidarnost. Z nastopom vojske so vsi mirni pogovori onemogočeni, zato je nujno, da se vsi dejavniki tudi v Italiji vsak po svojih pristojnostih zavzamejo za to, da se preneha z vojaškim posegom in da se tako omogoči pot dogovarjanja.«

Ob zaostitvi položaja v Jugoslaviji so tržaški predstavniki DSL izvedli vrsto posegov in pobud. Evropski parlamentarec Giorgio Rossetti je pozval izvršno komisijo EGS, naj se izreče proti uporabi sile in za mirno dogovarjanje. Pokrajinska tajnica Perla Lusa je posegla pri odgovornem za mednarodne zadeve v vsedržavnem vodstvu DSL Pieru Fassinu, da bi zahteval od italijanske vlade, da če bi po eni strani ne prišlo do priznanja suverenosti Slovenije in Hrvaške, naj bi po drugi strani preprečili uporabo sile.

Občinski svetovalec Zelene alternativne liste MAURIZIO BEKAR je včeraj objavil daljšo izjavo, v kateri poudarja, da dobršno mero odgovornosti za zaostritev položaja v Sloveniji in Hrvaški nosi mednarodna skupnost, ki se ni postavila v bran demokratičnemu uveljavljanju načela samoodločbe narodov ter je s svojo absurdno nevtralnostjo dejansko dala potuho zvezni vladi in njenem poseganju po orožju. »Naravnost sramotno pa je,« zaključuje Bekar, »da ob vsem tem nekateri italijanski politični predstavniki, stranke in organizacije ne znajo ničesar boljšega početi kot zahtevati istrsko in dalmatinsko ozemlje.«

Tržaški sindikat CGIL je objavil sporočilo, v katerem zahteva umik tankov iz vseh naselij v Sloveniji in se zavzel za miroljubno reševanje odprtih političnih vprašanj. »CGIL meni,« je med drugim rečeno v dokumentu, »da je treba tudi v tem težavnem procesu spreminjanja v sosednji republiki ohraniti kot osrednje točke spoštovanje volje ljudi različnih narodnosti, razvoj avtonomije in samovlade ter krepitev političnega soddločanja ljudi. V tem smislu izražamo upanje, da bo mogoče proglasitvi neosvisnosti Slovenije in Hrvaške urediti v sporazumu z Beogradom, ki naj omogoči miroljubno preseganje težav in nasprotij v okviru preureditve celotne jugoslovanske stvarnosti.«

Včeraj na mejnem prehodu pri Lipici

»Che Dio v'aiuti«

Točno uro potem, ko je vojska zavzela mejni prehod na Pesku, je bila na vrsti Lipica. Kazalo je, kot da so vojaki točno tempirali prevzem nadzorstva nad mejnimi prehodi. Že od srede je ob cesti, nedaleč od meje, stal tank, vojaki ob njem pa so čakali na nadaljnja povelja. Ob 16.30 so se trije vojaki približali vodji obmejne milice, ki je bil takrat sam ob odprti zapornici. Nad zapornico je na semaforju svetila zelena luč. Vojaki in šef milice so se nekaj trenutkov pomudili v poslopju obmejne policije. Ko smo se jim približali, so nam vojaki zaukazali, naj se vrnemo na italijansko stran.

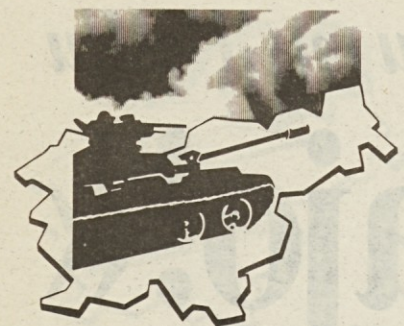
Slovenski miličnik se je zatem približal mejni črti in naznanil italijanskim kolegom, da je mejni prehod zaprt. »Che Dio v'aiuti«, mu je zaželel kapitan karabinjerjev in mu segel v roko. Oba se prav dobro poznata, saj sta še kako uro pred posegom vojske pila skupaj kavico, kot je po postala na mejnem prehodu Lipica že nenapisano pravilo. Od včeraj popoldne imajo italijanski mejni organi druge kolege... (mk)

Na sliki (foto Križmančič) vojaški tank na mejnem prehodu pri Lipici.

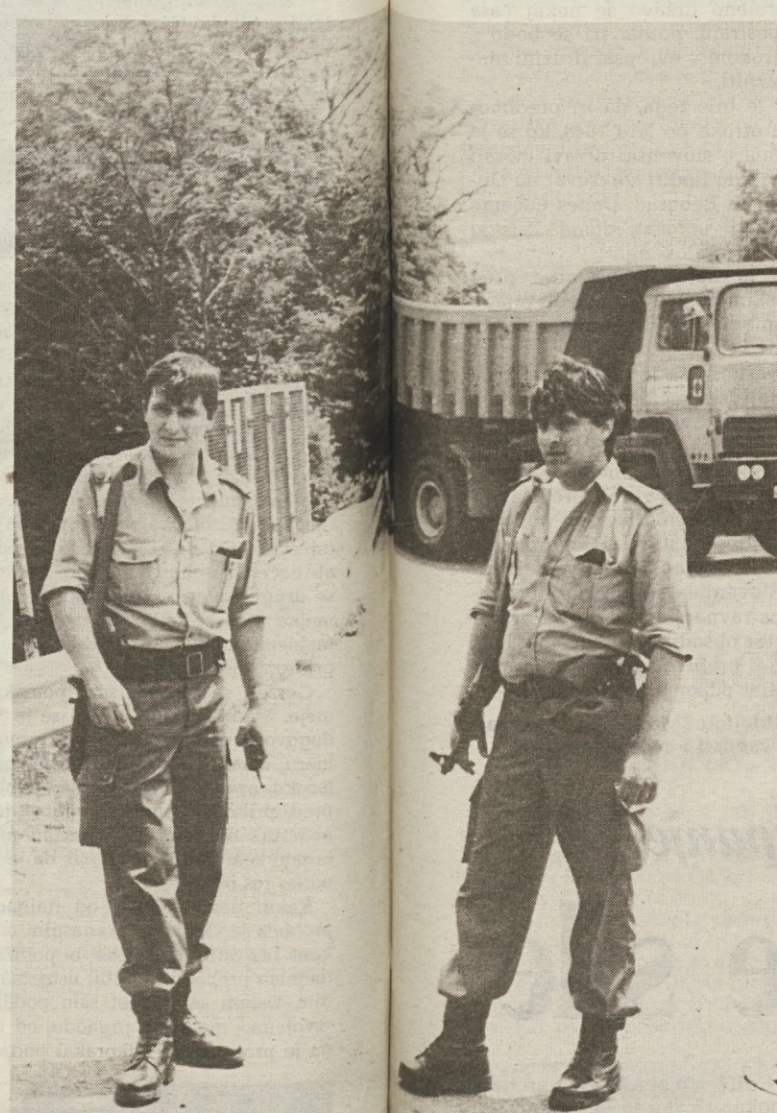
Poseg skupne delegacije Slovencev na prefekturi

Skupna delegacija Slovencev v Italiji je včeraj jutraj na tržaški prefekturi obiskala podprefekta Camerlenga in mu izrazila veliko zaskrbljenost ob grobi vojaški agresiji na Republiko Slovenijo. Stalne je ob izraženih namerah in dejanjih armade vedno slabše, kar prihaja do izraza še zlasti z dramatičnimi zapleti na mejah z Italijo. Slovenski predstavniki so postavili zahtevo, naj italijanska država ukrepa brez odlašanja in naj zastavi ves svoj vpliv, da se prekine nastopanje s silo, kar je edini pogoj, da se lahko začnejo trezna pogajanja. Vsako nadaljno zaostrovanje ima očitno lahko usodne posledice.

Podprefekt Camerlengo je delegaciji zagotovil, da bo njeno stališče takoj posredoval italijanski vladi.

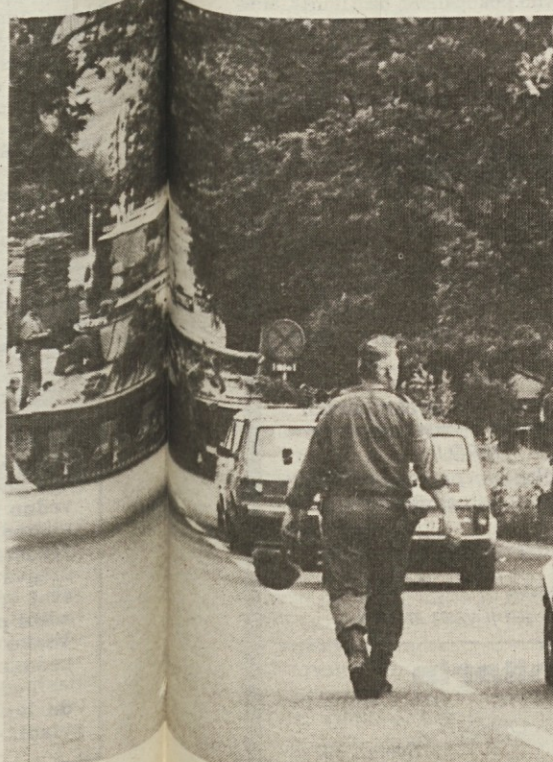
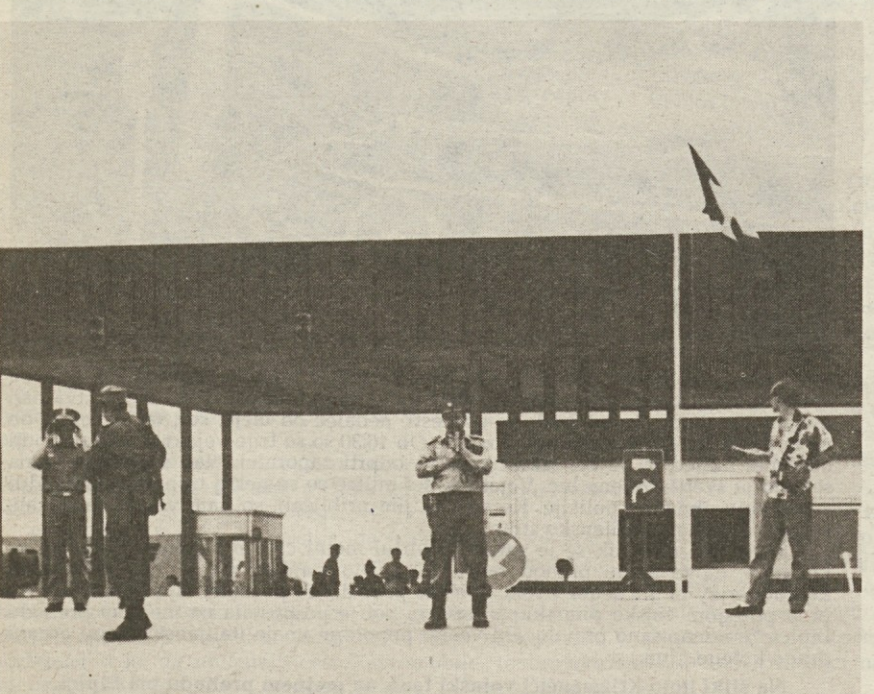

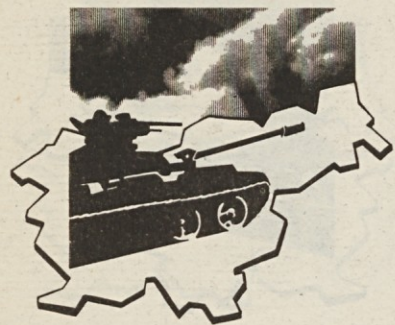
Najbolj odprta meja zaprta

Okupacija Slovenije skozi oko aparata našega fotografa Davorina Križmančiča. Slikovno gradivo dovolj nazorno kaže na stanje ob mejah z Italijo, čeprav seveda ne more povsem izraziti dramatičnosti trenutka, napetosti in topoumnosti enot jugoslovanske armade, ki so nasilno prevzele oblast nad mejnimi prehodi, skozi katere so se še pred par dnevi vile kolone tržaskih in tujih avtomobilistov. »Najbolj odprta meja v Evropi« je sedaj prej podobna vojnemu prizorišču, kot pa mirni črti, ki je formalno označevala dva sveta (slovenskega in italijanskega) v nenehnem gospodarskem, kulturnem in političnem prepletanju. Stike so brutalno pretrgali tanki in oboroženi vojaki, ki zamejujejo, ograjujejo in trgajo svobodno pot, gradijo zid in preprečujejo, da bi Slovenija enakopravno in z vsem svojim svobodoljubnim človeškim potencialom stopila suvereno in samostojno v Evropo.

Primorska je torej spet med prvimi občutila trdo roko nasilja, ki izničuje in tepta človekovo dostojanstvo in okrutno prizadeva življenje slovenskega naroda. Grozljive podobe fotografij spominjajo na trenutke, ki so daleč od nas, ki smo jih spremljali z ogorčenjem, a distanco: Češkoslovaško, Vietnam, Afganistan, nazadnje vojno v Iraku in tako naprej. Sedaj se nas te podobe neposredno dotikajo, stresejo nas in krvavo trkajo v našo svobodoljubno zavest ter postavljajo vrsto vprašajev, na katera je samo en odgovor: ne nasilju in okupaciji Slovenije! Želimo in zahtevamo, da takih fotoreportаж iz naše domovine ne bi nikoli več objavili, saj smo ob takih prizorih prav vsi Slovenci in drugi dobromisleči ljudje pretreseni. Res groza: najbolj odprta meja je zaprta...

Drugi dan suverenosti Republike Slovenije v Novi Gorici

Opoldne slovesnost pred skupščino

Zvečer tanki na mejnih prehodih

Pred občinsko skupščino v Novi Gorici je bila včeraj ob 13. uri v nape- tem in zaskrbljenem vzdušju, razlog zanj so potrdili dogodki, ki so se odvi- jali v popoldanskem času, krajša slo- vesnost ob osamosvojitvi Republike Slovenije. Poleg stotin Novogoričanov so se manifestacije udeležili tudi pred- stavniki iz zamejstva, med katerimi smo opazili župane občin Doberdob, Sovodnje in Števerjan, predsednika pokrajinskega odbora SKGZ Borisa Perica ter druge slovenske predstavnike strank in organizacij z Goriškega. Svečanost se je začela z dvigom nove slovenske zastave in petjem Zdravljice v izvedbi okteta Vrtnica. Novo sloven- sko himno je zapelo le šest pevcev, ker dva zaradi zapor na cestah nista mogla priti do Nove Gorice.

Uradni govor je imel župan Sergij Pelhan, ki je uvodoma spregovoril o zgodovinskih mejnikih, ob katerih je slovenski narod oblikoval svojo zavest in samozavest do končne državnosti. Citiral je Cankarjeve besede »Narod si bo pisal sodbo sam«, pa tudi misel pisatelja, da narodu ne bo pisal sodbo ne frak ne talar. Te besede, je dejal, gre razumeti predvsem v smislu, da je oblikovanje države preresna in preodgovorna zadeva, da bi o ali ob njej vodili strankarske in ideološke

zamere. Samostojnost slovenske države je predvsem stvar naroda v celoti. Po pozivu naj posledje opustimo raz- glabljanja o preteklosti in naj vsi sku- paj upremo pogled v bodočnost, je Pelhan nadaljeval:

»Spoštovani, ko torej danes bolj z radošjo v srcih, kot z zunanjim bliš-

čem slavimo rojstvo lastne države, je tudi čas, da povemo vsem našim sode- dom, prijateljem, delavcem iz drugih republik na delu pri nas, da nismo vz- postavili nove države zaradi tega, da bi postali slabi sosede, da bi izgubljali prijatelje in kratili manjšinam ali delavcem iz drugih republik njihove

pravice. V sodobni državi je nujno po- trebno prenehati s politiko porenja in spregledovanja pravic drugače govo- rečih, prihodnost ima le usmeritev po kateri so živeči tuji pomembnejši kot lastni mrtvi. Še posebno skrb pa mora- mo nameniti našim zamejcem, kajti ti niso le del našega naroda, temveč tudi naše okno v svet. Odprtosti v svet, tr- dne navezanosti s svojimi rojaki pa dandanes, ko nas zvezna država z in- štrumenti moči skuša odrezati od sve- ta, potrebujemo bolj kot doslej. V tem pogledu smo veseli vsakršne moralne podpore novi državi od svojih rojakov ali prijateljev onstran meje.

Novogoriški župan je nato citiral iz- raze solidarnosti, ki jih je prejel iz San Vendemiana, od goriškega župana Scarana in predsednika Pokrajine Sac- cavinija ter od drugih predstavnikov političnih strank ter krajevnih uprav iz Italije. Govor je zaključil s sledeči- mi mislimi:

»Skratka, podpora mladi državi pri- haja od naših prijateljev po svetu, od strank, občin, dežel iz sosednjih držav. Le najvišji predstavniki evropskih drž- av se do nove države Slovenije obna- šajo še vedno kot do desetega brata. Do včeraj so bili trdno prepričani, da stara gospa Evropa ni več zmožna imeti otrok. Prepričan sem, da bodo

novo narojeno državo še nekaj časa gledali postrani, potem pa se bodo z novim otrokom v evropski družini mo- rali sprijazniti.

Dovolj je bilo tega, da so predhod- niki tega otroka po letu 1848, ko se je rodila ideja o slovenski državi morali za svojo usodo hoditi spraševati na Du- naj, v Rim in Beograd. Danes hočemo o svoji usodi odločiti doma. Zatorej naj živi država Slovenija.

Pelhan je nato na travniku pred skupščinskim poslopjem zasadil mlado lipo - simbol slovenskega naroda in državnosti.

Po slovesnosti se je takoj sestala na izredni seji skupščina Občine Nova Gorica in razpravljala o eni sami toč- ki: stanje v Sloveniji in še posebej na območju novogoriške občine. Še pred tem so se na občini zbrali predstavniki organov skupščine in vseh novogo- riških političnih strank. Soglasno so izrekli vso podporo odločitvam Pred- sedstva Slovenije, nezaupanje in obža- lovanje pa ravnanju Zveznega izvršne- ga sveta ter obsodili uporabo sile. Poz- vali so tudi prebivalstvo, naj se pripra- vi na civilni odpor proti posegu vojske.

Na sliki (foto Marinič): z včeraj- šnje slovesnosti v Novi Gorici.

Skrajna zaskrbljenost ob dramatičnih dogodkih in obenem tudi upanje

Splošna obsodba uporabe grobe sile

Uradna razglasitev samostojnosti Slovenije, še bolj pa pohod oklopnih vozil jugoslovanske armade proti dr- žavnim mejam in poskus, da bi s silo zaustavili proces osamosvajanja, moč- no odmevajo v goriški stvarnosti, kjer z zaskrbljenostjo, ki se stopnjuje, sle- dijo dramatičnim dogodkom in ves- tem, ki prihajajo z onstran meje. Do poznih popoldanskih ur je bilo sicer na vseh mejnih prehodih na Goriš- kem, tako mednarodnih, kakor tistih namenjenih krajevnemu prometu, mir- no, vendar napeto. Vsi prehodi so bili odprti, promet pa razumljivo znatno okrnjen. Na italijanski strani je bilo opaziti prisotnost mejne policije, ozi- roma karabinjerjev, na slovenski stra- ni pa okrepljeno prisotnost slovenske policije oziroma pripadnikov TO. Po slovesnosti, ki je bila v Novi Gorici ob 13. uri v dokaj napetem vzdušju in o kateri poročamo na drugem mestu, je

do zaostitve prišlo okrog 18. ure ko so enote JLA prišle v neposredno bli- žino mednarodnih mejnih prehodov pri Štandrežu, oziroma v Rožni dolini. V treh krajih na Goriškem je prišlo po zdajšnjih informacijah tudi do strelja- nja, nekaj oseb pa je bilo ranjenih.

Kljub skrajno napetemu vzdušju in zaskrbljenosti pa je v ljudeh občutiti tudi upanje, da bo namesto grobe sile zmagala pamet in dialog.

Predsednik goriške pokrajine Gino Saccavini je včeraj dopoldne obiskal v Novi Gorici župana Sergija Pelhana. Na srečanju je Saccavini seznanil no- vogoriško politično vodstvo o pismu, ki ga je goriška pokrajinska uprava poslala že v sredo italijanskemu mi- nistrstvu za zunanje zadeve in pred- sedstvu vlade ter o čestitnih telegramih predsednikoma Slovenije in Hr- vaške, v katerem pozdravlja osamos-

vojitvi kot pomemben politični korak na poti demokracije. Po obisku nam je predsednik Gino Saccavini povedal, da je bilo na srečanju občutiti določeno, razumljivo zaskrbljenost s strani novogoriških upraviteljev. Položaj, je menil Saccavini, je vsekakor težak, vendar je želja vseh, da bo v kratkem prišlo do preokreta v pravo smer.

Tovorni promet preko italijansko- slovenske meje je včeraj dopoldan po- tekal še kar normalno. Ravnatelj go- riškega avtoporta Bruno Podbersig nam je povedal, da so prihajali preko meje tovornjaki v skupinah. To pa za- radi tega, ker so morali v Vipavski do- lini mimo barikad. Dopoldan je pripe- ljalo na tovorno postajališče okrog 100 tovornjakov, sicer le v smeri proti Ita- liji, medtem ko tovornega prometa proti Jugoslaviji praktično ni bilo. V popoldanskih urah se je tovorni pro- met proti Gorici še povečal, kajti v našo smer so preusmerjali vse tovr- njake, ki so prihajali z Madžarske. Vožnja proti Trstu je namreč bila veli- ko težja in nevarnejša.

Danes dopoldne se bosta v sejni dvorani SDAG kljub sedanjemu težke- mu položaju srečali delegaciji štan- dreškega in vrtojbskega avtoporta za izmenjavo tehničnih planov delo- vanja. Podbersig nam je še povedal, da so vozniki tovornjakov zelo zaskrblje- ni. IRU iz Ženeve, to je mednarodna organizacija prevoznikov TIR, je za- prosila vodstvo goriškega avtoporta, da jo vsako uro seznanja s položajem. Mejni prehod je od včeraj močnejše za- stražen. Na italijanski strani so finan- čni stražniki v operativnih oblačilih, na slovenski strani pa je bilo izredno stanje itak opazno že nekaj dni.

Zelo zaskrbljen je goriški župan An- tonio Scarano, ki je označil razvoj do-

godkov v Sloveniji za nedopustno na- silje. Izrazil je upanje, da ne bo prišlo do uporabe orožja in prelivanja krvi, saj bi to pomenilo pravo tragedijo. Žal se je to medtem, včeraj popoldne, že zgodilo. Morda bi bilo danes v Bruslju potrebno, je dejal, da bi se Evropa od- ločno izrazila proti uporabi vsakršne- ga nasilja v trenutku demokratičnega procesa, kateremu je Slovenija skleni- la iti hitreje naproti. Scarano je še do- stavil, da je včeraj bil v telefonskem kontaktu z jugoslovanskim konzulom v Trstu, z novogoriškimi političnimi predstavniki in da je seznanil o do- godkih tudi rimske politične kroge, katere je spodbudil, da bi se izrazili proti uporabi orožja.

Kako pa so sprejemali dogodke v Sloveniji naši ljudje. Dario Frandolič je še s posebno zaskrbljenostjo spre- mljal dogodke, saj sta žena in otrok v Ljubljani. Z zaprepačenostjo je označil agresijo vojaških enot. Tudi izgledi so slabi, je menil, kajti narodna armija ne namerava popustiti. Zahodna Evropa je po eni strani sprovcirala vzhodne države, potem pa jim hoče odvzeti vse to, kar jim je obljubljala. V bistvu se je šlo le za ekonomsko računico. Upaj- mo, da bo vsega nasilja čimprej konec.

Robert Makuc je tudi pazljivo sle- dil poročanjem o dogodkih z bližnje države. Nasilje vojske je po njegovem mnenju nezaslišano. Še posebno se je zgražal nad dejstvom, da se bodo med seboj morda začeli pobijati bratje. Ro- bert stanuje blizu štandreškega preho- da in zato s straham pričakuje more- bitno streljanje pri Vrtojbi. Sicer upa, da bo v Beogradu že v kratkem prišlo do razjasnitve zapletenega položaja.

Nad nasilnim obnašanjem jugoslo- vanske armade se je zgražala tudi

Tatjana Cotič. Vojaki želijo z arogan- tnostjo pokazati, da so še vedno oni gospodarji. Sama je tudi doživela v sredo ponoči cestno zaporo pri Ajdov- ščini in povedala nam je, da ni bilo prijetno. Pomembno bi bilo, je menila, da bi Slovenijo priznale vse države, saj je bila osamosvojitve edina zrela pot.

Sonja Lutman se je nad nasiljem v Sloveniji zgrozila. Sicer se ne strinja povsem z osamosvojitvijo Slovenije, kajti bila je izglasovana nekoliko ne- premišljeno. Prodiranje tankov pa je vsekakor strahotno početje, ki spravlja ljudi ob živce in je popolnoma nesmi- selno. Povedala nam je, da jo bodoč- nost močno zaskrblja.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Party a Beverly hills«.

VERDI 18.00-22.00 »Predator 2«. Prepove- dan mladini pod 18. letom.

VITTORIA 17.30-22.00 »Vergine calda«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Rita Bassi - Ul. don Bosco - tel. 32515.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Rimondo - Ul. Toti 52 - tel. 410701.

pogrebi

Danes ob 8.30 Caterina Corbato, vd. Demarchi iz splošne bolnišnice v Gradež, ob 9.30 Franca Granato, por. Manganelli iz splošne bolnišnice v cerkev pri sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 11. uri Cate- rina Dovier, vd. Marchesan iz splošne bolnišnice na glavno pokopališče.

ASSOCIAZIONE DEI COMMERCianti DI GORIZIA ZDRUŽENJE GORIŠKIH TRGOVCEV			
COMELLI VITTORIO ed ENZO snc material za električne, toplotne in klimatske napeljave Ulica Garzaroli 208 Telefon 20066		KUPUJMO V GORICI! Strokovnost, resnost servis, garancija	
Maroni Ul. Ariosto (vogal Ul. Duca d'Aosta) Tel. 520884 KERAMIČNE PLOŠČICE - SANITARIJE - KOPALNIŠKA OPREMA - GRADBENI MATERIAL - VODOVODNE PIPE		RIAVEZ RADIO expert AUDIO - VIDEO - TELEFONIA Ulica Mazzini 1 Telefon 531937	
SILLI LODOVICO Ulica Seminario 2 - Telefon 535250 RADIO - TVC - HI-FI - AVTORADIO CB in OM APARATURE □ POPRAVILA		TERMOTECNICA Korzo Verdi 47 - telefon 535057 ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI gospodinski predmeti, darila, videokasete najboljših filmov	
expert RIAVEZ RADIO TV COLOR - ELEKTROGOSPODINJSKI STROJI Ulica Crispi 15 Telefon 535471		SATER Ulica Carducci 59 - Telefon 534181 Center za nadomestne dele in servis - Veliki in mali gospodinski stroji vseh znamk	
edilsanitaria TALNE IN STENSKO OBLOGE, SANITARIJE IN KOPALNIŠKA OPREMA Ulica Trieste 257 Telefon 20727			

Župan Pečenik izrazil globoko zaskrbljenost nad dogodki v Sloveniji Dolinski občinski svet sinoči ni odobril besedila statuta

Proti vsakemu pričakovanju na sinočnjem zasedanju dolinskega občinskega sveta ni bil izglasovan novi statut zaradi nezadostnega števila glasov. Poleg upravičeno odsotnega Švaba (DSL) je namreč že na začetku zapustil sejno dvorano Gombač (SSK) iz protesta, ker v sejni dobi še ni visela nova slovenska zastava. Svetovalci KD in predstavnih zelenih pa so vse vzdržali. O tem bomo podrobneje poročali v jutrišnji številki.

Poleg te točke je bila na dnevnem redu sinočnje seje v Dolini tudi potrditev vrste sklepov glede javnih del in obračuna za leto 1990. Že uvodoma pa je župan Marino Pečenik v svojem poročilu s posebnim zadovoljstvom pozdravil proglašenje samostojnosti in suverenosti Republike Slovenije, obenem pa je izrazil tudi zaskrbljenost zaradi dramatičnih dogodkov in oboroženega napada, ki ga takoj po razglasitvi svoje avtonomije doživlja bližnja Republika Slovenija. (dam)

Dolinski občinski svet med sinočno sejo

(foto Magajna)

Zadovoljstvo nad uveljavitvijo enotnih list Izjava Kmečke zveze o jusarskih volitvah

V zvezi z jusarskimi volitvami v tržaški občini in v Medji vasi (devinsko-nabrežinska občina) je Kmečka zveza sprejela naslednjo izjavo:

»Kmečka zveza izraža svoje zadovoljstvo, da so se na nedeljskih in ponedeljskih volitvah v jusarske odbore tako lepo uveljavile enotne liste, na katerih so kandidirali ugledni predstavniki krajevnih skupnosti. Za uspeh gre priznanje vsem, ki so sodelovali in pomagali pri pripravi volitev. Na žalost pa je treba zabeležiti tudi nekatere neuspehe, ki bi se jim bilo mogoče izogniti z večjo angažiranostjo vseh zainteresiranih.

Kmečka zveza tudi ne more mimo ugotovitve, da so se žal tudi ob tej demokratični volilni priložnosti pojavili napadi tako na slovenstvo kot na same organizacije krajevnih skupnosti, ki so se izražali tako z zapostavljanjem in celo zaničevanjem slovenskega jezika že v pri-

pravljalni fazi volitev, z zavračanjem slovenskih prošelj in napisov na voličih, kar pomeni, da tržaška občina še vedno vztraja pri neupoštevanju in nespoštovanju volje in zahtev jusarskih odborov po dvojezičnem postopku pri volitvah, ki zadevajo v največji meri slovenske volivce in krajanje.

Prav tako je vse obsodbe vredno omalovaževanje teh volitev v delu italijanskega tiska, kakor tudi pri zakasnelem dostavljanju volilnih potrdil, saj so bila ta potrdila ponekod oddana prav na podniti dan ali pa jih volilni upravičenci sploh niso prejeli.

Vse to je nedopustno, zato Kmečka zveza obenem, ko izraža svoje zadovoljstvo z izidi volitev, tudi ne more mimo obsodbe takega ravnanja in odnosa do jusarskih volitev in do pravic, ki volivcem pripadajo po vseh demokratičnih načelih.«

Na klasičnem liceju in oddelku za geometre čakajo le še na izide, danes pred komisijo dijaki znanstvenega liceja

Včeraj dopoldne začetek ustnega dela zrelostnih izpitov za bodoče slovenske učitelje, vzgojitelje in knjigovodje

Kot napovedano se v teh dneh na višjih srednjih šolah vrstijo zrelostni izpiti, uspeh katerih bo določil, v kakšni meri je višješolski dijak - po končanem večletnem šolanju - »zrel« za nadaljnje izobrazbeno usposabljanje ali nastop na delovnem mestu. V očeh tistih, ki so se z ocenjevalno komisijo profesorjev že soočili, ta preizkušnja ne pomeni najtežjega življenjskega izpita. Ko pa se poskusimo istovetiti z

maturanti, se nam upravičeno porodi dvom v popolno breztežavnost zrelostnega izpita, morda nam lahko tudi za hipec klecnejo kolena. Trema pač spremlja prav vsakega kandidata, še tako temeljito pripravljenega!

Z razliko od italijanskih višjih srednjih šol, na katerih so se mature začele istočasno v sredo jutraj, je na licejih, učiteljskih, strokovnih zavodih s slovenskim učnim jezikom bil začetek

časovno neenoten. Tako so si nekateri dijaki oddahnili že pred dnevi, nekateri pa so na »zeleno luč« za vstop v zbornico počakali vse do današnjega dopoldneva. Na izide že čakajo maturantje klasičnega liceja France Prešeren, oddelka za geometre zavoda Žiga Zois in pa privatisti, ki so letos obiskovali učiteljske Anton M. Slomšek.

Danes jutraj bo pred izpitno komisijo stopilo prvih šest dijakov na abecedni lestvici Znanstvenega liceja France Prešeren, včeraj pa so se zrelostni izpiti začeli na tržaškem učiteljski in na Trgovskem tehničnem zavodu Žiga Zois.

Včeraj dopoldne smo se pridružili »velikemu koraku« bodočih učiteljev: pred komisijo profesorjev je po desetih privatistih, ki so v torek in sredo opravili tudi vse dopolnilne izpite, stopilo šest od skupnih osem dijakov letošnjega četrtega letnika učiteljskega. (Ob tem droben podatek: med njimi sta tudi dva fanta.) V dokaj napetem vzdušju, ki je vladalo na hodniku prvega nadstropja tega šolskega poslopja, je seveda tekkel razgovor (prav nič manj hladnokrven) o predmetih, določenih za zrelostni izpit. Kandidati so lahko po pismenih nalogah slovenščine in matematike za ustni del izbirali med slovensko in italijansko književnostjo ter filozofijo-pedagogiko in latinščino. Obe kandidatki, ki smo jima včeraj prisluhnili, sta kot drugi predmet obravnavali učno snov, obdelano pri pouku filozofije oziroma pedagogike.

Glede na osnovno usmeritev te višje srednje šole in upoštevajoč dejstvo, da se bo velika večina maturantov po

opravljenem izpitu ukvarjalo z vzgojo mlajših članov naše družbe, je bil ob čisti filozofski misli poudarek predvsem na raznih teorijah pedagoškega pristopa. Poleg Nietzscheja in pojma o nadčloveku, Hegla in drugih velikih predstavnikov zgodovine človekovega tolmačenja sveta in vesolja so se med spraševanjem tako pojavljala imena oseb in gibanj, ki so s svojim doprinosom prispevali k vzgojnim metodam. Zanimiv in dokaj razvejan je bil tudi »razgovor« o obeh literarnih predmetih. Prva dijakinja je odgovarjala na vprašanja o slovenski književnosti: od značilnosti Govekarjevega naturalizma do Gregorčičevega pesniškega sveta, od izredne psihoanalize Grumove Goge do Bartolovega knjižnega izražanja.

Izpitni razgovor o italijanski književnosti se je osredotočil predvsem na obdobje romantike in na ustvarjalce, kot sta Manzoni in Leopardi, s posebno pozornostjo tudi družbeno-zgodovinskimi okoliščinam. Za zaključek pa še »obvezno« vprašanje o Dantejevi Božanski komediji, točneje o tretjem delu njegove velevestovitve.

Za bodoče vzgojitelje je mimo prvi del usposobljenostnega izpita: po literarnih so danes na vrsti še znanstveni predmeti, v ponedeljek pa bodo dekleta imela še didaktični nastop. Včeraj so se zrelostni izpiti začeli tudi na Trgovskem tehničnem zavodu Žiga Zois: pred komisijo bo skupno stopilo 58 maturantov, za ustni del pa imajo dijaki poleg slovenščine in italijanščine na izbiro še blagostanstvo in trgovstvo. (dam)

Utrinek z včerajšnje maturitetne preizkušnje na učiteljski (Foto Magajna)

Nova skupina podjetnikov za ovrednotenje pristanišča

Združenje tržaških industrijcev je včeraj sklicalo tiskovno konferenco, na kateri je sporočilo, da se je pred nekaj dnevi uradno konstituirala nova skupina pristaniških podjetnikov, ki ji bo predsedoval Federico Pacorini in ki trenutno združuje šest tržaških podjetij, ki delujejo na tem področju. Kot je uvodoma dejal predsednik tržaških industrijcev Piero Toresella, gre zaenkrat za še številčno omejeno skupino podjetij, ki nimajo drugih interesov kot tega, da bi tržaško pristanišče ponovno zaživelo in da bi se torej promet v njem povečal. Ta nova podjetniška skupina želi vzpostaviti širši odnos s še drugimi industrijskimi subjekti našega mesta in seveda s ciljem razvoja pristanišča.

Pobudo je sprožil Združenje industrijcev ker meni, da mora tržaška luka zadobiti večjo vlogo v mednarodnem merilu. Pri tem pa poudarja važnost privatizacije nekaterih uslug in storitev, zaradi česar je teh šest podjetij stopilo na novo pot. Delo ne bo lahko, potreben je čas, posebno pa novi partnerji.

Predsednik te nove skupine podjetnikov Federico Pacorini je med drugim poudaril, kako je imelo Združenje industrijcev vedno pri srcu stanje pristanišča in kako je v njeni sredi delovala tudi posebna komisija za proučevanje in razreševanje teh problemov. Dodal je tudi, da perspektive niso rožnate zaradi raznovrstnih problemov.

Sicer pa je bila tiskovna konferenca priložnost za širšo razpravo in razna razmišljanja o pristanišču, kako nanj seveda gledajo industrijci. Predvsem je bilo rečeno, kako ta podjetja, ki so se združila v novo skupino, krijejo eno tretjino vsega pristaniškega delovanja z denarnim prometom, ki se suče od 50 do 60 milijard lir letno. Govor je bil o zahtevnejših carinskih pogojih za pristanišče, ki bodo po Pacorinijevih besedah gotovo oškodovali delovanje pristanišča, stanje katerega, je dodal, ni mogoče primerjati z drugimi italijanskimi lukami. Zahvalil se je tudi tržaškemu parlamentarcem, ki so v Rimu glede tega vprašanja opravili dobro delo, rezultati pa na žalost zaradi drugih tranzverzalnih interesov niso bili dobri. Po njegovem mnenju je v tem zmanjkala podpora vplivnih tržaških političnih in drugih sil.

Ob vsem tem je bilo poudarjeno, da je pristanišče bogastvo celotnega Trsta in da si ga ne smejo lastiti samo nekatere sile. Govor je bil o stališčih sindikata, pristaniške kompanije in pristaniške ustanove za izhod iz sedanje krize, ko se v luki stalno beleži upadanje prometa. Treba bo najti skupni jezik, sicer bo usoda pristanišča zelo črna. V tem okviru bo treba rešiti vprašanje odvečnega števila delavcev, kar vse vpliva na splošne stroške, in še marsikateri problem. Pristanišče mora postati podjetje, poudarjajo industrijci, kar doslej ni bilo.

A. S.

Obisk beloruske delegacije v Furlaniji-Julijski krajini

V teh dneh se je mudila v naši deželi delegacija Beloruske republike. Delegacijo je vodil podpredsednik beloruskega republiškega odbora za zunanje gospodarske odnose Nikolaj Makaed, sestavljala pa sta jo še predstavnik Beloruske republike v Moskvi Arkadij Masalskij in glavni direktor verige beloruskih trgovin Genadij Rudkovskij. Predstavnštvo se je obiskalo Tržaški velesejem, Tržaško trgovinsko zbornico in sestalo se je med drugim z deželnim odborom za industrijo Ferruccio Sarom.

Omeniti velja, da nova sovjetska zvezna državna pogodba prisoja posameznim sovjetskim republikam široko avtonomijo na gospodarskem področju tudi v odnosih s tujino. V Trstu so se beloruski gosti med drugim veliko zanimali za finančni off-shore, ki ga predvideva pred pol letom odobreni zakon za obmejna območja.

Na sliki (foto Magajna) beloruska delegacija na srečanju z deželnim odborom za industrijo Sarom.

Dober obračun družbe Sasa za lansko leto

Delničarji tržaške zavarovalnice Sasa, ki sodi v okvir grupe IRI, so na skupščini odobrili obračun za leto 1990: v svojem 67. letu delovanja je zavarovalnica imela nad 300 milijon dobička, kar so v celoti dali v rezervni sklad. V poročilu odbora je bil tudi posebej poudarjen pomen prehoda zavarovalnice v okvir družb Credito fondiario in Cofiri, s čimer, je bilo rečeno, naj bi se okrepila vloga zavarovalnice Sasa v sklopu grupe IRI.

Na skupščini, ki jo je vodil predsednik Angelo Bernassola, je bilo tudi izpostavljeno dejstvo, da je bila zavarovalnica v prejšnjem letu še zlasti uspešna v resorjih, ki so jih komaj uvedli. Sklenjeno je bilo tudi, da bodo zvišali glavnicu z 9,9 na 15 milijard.

Pod Napoleonsko cesto sinoči našli truplo Emila Kosovela

V 30 metrov globokem prepadu pod Napoleonsko cesto pri Proseku so sinoči našli truplo 63-letnega Emila Kosovela s Furlanske ceste 479 v Trstu. Kaže, da je možki padel. Truplo so opazili nekateri mimoidoči, za njegov dvig iz prepada pa so morali poseči openski gasilci. Gasilce je vodil poveljnik skupine Basaldella, posegli pa so nekaj pred 20. uro. V trenutku, ko poročamo, ne razpolagamo s podrobnejšimi podatki. Izvedeli smo, da so Kosovela doma pogrešali že tri dni. Emil Kosovel je bil zelo znan in priljubljen na Krasu zaradi svojega vedrega in veselega značaja.

Preminila je naša draga

Nevenka Sancin

Pogreb bo jutri, 29. t.m., ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice v škedenjsko cerkev.

Žalujoči sestrice in brantranci

Trst, 28. junija 1991

Dne 26. junija nas je zapustil naš dragi mož in oče

Stanko Radovič

Pogreb pokojnika bo jutri, 29. t.m., ob 11.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev v Nabrežino.

Žalostno vest sporočajo žena Divina, sin Mario in hči Mara z družinama ter drugo sorodstvo.

Trst, Nabrežina, 28. junija 1991

(Pogrebno podjetje — Ul. Zonta 3)

Ob smrti Justine Kuret vd. Komar izreka hčeri Lucini in svojem iskrene sožalje

SKD Slavec

V Prebenegu pod milim nebom koncert ricmanjskih godbenikov

(Foto M. Magajna)

V sredo zvečer je na malem prebeneškem trgu pred srenjsko hišo nastopila Godba na pihala iz Ricmanj. Celovečerni promenadni koncert je pod milim nebom in ob prisotnosti številnih vaščanov izzvenel dokaj prijetno. V več kot enournem nastopu so ricmanjski godbeniki pod vodstvom zvestega dirigenta Ennia Krisanovskega predstavili kar se da dopustniškemu vzdušju primeren program, ne da bi se zato izneverili svoji izbiri kakovostnega godbenega poustvarjanja. Tako je občinstvo lahko prisluhnilo predvsem običajnim, a zato nič manj vabljivim koračnicam, venčkom svetovno znanih, t.i. zimelečnih melodij, nizu latinsko-ameriških pesmi, spletu slavnih Avenikovih polk in valčkov. Ob koncu glasbenega sporeda se je Maksi Komar v imenu Godbe na pihala iz Ricmanj zahvalil prebeneškemu KD Jože Rapotec za gostoljubnost, društveni predsednik Boris Bandi pa je v odgovor čestital godbenikom, da so tako živahno popestrili večer v vaškem okolju. (dam)

GOSTILNA GUŠTIN

Zgonik 3/a - Tel. 229123

obvešča cenjene goste, da posluje z novim urnikom:

ob delavnikih od 9. do 13. ure in od 18. do 24. ure;
ob nedeljah in praznikih od 15. do 24. ure; ob sredah zaprto

TOPLO SE PRIPOROČA ZA OBISK!

razstave

Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje obvešča, da je RAZSTAVA KAMNITIH PREDMETOV v Kraškem muzeju v Repnu odprta do 30. t. m. od 18. do 21. ure.

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V Tržaški kreditni banki, Ul. Filzi 10, razstavlja velike barvne fotografije fotograf RIKARDO CALIN.

V galeriji Bassanese (Trg Giotti 8) je odprta razstava slikarke ESTHER PERCAL.

V tržaški občinski galeriji je na ogled razstava slikarja DAVIDA ZULJANA.

Na sedežu letoviščarske ustanove v Sesljanu je še jutri na ogled razstava ročno barvanih platen in svile. Razstavljene izdelke so pripravile obiskovalke tečaja, katerega je organiziralo Združenje obrtnikov iz Trsta. Urnik razstave: 9-13, 16-19.

V galeriji Studio Tommaseo - Ul. del Monte 2/1 - je do 6. julija odprta razstava slikarja Silvestra LODIJA.

Grad sv. Justa - v razstavni dvorani je do 1. julija odprta kolektivna razstava z naslovom »ARTE & PERFORMANCE«. Urnik: 10-13, 17.30-19.30, ob praznikih 11-13.

V beneški hiši v Miljah bo do 6. julija odprta obsežna razstava Poetike osemdesetih let v slikarstvu in kiparstvu. Na razstavi, ki je nastala v sodelovanju Obalnih galerij z italijansko revijo za umetnost Juliet, so predstavljena dela 16 slovenskih in jugoslovanskih avtorjev.

V galeriji Torbandena bo do 2. julija odprta razstava slikarja ORESTEJA ZEVOLLE. Urnik razstave: od ponedeljka do sobote 10-13 in 16-20.

V galeriji Al Bastione bo še danes razstajala skupina Arte T. 81 ob 10-letnici nastanka. Na ogled so slike Berninija, Calligarisa, Fuchsa, Galla, Giuffride, Ghersinija in Pereza.

Muzej Revoltella - Galerija moderne umetnosti, Ul. Diaz 27, pod pokroviteljstvom Odborništvu za kulturo tržaške občine je odprta razstava z naslovom L'OTTOCENTO RITROVATO. Do 15. avgusta so na ogled restavrirane slike in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Urnik: vsak dan od 10. do 13 in od 17. do 20. ure (zaprto ob torkih).

razna obvestila

Tečaj akupresure in shiatsu masaže je tokrat namenjen vsem, ki se želijo poučiti, kako se odpravljajo bolečine v stopalih, težave s hrbtenico in debelost. Tečaj bo danes, 28. t. m., ob 18. uri v Kulturnem domu A. Sirk v Križu. V soboto, 29. t. m., ob 16. uri bodo individualne masaže in diagnoze.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti Trst vabi vse člane in prijatelje na pokrajinski kongres MSSK, ki bo danes, 28. t. m., ob 18.30 na strankinem sedežu v Ul. Machiavelli.

TPPZ Pinko Tomažič obvešča, da bo v soboto, 6. in nedeljo, 7. julija v Bazovici Dan borca NOB in odborništvu ter 50. obletnice genialnega podviga OF. Slavnostni govornik bo akademik Ciril Zlobec - borec Prekomorskih brigad ter član predsedstva republike Slovenije ter senator Silvano Bacicchi. Danes, 28. t. m., ob 20. uri se bomo po vaji domenili za potek dela pri organizaciji partizanskega shoda.

Novoustanovljeni "Krožek 91" vabi jutri, 29. t. m., ob 19. uri k Lupincu v Praprotno na predstavitev delovanja. Sledilo bo predvajanje dokumentarja tretje TV mreže o položaju v Jugoslaviji, nakear bo razprava, na kateri bodo sodelovali direktor TG3 Sandro Curzi, režiser dokumentarja Piero Panizon ter novinarja Paola Spinelli in Sergio Canciani.

ZSKD obvešča, da bodo uradi od 1. julija odprti po poletnem urniku in sicer: od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrtek popoldne od 16. do 18. ure.

Ruščina v verzih - ZSKD prireja v juliju in avgustu šest večerov posvečenih spoznavanju in razmišljanju ruščine skozi branje, prevajanje in komentiranje najbolj znanih verzov A.S. Puškin, M. J. Lermotova, A. A. Bloka, S. Jesenina, V. V. Majakovskega ter K. M. Simonova. Za podrobnejše informacije lahko telefonirate na št. 767303, od ponedeljka do petka med 9. in 12. ter med 15. in 18. ure.

Sklad Mitja Čuk vabi vse šolske otroke VESELO V NARAVO ... v nedeljo, 30. t. m., od 9. ure dalje v parku Finžgarjevega doma na Opčinah. Otroci boste preskrbljeni z jedačo, pijačo in zabavo. Tudi odrasli ne bodo lačni. Prinesite stare igrače, stripe in podobno za "boljši sejem". Ob 17.30 bo nastopila baletna skupina ŠD Mladina iz Križa.

Na tržaški filozofski fakulteti je z odliko diplomirala

MARIJA - KRISTINA MILIČ

Novopečeni doktorici iskrene čestitke in obilo sreče želijo

svojci

SK BRDINA

priredi

SMUČARSKI PRAZNIK

danes, 28., jutri, 29. in v nedeljo, 30. t. m., na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah z ansamblom Happy day.

koncerti

KUD Magnet z Opčin organizira v Prosvetnem domu A. Sirk v Križu vsak petek ciklus večerov z naslovom LUNA'S BLUES - glasba, umetnost in filmi ob luninem svitu.

Godba Viktor Parma iz Trebč vabi na zaključni letni koncert, ki bo jutri, 29. t. m., ob 20.30 v Drnaci - Pri kalu v Trebčah.

Na Gradu sv. Justa bo danes, ob 18.30, v okviru razstave Arte & Performance koncert Denisa Tomasinja.

včeraj - danes

Danes, PETEK, 28. junija 1991

IRENEJ

Sonce vzide ob 5.18 in zatone ob 20.58 - Dolžina dneva 15.40 - Luna vzide ob 21.58 in zatone ob 6.17

Jutri, SOBOTA, 29. junija 1991

PETER IN PAVEL

PLIMOVANJE DANES: ob 5.04 najnižja -63 cm, ob 11.56 najvišja 33 cm, ob 17.03 najnižja -6 cm, ob 22.30 najvišja 40 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 28,2 stopinje, zračni tlak 1009,2 mb pada, veter zahodnik 10 km na uro, vlaga 64-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 24,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Annalisa Renzo, Lara Barbana, Pierpaolo Terreni, Veronica Stoppari, Andrea Bobbini, Luigi Carraro, Andrea Sansone.

UMRLI SO: 78-letni Marcello Boni, 80-letna Vittoria Schmidt, 47-letni Sergio Ermetici, 90-letna Maria Ersetti, 81-letni Carlo Skrlj, 83-letna Anna Gustincich, 84-letna Emma Fabris, 81-letni Mario Benolli.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 24., do sobote, 29. junija 1991

Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. S. Giusto 1, Ul. T. Vecellio 24, Lungomare Venezia 3 (Milje). NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. S. Giusto 1, Ul. T. Vecellio 24, Ul. Roma 15, Lungomare Venezia 3 (Milje). NABREŽINA (tel. 200466) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Roma 15 (tel. 69042).

SLUŽBA KZE

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

čestitke

ŠD Mladina čestita Ljubotu in Nadji ob rojstvu TJASE, kateri vošči vse lepo v življenju.

Upravni svet Doma Alberta Sirk se veseli z družino Košta ob prihodu TJASE, družinskemu poglavarju pa vošči vse najboljše za rojstni dan.

MAKRIL Čestitam ti za tvoj veliki uspeh "doktorice" na tržaški filozofski fakulteti ter želim ti vse najboljše v življenju nona Marija.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1334,80	1280.—
Nemška marka	745.—	735.—
Francoski frank	219,49	215.—
Holandski florint ...	661,34	650.—
Belgijski frank	36,168	34,50
Funt šterling	2183,60	2150.—
Irski šterling	1992,90	1960.—
Danska krona	192,66	197.—
Grška dramma	6,801	6,20
Kanadski dolar	1170,40	1120.—

šolske vesti

Na liceju F. Prešeren je vpisovanje do srede 3. julija 1991. Tajništvo je odprto od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo poklicnega zavoda J. Stefan sporoča, da se v teku vpisovanje za šolsko leto 1991/92 do vključno srede, 3. julija. Tajništvo je odprto od 9. do 12. ure.

prispevki

Ob obletnici smrti našega očeta Karla in v spomin na mamo, brata in vse naše pokojne darujeta Vojska in Ivan Ukmar 25.000 lir za Zadržni center za socialno dejavnost in 25.000 lir za spomenik NOB na Proseku.

V spomin na Danijela Glavino darujejo prijatelji pustne družbe 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

V spomin na Leopolda Ažmana darujeta Marta in Vittorio Pupulin 30.000 lir za SPDT.

Ob rojstnem dnevu drage in nepozabne Marice daruje Alma 15.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Repentabor.

Nomesto cvetja na grob Leopolda Ažmana darujeta Iva in Miro Ščuka 20.000 lir za SPDT.

V spomin na Poldija Ažmana daruje Poldi Gruden 50.000 lir Za Sklad Sergija Tončiča.

V spomin na Savino Remec darujeta Vida in Dario 50.000 lir za dekliski zbor Glasbene matice.

V spomin na prijateljico Savino daruje Lida z družino 100.000 lir za Slovenski dijaški dom v Trstu.

V spomin na drago Savino daruje Mara Debelli 20.000 lir za Dijaško matičo.

V spomin na Vincenca Sossija darujeta Elda in Aldo 20.000 lir za ŠD Primorec.

V spomin na Emo in Emilija Carli darujeta Elda in Aldo 20.000 lir za KD Primorec.

Gregor Pertot daruje 300.000 lir za zbor Fantje izpod Grmade.

V spomin na teto Ivanko Lupinc daruje Draga Lupinc 20.000 lir za MPZ Fantje izpod Grmade.

V počastitev spomina Pepke Furlan in pepija Gorkiča darujeta Draga Vremec in Vera Ratzembeck 25.000 lir za Sklad Mitje Čuka in 25.000 lir za popravilo spomenika NOB na Opčinah.

V spomin na drugega moža Uciota Pečarja daruje žena 100.000 lir za Kolesarski klub Adria.

Pepka Brišček prispeva 100.000 lir za SKD Barkovlje.

V spomin na Leopolda Ažmana-Armani darujeta Maria in Giuseppe Capponi 30.000 lir za sklad Mitje Čuka.

V spomin na Leopolda Ažmana-Armani darujeta Etta in Marija Reni 50.000 lir za Sklad Mitje Čuka.

mali oglasi

EDI MOBILI

Trst - Ul. Baiamonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

PROFESORICA nudi lekcije iz angleščine, italijanščine in nemščine. Tel. 211178.

PRODRAM ape car P/2, letnik '79 s prekrucnim kesonom v dobrem stanju. Tel. ob uri kosila na št. 212386.

PRODRAM alfa romeo, letnik '83 v odličnem stanju. Tel. 281172.

PRODRAM vilo 420 kv. m, 900 kv. m vrta, še nedokončana v okolici Milja. Tel. 228390.

OSMICO je odprl Rado Milič - Salež 68. Toči belo vino in teran.

OSMICO ima odprto Tavčar v Ivanjem gradu pri Komnu do 30. t. m. Nudimo domačo hrano, belo vino in teran. Vabljeni!

OSMICO je odprl Stanko Gruden v Samatorci. Vabljeni!

MEHANIK prodaja fiat ritmo 65 targa oro v zelo dobrem stanju, nove gume. Tel. na št. 327342 v popoldanskih ali večernih urah.

ODDAM šivalni stroj v dobrem stanju, znamke Caser. Tel. št. (0481) 533960 - Tusulin.

IZKUŠENO likarico (stiratrice) išče kemična čistilnica tudi s pogodbo part time. Tel. od 8. do 16. ure na št. (040) 370658.

FIAT TIPO 1400 metalizirane barve ter regato v odličnem stanju prodam. Tel. 229224.

19 - LETNA knjigovodkinja išče zaposlitev kot uradnica. Tel. 211145.

NUDIMO lekcije iz knjigovodstva in trgovstva. Tel. 224533.

STANOVANJE s petimi ležišči v Sappadi dajem v najem za mesec julij. Tel. 299220

razne prireditve

ŠD Vesna priredi ob priliki praznika vaških patronov sv. Petra in Pavla jutri, 29. in v nedeljo, 30. t. m. v Ljudskem domu v Križu VAŠKO ŠAGRO.

ŠZ Gaja vabi na "11. ŠPORTNI TEDEN" od 29. junija do 7. julija v Športnem centru na Padričah. Program: od 29. junija do 7. julija deželni teniški turnir za NK »Hill Sport«, od 1. do 5. julija turnir odbojke v mešanji ekipah ter nogometni turnir 7:7, 7. julija ob 21. uri tradicionalni "nočni tek Gaje". Zabavala vas bosta ansambla Happy day in Alpen Adria Sextett. Vabljeni!

SKD Vigred vabi na ZAKLJUČNI VEČER sezone v Šempolaj na šolsko dvorišče v torek, 2. julija, ob 21. uri z dramsko skupino SKD I. Gruden, ki bo uprizorila igrsko Skupno stanovanje.

Jutri, 29. t. m. bo v cerkvi sv. Jerneja v Barkovljah KONCERT ob prenovljenih orglah. Nastopil bo organist Paolo Buro iz Verone. Začetek ob 20. uri.

Slovensko dobrodelno društvo

se toplo zahvaljuje

Tržaški kreditni banki

in

openski hranilnici in posojilnici

za darila, s katerimi je obogatilo torbice, ki jih je poklonilo otrokom iz Černobila.

gledališča

GLEDALIŠČE VERDI

Festival Operete

V soboto, 6. julija, ob 20.30 premier-ska predstava operete BOCACCIO. Dirigent Alfred Eschwe. Režija Frank Bernd Gottschalk, scene in kostumi Jürgen Aue.

Predprodaja vstopnic od jutri pri blagajni gledališča Verdi (zaprta ob ponedeljkih).

V sredo, 24. julija, ob 18. uri bo v gledališču Verdi nastopila znana francoska pevka JULIETTE GRECO.

Jesenska simfonična sezona 1991

Pri blagajni gledališča Verdi lahko dvignete ali potrdite abonma za reda A in S.

Dvorana Auditorium Muzeja Revoltella (Ul. Diaz 27)

V okviru Festivala operete bodo v sodelovanju s Cappello Underground predvajali videofilme ameriških musicalov-operet v originalni verziji. V ponedeljek, 1. julija, ob 18. uri »Il mago di Oz«; 2.7. »Till the clouds roll by«; 3.7. »Ziegfeld Follies«; 4.7. »Show Boat«; 5.7. »Singin' in the rain«.

Prodaja vstopnic pri blagajni gledališča Verdi.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

Nocoj, ob 20.30, bo na sporedu show ELIOTERAPIA. Nastopata igralec Elio PANDOLFI in pianist Guido CERGOLI. Prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

GLEDALIŠČE CRISTALLO

La Contrada

Jutri, ob 16.30 in 20.30 samo za abonentne sezone 1990/91 brezplačna predstava LA ROCCIA E I MONUMENTI Rossa di San Seconda. Uprizorila jo bo gledališka skupina Compagnia dei Giovani, s katero bo nastopal tudi Orazio Bobbio.

Zadnja predstava v nedeljo, 30. t. m., ob 16.30.

kino

ARENA ARISTON (poletni kino) - 21.30 Volere volare, R.-i. Maurizio Nichetti. EXCELSIOR - 19.00, 22.15 Where (Puttana), r. Ken Russel, i. Theresa Russel, □□

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 22.00 Ho affittato un killer, r. Aki Kaurismaki, i. Jean-Pierre Léaud, Kenneth Colley. NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Colpi proibiti.

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Carabina Quigley, i. Tom Selleck.

NAZIONALE III - 16.20, 22.15 Le orge delle ragazze d'oro, □□

NAZIONALE IV - 15.45, 21.30 Balla coi lupi, r.-i. Kevin Costner.

GRATTACIELO - 18.00, 22.15 Ghost. MIGNON - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.15 Rocky V., i. S. Stallone.

EDEN - 15.30, 22.00 Tre uomini e una porcona, porn., □□

CAPITOL - 18.00, 20.00, 22.10 Il silenzio degli innocenti, i. Jodie Foster.

LUMIERE - 17.00, 22.15 Il portaborse, i. N. Moretti.

ALCIONE - 17.30, 22.15 La carne, i. Francesca Dellera.

RADIO - 15.30, 21.30 Porno sensazioni, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

BCKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRZASKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001

Za videmsko Poletje skupaj prvi Francesco De Gregori

Tudi lepo in vablivo dvorišče videmskega gradu bo letos prizošče nekatere izmed številnih najavljenih koncertov lahke glasbe v naši deželi.

Prvi glasbeni večer iz ciklusa prireditev *Estate Insieme* v koordinaciji videmske Občine je na vrsti že v torek, 2. julija, ob 21.30 s koncertom priljubljene italijanskega kantavtorja Francesca De Gregorija.

Rimski kantavtor sodi v sam vrh italijanske avtorske popevke. Prve korake je opravil v znanem lokalu *Folkstudio*, s katerega so poleg njega izšli tudi Antonello Venditti, Stefano Rosso in številni drugi. De Gregorija so kritiki večkrat označili za italijanskega Dylana, predvsem zaradi njegovih intimnih, globokih, skoraj ermetičnih besedil. V dvajsetletni karieri nam je pustil več biserov avtorske popevke. Če se spomnimo le nekaterih: *Alice*, *Rimmel*, *Generale*, *Pablo*, *La donna cannone*, *Titanic*, *La storia*.

De Gregori je zadnje plošče izdal lanske jeseni, in sicer tri ločene albume, ki jih je posnel v živo, med drugim tudi konec januarja 1989 v tržaškem gledališču Rossetti, od koder je tudi slika Davorina Križmančiča. Prav zaradi tega lahko mirno pričakujemo, da bomo v torek zvečer na dvorišču videmskega gradu lahko poslušali vse njegove najbolj priljubljene uspešnice. V primeru slabega vremena bo koncert v športni palači Carnera.

ALEŠ WALTRITSCH

Evropska operna premiera za začetek 34. festivala dveh svetov Goya, film in defile v Spoletu

SPOLETO — Z opero Goya Giancarla Menottija se je v sredo v Spoletu začel letos že 34. festival dveh svetov. Včeraj sta bili na sporedu še dve premieri (*Zakonski diptih* in *Opera za tri groše*), istočasno se je začel *Spoletocinema*, v okviru katerega vlada največ zanimanja za film *Pat Garrett and Billy The Kid* Sama Peckinpaha. Film, ki spada med najbolj priljubljene vesterne in ki je tudi eden najboljših Peckinpahovih del, predstavlja med drugim poseben poklon petdesetim letom Boba Dylana, ki nastopa v filmu.

Menottijevo opero je občinstvo v glavnem označilo kot prijetno predstavo, kar je morda nekoliko skromna »pohvala« za trud, ki ga je avtor vložil v ustvarjanje kompleksnega lika Goye, tega plahega človeka in drznega umetnika, ki je živel v času zadnjega sijaja dvorov 18. stoletja. Opera je debitirala v Ameriki in že tedaj so bile ocene sporne. Sam avtor je prevel libreto v italijanščino, še preden se je lotil zahtevnih glasbenih tem. Predstava o prepletanju čustev in misli tega španskega umetnika, ki je Menottiju tako prirastel k srcu, je bila v bistvu evropska premiera. Zgodba pripoveduje o Goyevi ljubezni do grofice D'Alba, kateri je posvetil vrsto čudovitih portretov. Najlepsi so prav trenutki, v katerih nastopa par zaljubljenec, saj nudijo z zahtevnimi arijami odlične možnosti tenorju in sopranu. Na dvoru, kamor ga je povabil sam kralj, začne slikar izgubljati sluh. Razide se z grofiko, ki umre, morda kot žrtev kraljičine ljubosumnosti in zavisti. V zadnji sliki se Goya pojavlja že v starih letih, smrt mu streže po življenju, bori se mora z demoni svojega življenja in istočasno ustvarja svoje zadnje zastrašujoče temne slike.

Mostru Menottiju je treba priznati izredno koherenco, ki ga je spremljala vse od prve opere *Amelia na plesu*. Bilo je leto 1937 in skladatelj je bil star 26 let. Medtem ko so njegovi kolegi iskali novih izraznih poti, je Me-

notti prehodil svojo pot, najprej v nekakšnem obnavljanju velike glasbene tradicije iz 19. stoletja do sedanje nove romantike. Njegova glasba ima premore neposredno sporočilnost, ki jo je treba pripisati prebrisani uporabi vseh že izkušenih glasbenih sredstev. Njegove stvaritve so eklektične, čeprav je mogoče opaziti tudi rahel Puccinijev vpliv. Tri dejanja Goye so med seboj precej različna: v prvem avtor v duhu romantičnega verizma poudarja bohemstvo, v drugem ljubezen in ambicijo, v tretjem se razreši dramaturški vzlet s sanjami, občutkom krivde in odrešenjem v imenu umetnosti. Spektakularnost doseže svoj višek prav na koncu, ko se pojavijo hudiči, čarovnice in smrt, kot da bi na odru zaživele nekatere Goyeve slike in osebe.

V okviru festivala bo današnji večer v Rimskem gledališču posvečen modi z defilejem *Stile Accademia*, ki ga bo pripravila Vsedržavna krojaška akademija iz Rima. Svoje modele bo predstavilo 120 akademskih krojačev iz vse Italije. Že leta 1268 je poseben dokument priznal krojaški obrti »rang« umetnosti, da so lahko krojači v belih haljah z rdečimi zvezdami sodelovali pri mestnih sprevodih. In že spet danes se bodo v cerkvi sv. Fume začela

glasbena srečanja, ki so jih pripravili Spiros Argiris, Wilfried Brennecke in Rewnee Krimsier. Prva je na sporedu *Antiparnaso*, komedija za pet glasov Orazia Vecchija, sledila bo prireditvev *Glasba za prijatelje* s pianistom Giuseppejem Brunom.

Dogodkom v Spoletu sledijo seveda tudi razne televizijske mreže, v prvi vrsti Canale 5, Rete 4 in TMC. Za Italija 1 bo tridelno oddajo s Festivala spremljal izredni voditelj - Vittorio Sgarbi. RAI je največ prisotna z deželimi sporedi na tretji mreži, medtem ko Radiodue posveča dogodkom v Spoletu kar 45 minut dnevno. RAI 2 in RAI 3 bodo posredovale posnetke posameznih prireditev, denimo *Zakonskega diptiha*, *Des Rosiers Dance Teatra* in koncerta na trgu, druga mreža pa bo Festivalu posvetila tudi posebno oddajo *Il fascino discreto del festival*, za katero bodo uredniki stikali predvsem za kulisami in med občinstvom. 13. julija bo TG1 posvetil pozornost mojstru Menottiju in njegovemu Festivalu. Veliko je zanimanje, ki ga Festival vzbujal pri tujih TV hišah, saj so v Spoleto prihiteli francoska Antenne 2, španska TVE, avstrijska ORF, poleg raznih nemških in ameriških mrež.

Igralec Morgan Stevens in nemili policaji

Ameriškega igralca Morgana Stevensa, ki je star 39 let, pozna italijansko občinstvo iz nanizanke Saranno famosi. Bilo je avgusta 1989, ko se je moral igralec zaradi lažje prometne nesreče zateči v bolnišnico. Dali so mu injekcijo proti bolečinam v hrbtu, manjšega posega pa so bile potrebne tudi njegove glasilke. Ko se je vračal domov, ga je ustavila policija, a ni uspel govoriti. Ker se je policajem zdel nekoliko zmeden, so ga odpeljali na policijsko postajo, kjer med zasliševanje niso ravnali pretrano mehko z njim: razbili so mu nos, mu izpahnili čeljust in mu tudi poškodovali obrazni živce. Odhod so mu dovolili po plačilu kavcije v višini 500 dolarjev. Na sliki, ki so jo posneli samo uro po zasliševanju, ima popolnoma zatekel obraz in črno oko.

Stevens je tožil policaje in zahteval kot odškodnino zaradi iznakažene obraza in prekinjene kariere 10 milijonov dolarjev ali 13 milijard lir. Igralec je ob tem izjavil: »Žal mi je samo to, da policija še opravičljavo svoj poklic. Kar se je zgodilo meni, se namreč lahko zgodi vsakomur.«

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 9.00 Koncert: Salvatore Accardo izvaja Mozarta 9.30 Nanizanka: La signora in giallo 10.30 Velike razstave: Kandinsky 11.00 Papeževa posvetitev novih kardinalov 13.00 Nanizanka: Padri in prestito 13.30 Dnevnik 14.00 Film: Terra selvaggia (vestern, ZDA 1941, r. David Miller, i. Robert Taylor, Brian Donlevy) 15.40 Variete: Big Estate 16.50 Risanka: Voghi 17.15 Variete: Posebna poletna pustolovščina 17.45 Danes v Parlamentu 17.50 Variete: Otroci Evrope za UNICEF 18.20 Odprti prostor 18.45 Dokumentarec: Trideset let naše zgodovine 19.40 Almanah in dnevnik 20.40 EP v košarki: polfinala 22.45 Nočni dnevnik 23.00 Aktualno: Državljeni in zakon 24.00 Dnevnik, vreme in Iz parlamenta 0.35 Konjske dirke 0.40 Variete: Caribe	RAI 2 8.50 Risanka Babar 0.15 Base artica Zebra (pust., ZDA 1968, r. John Sturges, i. Rock Hudson, Ernest Borgnine) 11.40 Nanizanki: Lassie, 12.10 La clinica della Foresta Nera 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.15 Diogenes, Gospodarstvo 13.30 Rubrika o medicini 13.45 Nadaljevanke: Beautiful, 14.15 Quando si ama 15.15 Nanizanka: Condannati a far carriera 16.10 Rubrika o vrtnarstvu 16.30 Kratke vesti 16.40 Film: La ragazza Made in Paris (kom., ZDA 1966, r. Boris Sagal, i. Ann Margret) 18.30 Dnevnik in šport 18.45 Nanizanka: Hill Street 19.45 Dnevnik in šport 20.30 Variete: Stasera mi butto (vodi Pippo Franco) 23.15 Dnevnik - Pegaz in Dose, vreme in horoskop 0.10 Filmske novosti 0.20 Variete: Roma Ciuff! 1.05 Film: I sette peccati capitali (kom., Fr. 1962, i. Claude Brasseur, Micheline Presle)	RAI 3 10.25 Nogomet: Mednarodni mladinski turnir Vetta 11.30 Dirka po Bazilikati 12.00 Film: La maschera di ferro (dram., ZDA 1939, r. James Whale, i. Joan Bennett) 14.00 Deželne vesti 14.10 Dnevnik 14.20 Videobox '91 (vodi Beatrice Serani) 14.45 Izobraževalna oddaja: Šola se prenavlja 15.45 Sport: kolesarska dirka amaterjev po Italiji, 16.15 EP v biljardu 17.00 Film: Passione - Il ragazzo d'oro (dram., zda 1939, r. R. Mamoulian, i. Barbara Stanwyck) 18.45 Športna rubrika: Derby 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 BlobCartoon 20.00 Variete: Blob. Di tutto di più 20.30 Aktualno: Vite diverse - Homoseksualci v Italiji 22.35 Večerni dnevnik 22.40 Rubrika: Fai la TV 23.15 Nočni dnevnik 24.00 Film v izvirniku: Il fucile da caccia (1961, r. Heinosuke Gosho)	TV Slovenija 1 8.50 Video strani 9.00 Mozaik. Otroška nanizanka: Sorodniki iz Lazine 9.25 Nadaljevanke: Christabel (pon.) 10.25 Video strani 15.05 Video strani 15.15 Mozaik: Tednik (pon.) 16.20 Sova (pon.), vmes nanizanki Vi ste pa najbrž njen mož in Cmpion 17.50 Video strani 17.55 Poslovne informacije 18.00 Dnevnik 18.05 Marlboro Music Show 18.30 Spored za otroke in mlade: nanizanka Nevarni zaliv 19.00 Risanka 19.15 TV okno 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.00 Slavnostni koncert ob svetovnem slovenskem kongresu 22.05 Dnevnik in vreme 22.25 Video strani 22.30 Nočni program Sova, vmes nanizanka Dragi John, film Finančni svetovalec, nato Skrivni kabaret 1.50 Video strani	TV Koper 16.00 Športni pregled 18.30 Oddaja v slovenščini 18.45 Odprta meja 19.00 TVD Stičiče 19.25 Video agenda 19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica - Nanizanka Matt in Jenny 20.10 Dokumentarec: Zgodovina fotografije 20.30 Nadaljevanke: Empire Inc. (2. del) 21.30 Dnevnik 21.40 Promotion 22.40 Rubrika o športu	TV Slovenija 2 17.00 poskusni satelitski prenosi 17.55 Videomeh (pon.) 18.25 Polfinale EP v košarki (moški, prenos iz Rima) 20.00 Zrcalo tedna 20.15 Kronika svetovnega slovenskega kongresa 20.45 Dokumentarec: Razglednice Clivea Jamesa 21.35 Nanizanka: V Cityju 22.25 Oči kritike 23.05 Poskusni satelitski prenosi 24.00 Yutel - eksperimentalni program	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar in Pravljica; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Aladinova svetilka; 8.40 Country glasba; 9.30 Človek v mejnih situacijah; 9.40 Melodije; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Iz koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Bračni roman: Enej Silvij Piccolomini (Alojz Rebula); 11.45 Lahka glasba; 12.00 Iz filmskega sveta; 12.15 Orkestri; 12.40 S tekmovalja Seghizzi; 12.50 Orkestralna glasba; 13.25 Narodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Od Milj do Devina; 15.00 Sansoni; 15.30 Blues; 16.00 Mi in glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Kulturni dogodki; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek sporedov.				
CANALE 5 8.00 Nan.: La famiglia Brady 8.30 Film: Amore e guai (kom., It. 1958, r. Angelo Dorigo, i. Marcello Mastroianni, Valentina Cortese) 10.25 Rubrika: Gente comune 11.45 Kviza: Il pranzo è servito, 12.35 Tris 12.55 Canale 5 News 13.20 Kviza: O.K. Il prezzo è giusto!, 14.20 Il gioco delle coppie 15.05 Aktualno: Agenzia matrimoniale, 15.35 Ti amo... parliamone 16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke 18.15 Nanizanka: I Robinson 18.45 Kviza: Il gioco dei nove, 19.35 Tra moglie e marito, vmes Canale 5 News 20.20 Varieteji: Sette più, 20.25 Il Tg delle vacanze 20.40 Film: Mai dire mai (krim., ZDA 1988, r. Irving Kershner, i. Sean Connery, Kim Basinger) 23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show 24.00 Canale 5 News 1.35 Il Tg delle vacanze 1.50 Nan.: Marcus Welby	RETE 4 8.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 9.10 Così gira il mondo, 9.40 Señorita Andrea, 10.10 Per Elisa, 11.00 Señora, 11.50 Topazio 13.15 Variete: Buon pomeriggio (vodi Patrizia Rossetti) 13.20 Nadaljevanke: Valeria, 13.45 Sentieri, 15.15 Piccola Cenerentola, 15.45 Stellina, 16.15 La valle dei pini, 16.45 General Hospital, 17.15 Febbre d'amore 18.30 Kviz: Cari genitori (vodi Enrica Bonaccorti) 19.10 Aktualno: C'eravamo tanto amati (vodi Luca Barbareschi) 19.40 Nadaljevanke: Primavera, 20.05 Marilena, 20.35 La donna del mistero, 21.30 Cristal 22.35 Aktualno: Kronika (zadnja oddaja, vodi Emilio Fede) 23.25 Film: La supertestimone (kom., It. 1971, r. Franco Giraldi, i. Monica Vitti, Ugo Tognazzi) 2.00 Nanizanka: Love Boat	ITALIA 1 7.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 8.30 Odprti studio 9.00 Nanizanke: L'uomo da sei milioni di dollari, 10.00 Il mio amico Ultraman, 10.45 Riptide 11.45 Odprti studio 12.00 Otroška oddaja: Ciao Ciao in risanke 13.30 Festivalbar-Zelena cona 13.45 Nanizanka: MacGyver 14.45 Kviz: Urka! 15.30 Nanizanke: 15.30 Tarzan, 16.30 I giustizieri della città, 17.30 Vietnam addio 18.30 Odprti studio 19.00 Nanizanka: I quattro della scuola di polizia 20.00 Risanke 20.30 Film: La miglior difesa... è la fuga (kom., ZDA 1984, r. Williard Huyck, i. Dudley Moore, Eddie Murphy, Kate Capshaw) 22.30 Film: Desiderando Giulia (erot., It. 1986, r. Andrea Barzini jr., i. Serena Grandi) 24.00 Variete: Playboy Show 0.30 Odprti studio 0.50 Nanizanke non stop	ODEON 13.00 Risanke 14.30 Film: I due orfanelli (kom., It. 1974, r. Mario Mattoli, i. Totò, Carlo Campanini) 16.00 Film: 2 più 5 missione Hydra (fant., 1966, r. Pietro Francisci, i. Leonora Ruffo, Anthony Freeman) 17.30 Film: Cresus (kom., Fr. 1960, r. R. Descoffre-R. Thomas, i. Fernandel) 19.30 Risanke 20.30 Film: Valanga (dram., ZDA 1978, r. Corey Allen, i. Rock Hudson, Mia Farrow, Robert Forster) 22.00 Variete: Emozioni nel blu 23.00 Film: Il dito nella piaga (vojni, 1969, r. Tonino Ricci, i. Klaus Kinski, George Hilton) 0.30 Rubrika o motorjih	TMC 8.30 Risanke: Snack 9.30 Nanizanke: I giorni di Brian, Anna e il suo re, 11.00 Diadorim	11.55 Kosilo z Wilmo 12.30 Nan.: Doris Day Show 13.00 Dnevnik in šport 13.30 Rubrika: Zenska TV 15.00 Film: Divieto d'amore (kom., ZDA 1959, r. David Miller, i. David Niven, Mitzi Gaynor) 16.35 Zenska TV 18.20 EP v košarki (polfinale) 18.20 Vesti: TMC News 20.30 EP v košarki (polfinale) 22.20 Variete: Festa di compleanno 23.20 Večerni dnevnik 23.40 Prijateljska nogometna tekma: Brazilija-Argentina (iz Curitiba)	TELEFRIULI 10.45 Telefriuli non stop 15.30 Nanizanka in risanke 16.00 Otroška oddaja 17.50 Nanizanki: The Bill Cosby Show, 18.20 Stazione di servizio 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Župan in njegovi ljudje 20.30 Nadaljevanke: I cervi volanti (dram., Fr.-It. 1983, i. Jacques Penot, Anne Gautier) 21.30 Furlanske zgodbe 22.30 Nočne vesti 24.00 Rubrika o motorjih 0.30 Nočne vesti	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 14.30, 16.30 Poročila; 13.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos RS; 10.35 Prenos Vala 202; 13.15 Mladi val Radia Koper; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 JS Digital predstavlja Klasiko; 18.30 Glasbene želje po telefonu; 19.00 Prenos RS; 23.00 Nočni Program.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.07 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 7.00 Simfonija zvezd; 7.35 Skupaj; 8.00 Pošiljam ti razglednico; 8.25 Pesem tedna; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.20 Pesem po želji; 9.45 Edig Galletti; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Priprived; 12.00 Glasba po željah; 14.32 Turistični potopis; 14.40 Pesem tedna; 15.00 Komedijant; 16.00 Veselo poletje; 17.00 Telefonski pozivi v živo; 18.30 Souvenir d'Italy; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 18.00 Keltška glasba; 19.00 V svetu fantazije; 20.00 Mix Time.

Ohraniti uresničeno slovensko Utopijo!

Kralj Matjaž ne bo spal

Grozljivo! Najbrž ni druge bese-de, ki bi pravilno opisala sedanjí položaj v Sloveniji in Jugoslaviji, kjer se trenutki in hipi zamenjujejo z bliskovito naglico in žal vodijo v dramatično stopnjevanje napetosti, ki se že (v trenutku, ko zapisujem te misli) giba na izjemno nevarnem rezilu fizičnega spopada: na eni strani čete, oklopna vozila, tanki nekdanje »ljudske« jugoslovanske armade, na drugi slovenski fantje in moške, ki hočejo zagotoviti suverenost in svobodo komaj rojeni drža-vi. Zakaj to?

Osamosvojitveni procesi malih narodov v svetu so vedno trn v peti centralistično in monolitno zasno-vanim državnim tvorbam, ki na zu-naj in v besedah prisegajo na de-mokracijo in človekove svoboščine, v resnici pa niti za trenutek ne po-mišljajo uporabljati silo in nasilje, da vsakršno pot v svobodo in uve-ljavljanje človekovega bistva za-prejo z orožjem, pendreki in zapori. To je očitno in z lahkoto dokazljivo, kot je očitno in logično, a ne opra-vičljivo, zadržanje zahodnih gospo-darskih, vojaških in političnih vele-sil, ki ne razumejo civilizacijsko-kulturnega momenta manjših, razen ko ne gre za zaščito njihovih intere-sov (banalen primer: ko bi Sloveni-ja imela naftne vrelce in bi se hote-la priključiti vplivnemu območju ZDA, najbrž ne bi imel gospod Ba-ker nobenih pomislekov in bi zago-tovo podprl slovensko samostojnost. Prav tako Italija, ZRN in druge drža-ve dvanajsterice). Slovenci so se v Sloveniji s plebiscitom odločili za svojo državo, svojo suverenost in svobodo. Ta ljudska volja je bila formalno potrjena pred dnevi v slo-venskem parlamentu z osamosvojit-venim aktom, ki ne pomeni nikakr-šne odcepitve ali selitve, nikakršne-ga odhajanja, saj Slovenija in Slo-venci ostajajo tam, kjer so — na svoji zemlji! Odločitve naroda za svoje bivanje, za ustvarjanje pri-hodnosti po svoji podobi in potre-bah pa diktatorski sistem, osnovan na preživelih, trhljih, porušenihi osnovah internacionalizma, prole-

tarske enotnosti in anacionalnosti ne more prenesti, ker s tem izgublja oblast in kontrolo, zamaje se para-zitski modus vivendi. In odloči se za okupacijo. Kajti na dlani je, da sta se Beograd in jugoslovanska ar-mada odločila za okupacijo republi-ke Slovenije, kar pomeni sedaj vdor tuje vojaške sile v suvereno državo.

Občutek ob vseh teh dogajanjih je zastrahujoč in človek ne more razumeti, kako je mogoče v moder-nem, atomskem veku izničiti indivi-dualno in narodovo svobodo s silo. Ta narod, ki je previharil tisočletne viharje, se upr! vsakršnim nasilnim posegom v njegovo bit najprej s svojo besedo, kulturo, srcem, pred petdesetimi leti tudi fizično in s po-toki krvi, je danes spet pred težko preizkušnjo in se spet mora soočiti z nasiljem, ki prihaja s strani tistih južnoslovanskih narodov, za katere svobodo je tudi sam daroval največ — življenja. Kakšen absurd! Ali pa je to prekletstvo Usode? To je seve-da le malo verjetno, kajti usoda Slo-vencev se kaže v čudežu obstojnos-ti, prav neverjetni življenjskosti ma-loštevilnega naroda, ki je v vsej svoji zgodovini stremel k Utopiji svoje državnosti in dokazal, da se tudi sanje lahko uresničujejo. Ta sa-nja je trajala več kot tisoč let in sedaj je uresničena, otipljiva kon-kretnost in na noben način ni mogo-če dopustiti, da bi samostojna drža-va postala spet le hrepenenje. Pre-dolga je brada kralja Matjaža, da bi še desetletja vnaprej ovijala Peco! Zato me na poseben način vznemir-ja in preseneča nekakšna medlost velikega dela našega prostora v sprejemanju zgodovinske (to pot resnično Zgodovinske) odločitve slovenskega naroda. Vseposvodsli-šim pomisleke glede osamosvojitve Slovenije in Slovenskega svetovne-ga kongresa, ki prav ta čas (kakšno neverjetno naključje!) teče v Ljub-ljani: da je bila osamosvojitve pre-hitro izpeljana, da ni mogoče kar tako rušiti Jugoslavije, da se s tem izničuje partizansko gibanje, da Slovenija ne bo mogla sama preži-

veti. Mislim, da je cilj vsakršnega naroda lastna država, v kateri sam vlada, razpolaga s svojimi naravni-mi bogastvi, gospodarstvom, kultu-ro, plete dobrososedske odnose z bližnjimi in svetom. Kako? Prehitro izpeljana osamosvojitve? Nanjo smo Slovenci čakali več kot tisoč-letje. Je ta čas tako zelo kratek? Najbrž so taki pomisleki sad večde-setletne zamegljenosti, v katero nas je pahnila povojna politična misel, ki je vodila v nekakšen umetni in-ternacionalizem in »nadnarodnost«. Bojim se, da smo zaradi tega izgu-bili intimni čut narodne pripadnos-ti, srčno vez do slovenstva, sicer bi morali biti ob nastanku slovenske države evforični, ob njeni okupaciji pa ogorčeni! Pozdraviti bi morali vse dimenzije slovenstva, ki so se-daj zbrane v Cankarjevem domu in se vključiti v ta tok nacionalne kle-nosti, izražamo pa vsakršne dvome, celo odklanjamo tako početje ali pa se zatekamo k nepričljivim pa-pirnatim izjavam, ki so posledica »uradne dolžnosti«, a ne vejejo iz srca, še manj iz srčne pripadnos-ti slovenstvu. Smo že tako drugačni, da delamo ločnice v samem naro-du? Da ga kategoriziramo? Prav ne-razumljivi so mi vsi ti dvomi, ko gre za avtohtono, samostojno ure-sničevanje države slovenstva, ki se je uresničila netravmatično, blago, brez spopadov, po resnični volji lju-di.

Tanki ob meji in v notranjosti Slovenije opozarjajo (kakšno protis-lovje!), da je bila odločitev za sa-mostojnost in suverenost pravilna, da je bil ta naš narod v kleščah ne-kega sistema, ki ne priznava svo-bodne volje posameznika in skup-nosti. Če je bilo tako, potem je pri-šla ustanovitev slovenske države v skrajnem času. Prav rožljanje tujega orožja mora ovreči vse dvome, ki se držijo našega človeka in ga prepo-iti s ponosom, da bo lahko v prihod-nje računal ne le s svojim narodom, ampak tudi s svojo državo! Rojakom v okupirani domovini moramo biti ob strani kot eno telo!

MARIJ ČUK

Poskus kritične izdaje Balantičeve poezije

Pesnik France Balantič je kljub svo-ji kratki življenjski poti (1921-1943) iz-redno pomembno ime slovenske knji-ževnosti. O pomenu njegovega ustvar-jalnega dela (poezija, prevodi tujih pesnikov) so pisali Tine Debeljak, Niko Grafenauer, France Papež, Fran-ce Pibernik itd.; tržaška slavistka Ma-rija Kostnapfel pa je leta 1989 na uni-verzi v Vidmu (oddelek za tuje jezike in literaturo) diplomirala z nalogo France Balantič, življenje in delo. Šele osemindeset let po smrti smo do-bili njegovo poezijo v knjižni obliki, v kakršni jo je pesnik sam želel izdati že daljnega leta 1942. Pričujoča knjiga prinaša Balantičeve zbrane pesmi ozi-roma vse, ki jih je prvotno predvidel za zbirko Muževna sem steblika, ter tiste, ki jih je dodal naknadno in pa vse kar je napisal pozneje in kar se je ohranilo v njegovi zapuščini. Zbirka Muževna sem steblika vsebuje 24 pes-mi, ki so razdeljene v tri cikle: Žarki, Daj me k ustom in Žalostni rog, doda-na pa je še pesnitev Sin.

Prvi cikel Žarki karakterizirajo lirič-ni utrinki razpoloženja z izrazitim po-krajinskim ozadjem (pesmi: Prihod po-mladi, Jesenski ognji, Ne najdem do-mov), vendar se večina pesmi bolj na-biga k osrednjim življenjskim vpraša-njem vse do eksistencialnih proble-mov tistega časa, za katerega je bila značilna resignacija in brezizhod-nost ob nastopu druge svetovne vojne. Prvi cikel je sicer formalno enovit in napisan v dvokitičnih oblikah, v kate-rih je Balantič po mnenju F. Piberka dosegel enega svojih pesniških vrhov, kar dokazujejo npr. pesmi Ne najdem domov, Zadnje sonce in Zasuta usta. Drugi cikel Dam je k ustom prav tako obsega deset enot ter nosi v sebi dru-go poglavitno problemsko jedro Ba-lantičeve poezije - erotiko, s katero je odprl povsem novo stran v slovenski ljubezenski poeziji, v katero je vnesel izrazite senzualne silnice. Erotična skrajnost, s katero je bila »prepojena« Balantičeva poezija, je bila verjetno sad njegovega izjemnega zanimanja za Rimbauda in francosko dekadenco, po drugi strani pa sad osebnih eroti-čnih doživetij.

V tretjem ciklusu Žalostni rog, ki si-cer zajema le štiri enote, je pesnik iz-razil hudo stisko vojnega časa in svo-jega begunstva. Turobne misli so bile pogojene z občutkom neizbežnosti las-ne usode, za katero je slutil, da se bo končala z nenadno katastrofo, ki bo

skupaj z njim - edinim moškim potom-cem svoje družine, v brezno pozabe potegnila tudi cel njegov rod. Zbirko je zaključil s pesnitvijo Sin in tako lo-gično sklenil krog svoje edine zbirke. V pričujoči zbirki sledi Venec - izjem-no delo Balantičevega zgodnjega us-tvarjalnega obdobja, za katerega je značilna religiozna motivika. Za Ven-cem sledijo Nezbrane pesmi, ki so bile v manjšem obsegu natisnjene v reviji Dom in svet oziroma kasneje v različ-nih izdajah Balantičevih pesmi v zdomstvu in doma. Med nezbrane pes-mi so uvrščeni tisti pesniški osnutki, ki jih je Tine Debeljak rešil iz težko čitljivih rokopisov, včasih celo nedo-končanih, to pa zato, ker so tudi te pesmi postale sestavni del Balantičeve pesniške izpovedi. Pesmi so tukaj raz-vrščene po kronološkem načelu. V po-sebna razdelka so razvrščeni Balanti-čevi fragmenti in pesniški načrti. Spremna beseda k zbranim pesmim razgrinja kratek historiat pesnikove ustvarjalne poti; predstavljeni so dose-danji knjižni natisi doma in na tujem, dodan pa je še popis vsega do zdaj znanega Balantičevega rokopisnega gradiva, na osnovi katerega je bilo mogoče uspešno opraviti kritično ana-lizo celotnega pesnikovega opusa.

Opombe k pesnim prikazujejo na-stanek pesmi in tam kjer je to bilo mogoče tudi oblikovalni proces. V sklepnem delu knjige je podan po-memben pregled Balantičevih prevodov iz tujih literatur in prevodov nje-govih pesmi v tuje jezike, knjigo pa zaključuje obsežna in zanimiva kono-logija (1892-1990). Omeniti velja tudi dejstvo, da je bil Balantič v domovini po osvoboditvi uvrščen na seznam strogo prepovedanih avtorjev, njegove knjige pa umaknjene iz javnih knjiž-nic, kar hkrati pomeni, da je ostalo njegovo delo neznano številnim dija-kom in študentom. Kljub temu pa je dokajšnje število izvodov ilegalno krožilo med ljudmi po privatnih kana-lih, tako da je bilo Balantiča mogoče brati tudi v povojnem času, vendar z omejitvami, kar pomeni, da je bil nje-gov pesniški lik nasilno okrnjen.

Eden izmed argumentov za tako drastičen odnos povojne oblasti do pesnikove zapuščine naj bi bil ta, da se je za Balantiča v begunstvu aktivno zavzemala številka slovenska politična emigracija, ki je že v zbirnem begun-skem taborišču Servigliano novembra 1945 pripravila Balantičev spominski večer, ki so ga nato ponavljali iz leta v leto. Še bolj se je spomin na mlade-ga pesnika ohranil v Argentini, kjer so slovenski emigranti leta 1948 ustanovili pisateljsko družino Franceta Ba-lantiča, ki je v okviru Slovenske kulturne akcije leta 1956 poskrbela za po-natis Balantičevih pesmi. Argentinska izdaja je bila sicer kopija ljubljanske zbirke V ognju groze plapolam (prva izdaja: Ljudska knjigarna, Ljubljana 1944). Pomanjkljivost tega ponatisa je bila predvsem ta, da je knjiga ohranja-la izključno politično in nazorno opre-delitev Balantičeve osebnosti iz vojne-ga časa, tako da ta izdaja nikakor ni mogla prikazati pesnikove integralne pesniške osebnosti in je dejansko predvsem dokument (fragment) neke-ga krajšega obdobja.

Večina literarnih kritikov, med nji-mi tudi Tine Debeljak, je dolgo časa živela v zmotnem prepričanju, da so bili Balantičevi rokopisi v Ljubljani ob osvoboditvi trajno uničeni. To se na srečo ni zgodilo, saj so bili deponi-rani na podstrepje Narodne in univer-zitetne knjižnice in v 60-tih letih uvr-ščeni v gradivo Arhiva SR Slovenije v Ljubljani ter na razpolago v študijske namene. To skratka pomeni, da je bil čas najpravičnejši sodnik Balantičeve-ga dela, ki bo s pravkar izdanimi zbra-nimi pesmimi ostalo trajno zabeleženo v zakladnici slovenske literature.

SLAVKO GABERC

Klavirski recital Corrada Rojaca

Pretekli petek je v evangeličansko-luteranski cerkvi nastopil dijak šole Glasbene matice, pianist Corrado Ro-jac, ki se pod mentorstvom prof. A. Rojca pripravlja na diplomski izpit.

Če se ustavimo ob prvem delu spo-reda, ki je obsegal Goldberg variacije J.S. Bacha, skladbi, ki že sama more zapolniti klavirski nastop, moramo ugotoviti, da je mladi pianist to zna-menito delo velikega skladatelja iz-vedel z neobičajno tehnično muzikal-no dovršenostjo.

Goldberg variacije, kakor danes običajno imenujemo »Arijo z različni-mi spremembami za klavičembalo z dvema manualima«, je Bach napisal kot četrti del znamenitega ciklusa Klavierübung ter sodi tako s kompo-zicijsko-tehničnega kakor pianistično-virtuoznega vidika v vrh Bachove klavirske glasbe.

Delo uvede Tema - Arija v mirnem tridelnem ritmu Sarabande, tej pa sle-di 30 variacij. Vsaka tretja predstavlja kanon, pri ostalih pa se srečujemo s karakternimi komadi kot npr. Sicilia-na, Fughetta, Andante, Adagio, itd. in z elementi klavirske tehnike (skoki, dvojni trilčki, itd.) ki bi sodili tudi v dosti kasnejša obdobja glasbe. Naj-tehtnejšo variacijo tega ciklusa pred-stavlja št. 25 - Adagio v g-molu.

Že pristop k začetni Ariji, ki uvede naslednje variacije, je najavil zrelo poustvaritev pianista, ki je v teku iz-vedbe v dobršni meri izčrpal vse šte-vilne možnosti, ki jih ponuja muzikal-na vsebina, ki se vsaka zase odlikuje s svojo tehnično in muzikalno značil-nostjo. Pritegnilo nas je pianistovo tonsko pretehtano podajanje, ki ni za-tajilo tako v muzikalno subtilnih od-tenkih (var. 25 v g-molu) kakor v dra-matskih in virtuozno izpostavljenih momentih kot npr. v 14. variaciji in nekaterih ob zaključku 2. dela.

Če odštejemo mestoma preveč čus-tven, skoraj romantičen pristop kot npr. v 13. variaciji, kar je razumljivo glede na muzikalno sicer dokaj zrele-ga, a vendar mladega in čustveno prekipevaločega pianista, moramo reči, da nam je njegovo izvajanje v vsakem pogledu nudilo prepričljiv umetniški užitek, ki se mu nismo mogli odreči v vsej 45 minut trajajoči skladbi.

Vse priznanje prof. A. Rojcu, ki je Rojcu posredoval svoja pedagoška izkustva.

V drugem delu recitala je Corrado Rojac izvedel Lisztovo Koncertno etu-do v Des-duru "Un sospiro", katere iz-vedba ni povsem zadovoljila, Saint-Saënsovo etudo "Les cloches de las palmas" ter delce italijanskega skla-datelja S. Sciarrina z morda prezah-tevnim naslovom "Druga sonata za klavir".

Naj omenimo, da se Rojac, ki je že pred leti odlično absolvirval študij ha-monike, pripravlja tudi na diplomski izpit iz violončela.

Preskromen obisk tako pomembne-ga glasbenega dogodka je sramota za profesorje in starejše dijake, ki so s svojo odsotnostjo pokazali, da jim niso mar pedagoška prizadevanja šole ter da so premalo solidarni s svojim kolegom ob njegovem javnem koncertu. Odsotnost tudi ni najboljšje spričevalo za tiste, ki so jih običajno polna usta o pomenu slovenske kulta-re v našem mestu in o skrbeh za Glasbeno matico in preživlja eno naj-težjih obdobjih svojega obstoja. (dg)

Kosova knjiga pri koprski Lipi

Prešernova doba

Vsebina knjige dr. Janka Kosa, izjemnega poznavalca slovenske literature, so študije o Prešernu, njegovi dobi in sodobnikih. Objavljenih je trinajst znan-stveno analitičnih besedil, ki so zastavljene tako na široko, s tolikšnim znanjem in na osnovi tako temeljitega predhodnega raziskovanja, da so v dobršni meri novost v naši literarni zgodovini. Prešerna in njegov čas namreč osvetljujejo iz številnih novih zornih kotov in z vidika odkritij, od katerih mnoga v preteklosti sploh niso bila mogoča.

Že samo če preletimo naslove posameznih študij, nas le-ti kmalu prepričajo, da je založba Lipa z izdajo te knjige zadela v polno. Marsikateri ljubitelj Prešernovih poezij bo rad posegel po tem čtivu in tako še poglobil svoje poznavanje velikega pesnika, največ pa bodo od knjige gotovo imeli tisti strokovnjaki, ki se s komparativistiko poklicno ukvarjajo.

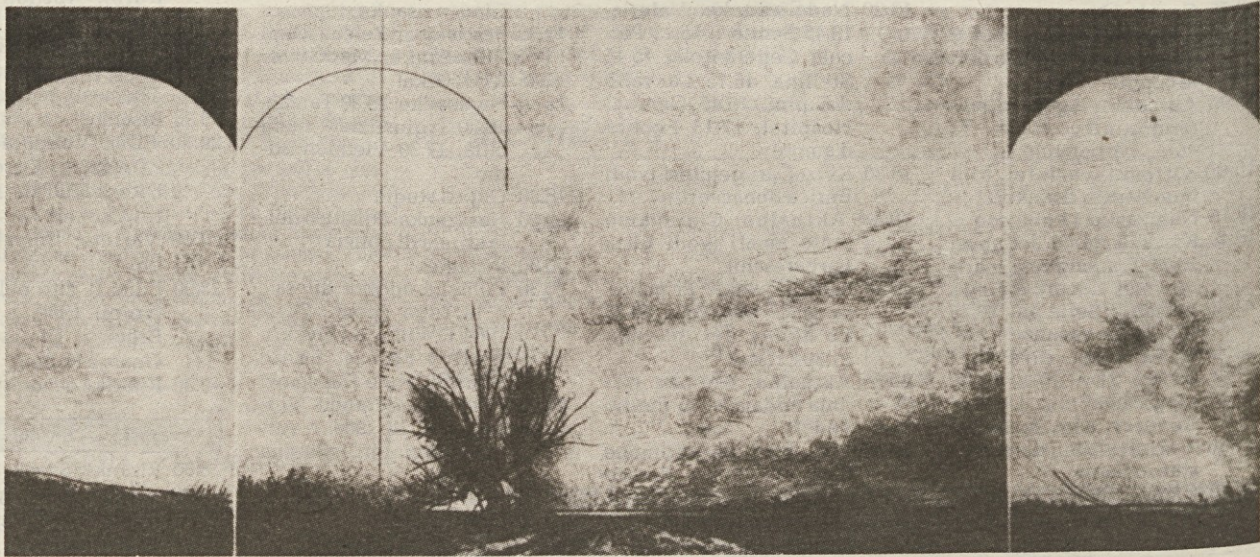
Uvodoma je objavljen tekst o Valentinu Vodniku in njegovi znani odi Vršac. Nato sledijo še: Valentin Vodnik kot nacionalpolitični pesnik slovenskega raz-svetljenstva; Ideološke osnove Čopovega nazora o umetnosti; Matija Čop in evropska romantika; Klasika in romantika v Prešernovi poeziji; Vloga in ustroj Ilirskega subjekta v Prešernovi poeziji; Čas in zgodovina v romantični poeziji: Novalis, Holderlin, Prešeren; Pesnitev o Črtomiru in Bogomili; Motivi Prešerno-vega Krsta pri Savici in evropska literatura; Začetki slovenske pripovedne proze in evropska tradicija; Motiv in ideja Pršernovega Ribiča; Prešeren in bidermajer, knjigo pa zaključuje primerjalna študija o Sapfo, Grillparzerju in Prešernu.

Na koncu je potrebno omeniti tudi, da je opazno prizadevanje založbe Lipa, da bi s tehničnimi in kvalitetskimi izdajami dokončno sanirala svoj položaj in ostala še naprej prisotna na slovenskem knjižnem tržišču. Omenjena knjiga je namreč izšla ravno v času, ko se vsi Slovenci spominjamo našega najpomembnejšega romantičnega pesnika, ki je tudi resnični temelj vse slovenske literature.

JOŽEK ŠTUCIN

Ruske krajine likovnika Sergeja Kovrigina

V likovni galeriji Rettori Tribbio so pred dnevi odprli razstavo sovjetskega slikarja Sergeja Kovrigina. Umetnik, ki je prvič v Italiji, je za prikaz svoje-ga opusa izbral naše mesto, ker pred-stavlja mejo med dvema kulturama in je lahko zaradi tega primerno okolje za sporazumevanje različnih narodov. Drugačnost sovjetskega likovnika ni razpoznavana že na prvi pogled, na-sprotno, gledalec se pravzaprav spo-znava v njegovih tematikah, nato pa, postopoma, prevzemajo premoč obču-tek neskončnosti, ogromnih prostran-stev, sila narave, ki je človek še ni zmo-gel ukrotiti. Vse to predstavlja vračanje k otroštvu Kovrigina in ob tem se v ospredje privlači tudi naše otroštvo, ki je vsako drevo orjaško, vsaka ravnina neskončna, tako kot njegova zemlja, velika ruska nižina, ki postane na ta način del našega spomi-na.

Na košarkarskem EP v Rimu danes polfinalni tekmi Jugoslavija - Francija in Italija - Španija

Modri doslej pokazali največ

Po tradiciji eurobasketa je bilo včeraj v Rimu na dan počitka na sporedu tradicionalno košarkarsko srečanje med italijanskimi časniki in med časniki preostalega sveta. Na osnovi do tu prebranega v raznih dnevnikih in časopisih, je jasno, da vsi akreditirani novinarji hvalijo na vse kriplje izvrstno organizacijo evropskega prvenstva v režiji finančne grupe Ferruzzi, finančnega mogotca Ferruzzi.

36. košarkarsko EP je tudi v tem pogledu mejnik: vse teče kot po olju, časniki razpolagajo z računalniki, telefoni, telefaksi in v rekordnem času dobivajo vse mogoče podatke, statistike, računalniške obdelave. Za nekoga je to dodaten dokaz, da je brezhibna organizacija mogoča le ob pristopu zasebnega kapitala. Pri Ferruzziju si že tako manejo roke. 10 milijard težka naložba, zato da nabavijo vse potrebne stroje in terminale ter z »lifting«
operacijo estetsko posežejo na procelje, v notranjost in okrog mogočne športne palače EUR, ob tem pa še organizirajo spremne pobude (simpoziji, nastopi, koncerti, razprave, kampi itd.), se je izplačala. Vse stroške so že pokrili s prihodki od pokrviteljev, za globalni zaslužek družbe, ki je v košarko prodrla na osnovi svojih težkih milijard (Il Messaggero Basket), pa bomo bržkone izvedeli takoj po koncu tekmovalnj. To je prvo evropsko prvenstvo, ki poteka samo v enem mestu, hkrati pa tudi najkrajše: 8 ekip v dveh skupinah za 5 dni tekmovalj. Generalni sekretar FIBA Boris Stanković je zadovoljen s takimle tekmovalnim sistemom. To je potrdil na tiskovni konferenci ob ugotovitvi, da novinarji nikoli niso zadovoljni, češ EP so bila doslej predolgo in razvlečeno, to je pa prekratko.

Kaj pa kakovost letošnjega eurobasketa? To bo filozofska razprava o tehniki, taktiki in estetiki. Dosedanja srečanja so potrdila to, kar so vsi že pričakovali. Tale Jugoslavija je premočna za kogarkoli. Ivkovičevi varovanci se tekem lotevajo prelahkotno, igrivo, tako brezskrbno kot tisti medvedji, levji, tigrovi ali volčji mladiči, ki jih včasih gledamo v dokumentarnih filmih. Vseh 12 igralcev je doslej dobilo visoko minutažo in zdi se, da je koncentracija vsakega izmed njih usmerjena edinole v ustvarjanje atraktivnih akcij in potez na parketu. Tale rod jugoslovanskih košarkarjev, po mnenju mnogih, tudi najmočnejši doslej, je prva generacija medijskih zvezd v pravem pomenu besede: vsi se jim klanjajo, vsi jih imajo radi, oni pa so vedno nasmejeni, vedno prijazni in na

voljo novinarjem. Urejen videz, lepo vedenje, profesionalen odnos do dela, dokončno osvobodjeni od tistih negativnih predznakov »balkanskih«
značilnosti, zaradi katerih je vse prejšnje generacije jugoslovanskih košarkarjev, čeprav so vsi enoglasno priznavali njihovo premoč, spremljal tudi val nepopolarnosti in odkrite antipatije.

Italijanski košarkarji so v domačem okolju debitirali slabo. Nujna zmaga je očitno taka obremenitev, da je povzročila pri nekaterih pozabo temeljnega dejstva, da je košarka predvsem igra in ne borba. Upati je, da je pritisk mimo, kajti samo finale med Jugoslavijo in razbremenjeno Italijo lahko jamči ogled prve dopadljive tekme po štirih dneh takih ali drugačnih spačkov. Italijani so v svoji skupini dosegli prvo mesto. To bi moralo biti dovolj, zato da se osvobodijo vseh negotovosti in da v nadaljevanju zaigrajo tako kot znajo.

Španija je močno oslABLJena. Zaradi poškodb niso dopotovali v Rim Biriukov, Montero, Jmenez, Romay in Ferran Martinez, v bistvu prva peterka »rdečih furij«, ki so pa doslej pokazale bore malo temperamentnosti in značajnosti, da o lepi igri sploh ne govorimo.

Pravo presenečenje tega EP je Francija. Edina ekipa, ki je pokazala določeno svežino in po obdobjih celo duhovito igro. V francoskih vrstah se uveljavlja 19-letni play maker Rigadeau, eden izmed redkih talentov, ki je odrasel izven jugoslovanskega teritorialnega območja. Grki plačujejo davek notranjim neredom in dejstvu, da je njihova moč hkrati tudi njihova največja slabost, kajti Galis in Yannakis v danih okoliščinah lahko igrata na nivo samo en polčas v vsaki tekmi, to kar se je tudi zgodilo doslej. ČSFR se postopno prebuja iz večletnega zimskega spanja, očitno pa je, da tudi na Češkoslovaškem so dalj časa zanemara-

rili delo z mladimi, tako da pri njih igrajo vsi solidno, ni pa pavega protagonista, nosilca igre, za katerega bi bilo zanimanje medijev nekoliko večje. Bolgarija in Poljska sta v primerjavi z vsemi prej navedenimi toliko slabši postavi, da bi bili v namišljenem jakostnem rangiranju prepričljivo na zadnjih mestih, kar se bo verjetno tudi zgodilo zadnji dan, ko bodo na sporedu finalna srečanja. Pri vsem tem je najbolj klavarno, da tako pri Bolgariji kot pri Poljski (izjema je 35-letni Zelig) ni mogoče izpostaviti niti enega posameznika, ki bi se povzdignil nad povprečje ostalih.

Na taktičnem področju je bilo tudi bolj malo novosti, neupoštevajoč igre jugoslovanske reprezentance, ki je itak poglavje zase. Italijani vztrajajo pri svojem konceptu šablonske in občasno pretirano shematizirane igre. Tokrat poskrbita za določeno mero svežine in fantazije Gentile in Fantozzi, edina dva »jugslovanska«
tipa igralcev, ki jih premore italijanska reprezentanca. V obrambi tudi ni bilo posebnih novosti, saj so doslej vsi predvajali osebno obrambo.

To je zaenkrat prvi vtis ob sklepu prvega dela evropskega prvenstva, morebiti, da bodo polfinalna in finalna srečanja prinesla še kakšno novost v tehnično-taktičnem pogledu. (Cancia)

SPORED
Danes, 28.6.
Za uvrstitev od 5. do 8. mesta
14.30: Poljska - ČSFR
16.30: Grčija - Bolgarija
Za uvrstitev od 1. do 4. mesta
18.30: Jugoslavija - Francija
20.45 Italija - Španija
Jutri, 29.6.
14.30: FINALE ZA 7. MESTO
16.30: FINALE ZA 5. MESTO
18.30: FINALE ZA 3. MESTO
20.45: FINALE ZA 1. MESTO

Sestavili skupine EP leta 1993

V Rimu so včeraj sestavili predtekmovalne skupine za evropsko prvenstvo leta 1993. Kot znano bo na finalni fazi prihodnjega EP sodelovalo 12 moštev, mesto pa so si že zagotovili polfinalisti letošnje izvedbe, se pravi Jugoslavija, Italija, Španija in Francija.

Skupine pa so takole sestavljene:

Skupina A: ČSFR, Nizozemska, Belgija in Turčija.

Skupina B: Poljska, Nemčija, Izrael in Portugalska.

Skupina C: Bolgarija, Sov. zveza, Anglija in Danska.

Skupina D: Grčija,Švedska, Romunija in Madžarska.

kratke vesti - kratke vesti

Wimbledon = dež
LONDON — Wimbledonki teniški turnir še naprej hudo moti dež. Do večera so odigrali bore malo dvobojev. Eden od teh, med Švedom Edbergom in Švicarjem Rossetom, je bil neshotokrat prekinjen, zmagal pa je Edberg s 6:4, 6:4, 6:4.

Od danes v Atenah sredozemske igre
ATENE — V grški prestolnici se danes pričenejo 11. sredozemske igre, o katerih kaže, da so bolj slabo organizirane.

Sainz vodi
AUCKLAND — Svetovni prvak Carlos Sainz na toyoti vodi po prvi etapi rallyja po Novi Zelandiji, ki šteje za SP pilotov, ne pa hiš. Z izredno vožnjo na treh posebnih preizkušnjah po spolzkih novozelandskih gozdovih je Sainz nadoknadil zaostanek dveh sekund iz predetape.

Vrstni red: 1. Sainz (toyota); 22'01"; 2. Kankkunen (lancia) in Alen (subaru)

po 10"; 4. Carlsson (mazda) 18"; 5. Auriol (lancia) 33"; 6. Millen (mazda) 39"; 7. Bourne (subaru) 45"; 8. Dunkerton (mitsubishi) 54"; 9. Allport (mazda) 1'15"; 10. Stokes (ford) 1'28".

Osim k Partizanu
BEOGRAD — Zvezni selektor jugoslovanske nogometne reprezentance Ivica Osim bo odslej opravljal funkcijo šefa strokovnega štaba beogradskega Partizana, hkrati pa bo tudi vodil izbrano vrsto modrih.

World league: Italija - SZ
FIRENCE — Niz »domačih«
srečanj v okviru svetovne odbojarske lige world league bo Italija sklenila z dvobojem proti Sovjetski zvezi. Prvi bo drevi v Firencah, drugi pa v nedeljo v Milanu. Italija in SZ vodita na lestvici skupine B.

V okviru prestopnega roka odbojkarjev pa se je izvedelo, da bo tolkač Philipsa Liano Petrelli odslej igral za Sisley iz Trevisa.

obvestila - obvestila - obvestila

NK BOR, ŠD BREG, ŠZ ZARJA, obveščejao, da so se začela vpisovanja v Borovo nogometno šolo za otroke letnikov od 1979 do 1985. Vpisovanja do 26. julija 1991 na sedežu društev ali na telefonske številke 226228 (Babuder), 228511 (Laurica), 228607 (Lavriha), 226602 (Metlika), 768891 (Tence), 226483 (Žagar).

JK ČUPE
poziva vse svoje člane in prijatelje, da se v čim večjem številu udeležijo Trofeje Sesijskega zaliva Sesljan - Piran - Sesljan, ki ga organizira JK Čupa, in sicer in jutri, 29. t. m. z odhodom ob 22. uri. Vpisovanje na sedežu Čupe do 28. t.m. do 21. ure.

ŠZ GAJA
obvešča, da sprejema vpisovanja za odbojarski turnir za mešane ekipe ter za nočni tek. Vpisovanje je možno vsak večer od 19.00 do 20.30 v športnem centru na Padričah, tel. 226115 do vključno 28. t. m.

SK BRDINA
priredi za ljubitelje smučanja štiridnevni izlet na ledenik Molltal (Avstrija). Izlet bo od 4. do 8. julija, informacije dobite pri blagajni na prazniku SK Brdine 28., 29. in 30. t. m. na Opčinah ali na tel. št. 212859, 226271, 299573.

PRIMOTOR KLUB
poziva vse člane, da se udeležijo sestanka za organizacijo društvenega praznika. Sestanek bo danes, 28. t.m., ob 21. uri v gostilni pri Studencu v Dolini. Vabljeni!

MLADINSKI ODSEK SPDT
prireja jutri, 29. in v nedeljo, 30. t. m., izlet na hrib Pasubio "La strada della galleria". Izlet je namenjen mladini. Vpisovanje in informacije pri načelniku odseka tel. št. 55180 (mesta na razpolago so omejena).

TPK SIRENA - SEKCIJA WINDSURF
organizira tečaj v dveh izmenah: od 8. do 13. julija in od 7. avgusta do 13. avgusta 1991. Klub nudi tečajnikom vs

Cicibani Mladosti na državnem finalu ANSPI
Začetek je bil obetaven

Cicibani Mladosti so na najboljši način pričeli nastope na državnem finalu prvenstva ANSPI, ki se je v sredo pričelo v Materi. Naši najmlajši so v prvih dveh srečanjih dosegli dve pomembni zmagi. V sredo zvečer so namreč premagali deželne prvake iz Ligurije z zgovornim 6:2, včeraj dopoldan pa so premagali še vrstnike iz Sicilije. V obeh srečanjih sta se izkazala predvsem Florenin in Vižintin, ki sta bila za nasprotnikovi obrambi neresljiva uganaka.

Naše sedaj čakata le še dve tekmi pred morebitno uvrstitev v polfinale. Danes dopoldne bodo najprej igrali proti Apuliji, nato pa še proti prvakom iz Umbrije. Nastopajoči so porazdeljeni v štiri izločilne skupine, prvouvrščeno moštvo iz vsake skupine pa bo nadaljevalo pot v polfinale.

IZIDA PRVIH DVEH KOL
MLADOST - LIGURIJA 6:2
STRELCA: Florenin (3), Vižintin (3).
MLADOST - SICILIJA 4:0
STRELCA: Florenin (2), Vižintin (2).
POSTAVA MLADOSTI: Manuel Devetak, Sergio, Moro, Jelen, Dimitri Devetak, Florenin, Matej Ferletič, Dimitri Ferletič, Vižintin, Jarc, Princič. (I.P.)

Ksenija Breclj (TPK Sirena) na DP

Člane odseka za športni ribolov pri TPK Sirena je nemalo osrečila vest, da si je njihova tekmovalka Ksenija Breclj zagotovila pravico do nastopa na državnem finalu v športnem ribolovu. Brecljeva je namreč zmagala na vseh treh pokrajinskih selekcijskih preizkušnjah, s čimer si je tudi zagotovila naslov cone prvakinja. Če vemo, da ta odsek pri Sireni deluje šele dobro leto, je uspeh še toliko bolj razveseliv.

konjske dirke - konjske dirke

1. dirka (Firence): Incus Efe (2) je v odlični formi, štarta pa v ugodnem položaju, zato je naš favorit. Pozor na Isiola (1). Če bi se Giocoforza (X) takoj prebil v vodstvo, je nevaren.

2. dirka (Rim): Idol Bel (1) je imel v nedeljo smolo, a bo tokrat štartal ob ograji. Od skupine X naj omenimo nezadržanog finišerja Fosso d'Assia. Presenetni lahko Lanzillo (2).

3. dirka (Taranto): Fuliver (2) se med trakovi dobro znajde. Luego (X) je zmožen nadoknaditi penalizacijo. Focante (1) štarta ob ograji.

4. dirka (Taranto): Gino Izzo (2) zgleda nekoliko deklasificiran, zato je naš favorit. Lagos CR (1) vidno napreduje. Skupina X: Gran Volo nas je zadnjič ugodno presenetil.

5. dirka (Montegiorgio): Luimar (X) z dobro štartno številko in jockerjem je naš favorit. Fiordo AC (X) se lahko izkaže v finišu. Naj omenimo regularnega Degreja Bi (2).

6. dirka (Livorno): Tu bo galop. Victorine Rehm (X) je ugodno obte-

je po 25 letih ponovno stopilo na zmagovalni oder, saj je zasedla 3. mesto po zmagi nad Poljsko (85:67); do 10. mesta je bila nadaljna razvrstitev sledeča: Češkoslovaška, Bolgarija (99:76), Španija - Romunija (86:71) ter ZR Nemčija, ki se je za las ognila zadnjemu mestu, saj je premagala Francijo s 76:70.

BARCELONA 1973
V Barceloni je prišlo do preobrata na vrhu evropske košarke. Prodorno se je pojavila na prizorišču Španija, ki je po 38. letih posegla po srebrnem odličju. Porajalo se je novo razmerje sil in tako so postala možna najrazličnejša presenečenja tudi če sta bili SZ in Jugoslavija še vedno favoritinji.

V polfinalnem delu je nastopilo 10 moštev, razdeljenih v dve skupini. V teh dvobojih je prišlo do velikega presenečenja. Španija je namreč v svoji skupini premagala Sovjetsko zvezo in tako zasedla prvo mesto. V drugi skupini je bila Jugoslavija ravno tako brez poraza.

V finalnem delu so bila na sporedu srečanja med moštvi obeh skupin na podlagi doseženih uspehov. Tekme za končno razvrstitev so se zaključile s sledečimi izidi: Jugoslavija - Španija 78:67, ki sta si tako razdelili zlato in srebrno odličje; bron si je priborila SZ po zmagi nad Češkoslovaško (90:58), sledijo Italija in Bolgarija (80:71), Izrael in Turčija (96:78) ter Romunija in Francija (79:69).

BEOGRAD 1975
Beograd je postal drugič središče evropske košarke, a Jugoslavija ni bila samo gostitelj, ampak je morala braniti svojo prvo zlato kolajno. Jasno je bilo vsem, da je postal kraj favoritov ozek in točno opredeljen, saj nihče ni pričakoval, da bi lahko prišlo do presenečenja prav na vrhu. Tudi v Beogradu je bila prisotnost ekip omejena na deset. Sestavljeni sta bili dve izločilni skupini, a prve tri iz vsake skupine so se uvrstile v finalni turnir. Vsaka ekipa je tekmovala z drugimi, a vendar je prišel v poštev izid iz polfinalnih srečanj. Oglejmo si pot prav teh 6 finalistov.

Češkoslovaška se je uvrstila na 6. mesto. V finalu je izgubila proti Bolgariji (70:86), Jugoslaviji (68:84) in Španiji (67:87), a je zmagala proti Italiji (72:68), kar je bilo presenečenje, 5. mesto je pripadalo Bolgariji, ki je premagala Češkoslovaško, a izgubila proti SZ (94:69), Jugoslaviji (105:76) in Italiji (90:73).

Španija ni imela velike sreče v boju za visoko uvrstitev, saj je izgubila proti Jugoslaviji (76:98), Italiji (69:89) in SZ (80:94), a premagala je Češkoslovaško. Italija je prišla do svoje druge bronaste kolajne: zmagala je proti neposrednemu tekmeču Španiji in Bolgariji (90:73), a je izgubila proti SZ (69:65) in ČSFR.

Jugoslavija in Sovjetska zveza sta prehodili praktično enako pot, a se nista srečali do zadnje prvenstvene tekme, ki je odločala za določitev prvaka. Jugoslaviji je uspelo prvič v zgodovini v sklepnih tekmih premagati tradicionalne nasprotnike Sovjetske zveze (90:84).

Uvrstitve od 7. do 10. mesta: Izrael, Poljska, Turčija in Nizozemska.

LIEGE 1977
Belgija ni v desetih prvenstvih, na katerih je nastopila, dosegla več kot 4. mesto, a vendar ji je bila zaupana organizacija 20. jubilejnega evropskega prvenstva, morda tudi, ker je bila prisotna na prvem prvenstvu leta 1935. Tokrat je v sklepnem delu sret nastopilo 12 držav.

V polfinalnih srečanjih je Jugoslavija premagala Italijo (88:69), SZ pa Češkoslovaško (91:76). Mali finale se je zaključil s porazom Italije proti Češkoslovaški (81:91), ki si je priprala svojo 4. bronasto odličje. V velikem finalu sta si bila ponovno nasproti stara znanca in sicer Sovjetska zveza in Jugoslavija. Plavi so bili ponovno boljši in so si zasluženo priborili - tretje zapored - zlato odličje. Od 5. do 12. mesta je bil razpored sledeči: Izrael Bolgarija, Nizozemska, Belgija, Španija, Finska, Francija in Avstrija.

(se nadaljuje)

totip		
1. — prvi	2	
drugi	1 X	
2. — prvi	1	
drugi	X 2	
3. — prvi	2	
drugi	X 1	
4. — prvi	2	
drugi	1 X	
5. — prvi	1	
drugi	X 2	
6. — prvi	X	
drugi	X 2	

žen, ima pa tudi dobrega jahača. Resen tekmeč bo zanj Fossignano (X). Barrea (2) lahko preseneti.

Dirka tris

V Vareseju bo nastopilo 18 konj. Naši favoriti: št. 1 Montelupone, št. 13 Jannubi, št. 9 Otalgan. Za sistemiste: št. 10 Done Deal, št. 4 Scottish Stream, št. 5 Silence the Wind.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 8.00 din; mesečna naročnina 190.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglasi: ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglasi: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski

dnevnik

petek, 28. junija 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
ČEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Prvi dan izrednega kongresa socialistične stranke v znamenju pričakovanja in hude vročine

V Craxijevem govoru aktualna politika in naklonjenost do predsednika Cossiga

BARI — Izredni kongres socialistične stranke bo gotovo potekal v znamenju hude vročine, vsaj sodeč po nenadni odločitvi organizatorjev, da okrepijo zdravniško ekipo za prvo pomoč. Mimo meteoroloških nevspešnosti pa se je kongres začel s poročilom tajnika Craxija, ki je verbalno prehodil vse najaktualnejše politične itinerarije od Cossigove poslanice parlamentu do odnosov s KD in DSL. Zaključno misel pa je Craxi posvetil socialistični enotnosti in prenovi republike, to pa je hkrati tudi vodilna misel in geslo kongresa. Malo pred začetkom kongresa se je med delegati in gosti razširila vest, da je predsednik Cossiga že na poti v Bari. Vest, ki je popolnoma neutemeljena, je še dodatno dvignila temperaturo, vendar se je kmalu izkazalo, da gre za pomoto. Cossiga je namreč v Bari poslal samo čestitke, kot je sicer praksa. Čestitke so poslali še številni drugi politični predstavniki.

Nekaj manj kot desetino uvodnega govora je Craxi posvetil Cossigi, predsedniku in človeku. Podčrtal je, da je Cossiga s svojimi posegi prebudil civilno in politično zavest in da so spori med KD in predsednikom politično protislovje brez primerjave. Obsodil je napade nanj in na njegov način dela, vendar je pri tem večkrat podčrtal, da PSI ni »predsednikova stranka«, negativno pa je ocenil tudi afero o podpisu Cossigove poslanice, rekoč da gre za očiten ustavno-politični kontrast. Stranka bo opravila vse potrebne korake, da se ta dogodek razjasni, je obljubil Craxi. O

odnosih s KD je socialistični tajnik jasno povedal, da je njegova stranka pripravljena na sodelovanje, vendar pod pogojem, da »stranka relativne večine ne bo postavljala novih ovir, zaradi katerih bi si PSI lahko premislila«. Govornik pa odločno nasprotuje demokratskemu predlogu o volilni reformi, ki bi bil že nekakšen predpogoj za prekinitev vsakršnega odnosa med strankama.

Glede zbliževanja in sodelovanja z Occhettovo stranko Craxi odločno podpira socialistično enotnost, ki je pa ne gre tolmačiti z enotno levico, vsekakor pa meni, da še ni dozorel čas za levičarsko alternativo. PSI je zastavil vprašanje socialistične enote že pred referendumom in silijskimi volitvami, zastavil ga je v času, ko so razpadali evropski komunistični režimi. Stranke, katerim je namenil poziv pa so namesto odgovora polemizirale in napadale predloge socialistov, še zlasti njihovo teorijo o predsedniški republiki. Prav zaradi tega, meni Craxi, prepuščamo tem strankam izbiro predvsem pa čas za trezen razmislek, saj bo samo na tak način mogoče doseči cilj, ki so si ga socialisti zastavili.

Iz odločno zmernege tona govora je močno izstopila kritika na račun tistih, ki so v zadnjih mesecih izkoristili vsako priložnost za to, da polemizirajo s socialisti. »Primerjali so me celo s Hitlerjem, toda PSI ne more nikomur ničesar imponirati, lahko pa skuša prepričati svoje politične sogovornike in navadne ljudi. V obeh primerih je odločilna izbira večine,« je ugotavljal Craxi.

Stranke večinoma podpirajo predsednikovo poslanico

RIM — Poslanica predsednika Cossiga parlamentu je v središču komentarjev sicer redkih političnih predstavnikov, ki jih ni pritegnil socialistični kongres. Še prej kot reakcije na vsebino pa je včerajšnje politično prizorišče vznemirilo dejstvo, da poslanica, ki so jo prebrali v parlamentu, ni bila popolna. Manjkal je namreč del poglavja, ki ga Cossiga posveča »vladi široke koalicije ali super vladi in možnosti izvolitve ustavodajne skupščine«. Ta del so parlamentarci dobili pozneje, prava uganika pa je, kako to, da so z njim razpolagali nekateri novinarji. Nova priložnost za novo polemiko, torej, saj so nekateri, med temi demokristjan Graneli, zahtevali pojasnila.

Prav tako ni znano, ali bo o Cossigovi poslanici razpravljaj v parlamentu. Mnenja so precej različna: nekateri trdijo, da o tem parlament lahko avtonomno odloča, drugi trdijo, da je razprava obvezna. Nekateri so pobrsklali po arhivih in ugotovili, da sta v zadnjih tridesetih letih že dve predsedniški poslanici ostali le prestižen dokument brez posledic.

Reakcije in ocene na poslanico samo pa so kot običajno precej različne. Za Forlanija gre enostavno za poziv za ureditev institucionalnega sistema, v glavnem pa vsebuje poslanica iste predloge, kakršne je KD že pred časom iznesla.

Liberalni tajnik Altissimo je s poslanico zadovoljen, meni namreč, da vsebuje veliko vzporednih misli in predlogov, ki jih njegova podpira. Altissimo je zlasti navdušen nad Cossigovim predlogom o izvolitvi ustavodajne skupščine. Republikanec La Malfa je zaskrbljen predvsem zaradi Martellijevega podpisa in zahteva pojasnila. Meni namreč, da gre za jasen konflikt med predsedstvom države in vlade, to pa pomeni, da vlada izgublja svojo avtonomijo.

Socialist Di Donato je navdušen nad predsednikovim sporočilom. »Očitno je, da je predsednik osvojil naša navodila za ustavno reformo,« pravi Di Donato, obžaluje pa, da je vprašanje »super vlade« v originalu poslanice premalo razširjeno. Glasilo socialdemokratske stranke L'Umanità v uvodniku ocenjuje, da je najgloblji pomen Cossigove poslanice v ugotovitvi, da je treba korenito spremeniti ustavo, vendar le v mejah člena 138. O dejanskih reformah pa predsednik navaja nekatere možne rešitve, kot da bi bila ustava edina kriva za upravni nered v državi. Podpredsednik ustavnega sodišča Galloni poslanice ni hotel oceniti, dejal je, da to ne sodi v njegov resor, sicer pa poslanice sploh še ni prebral. Poslanci DSL pa so medtem vložili interpelacijo, v kateri zahtevajo, da predsednik vlade čimprej pojasni vzrok, zaradi katerega ni podpisal Cossigovega dokumenta.

Med spopadi v Alžiriji umrlo vsaj devet oseb

ALŽIR — V zadnjih 48 urah se je stanje v alžirskem glavnem mestu Alžiru in v nekaterih drugih večjih mestih izredno zaostroilo (na sliki AP), saj je v poulčnih spopadih med islamskimi integralisti in vojsko izgubilo življenje devet oseb, več deset pa je bilo ranjenih. Najhujše je bilo v pokrajini Ouled Jaich kakih 45 km jugozahodno od glavnega mesta, kjer je bilo največ mrtvih.

To podatke je sporočila vlada, kar pomeni, da jih je bilo po vsej verjetnosti mrtvih še več. Po uradnih vladnih podatkih je dosedaj od 25. maja letos, ko so v Alžiriji spet izbruhnili hudi neredi, skupno umrlo 43 oseb, več sto pa je bilo ranjenih. Vojska je te dni tudi aretirala 15 islamskih ekstremistov v šestih pokrajinah, ki so obtoženi, da so podpihovali protidržavni upor.

V včerajšnjih popoldanskih urah se je stanje spet umirilo, vendar pa se alžirska vlada boji ponovnih nemirov ob priliki jutrišnjega petkovega dne va molitve.

Lanska državna bilanca je bila tudi negativna

RIM — »Leto 1990, ki bo moralo biti prelomno v pozitivnem smislu za državno bilanco in za radikalno izboljšavo državnih računov, saj smo vložili mnogo truda za vsaj delno uresničitev cilja za bolj korektno izvajanje javne finance, se je žal izkazalo deficitarno, saj smo zabeležili jasno nazadovanje teh financ«.

Iz tega stavka državnega pravdnika računskega dvora Emidia Di Giambattista, ki je včeraj predstavil svoje zaključke o lanskem finančnem letu, lahko razberemo negativno in pesimistično oceno o tem, kar se v zadnjem obdobju dogaja v državnih financah.

Di Giambattista je med drugim povedal še sledeče: »Lani nismo ne začeli izvajati sanacijskega načrta, ki smo ga dalj časa pripravljali, ne začeli uresničevati določenih izsledkov, o katerih govorimo že četrtno stoletja in ki so nujni za dvig nivoja državne bilance. Govorili smo namreč o večji učinkovitosti finančnega sodstva, ki bi se morala bolj odločno zavzemati za uvedbo večjega spoštovanja finančnih obvez pri ljudeh in za zmanjšanje javne zadolžitve. Vendar pa očitno te naši apeli spadajo v kategorijo odvečnih pridig.«

Številke, ki jih je navedel Di Giambattista, so v tem oziru dovolj zgovorne, čeprav je vsedržavni deficit lani padel za 0,6% v primerjavi z letom 1989 in sicer na 54.603 milijarde lir. »Naša skrb in nuja, da stalno nekaj popravljamo in sproti prirejamo, je očiten znak naših finančnih težav. Slednjim se ne moremo zoperstaviti z

blagimi političnimi ukrepi, temveč z odločnimi prelomnimi posegi. Najbolj značilna je situacija v javni zadolžitvi, ki sama sebe hrani in povzroča nove dolgove.«

Di Giambattista je nato omenil rakavo rano italijanskih financ in sicer davčno utajo, katero lahko v lanskem letu kvantificiramo v višini 200 tisoč milijard lir. Davčni prihodek se je sicer v lanskem letu povečal za 12,3% v primerjavi z letom 1989, vendar je še vedno 6.600 milijard nižji od predvidevanj. Svoje poročilo pa je zaključil s trditvijo, da se je stanje predvsem poslabšalo na področju potrate in slabega upravljanja javnega denarja, ki bi je noben privatnik ne toleriral.

Italijanski minister za proračun Paolo Cirino Pomicino, ki je sledil poročilu državnega pravdnika računskega dvora je slednje komentiral pozitivno, vendar pa je dodal, da »ima nekatere hude nedoslednosti«, saj »pot krivulje javne finance ne prikazuje znakov dviga«.

Primarni primanjkljaj je padel od 2,2% na 1,2%, to pa je zelo važen podatek, čeprav so razlike vseeno minimalne, je delaj Pomicino. Splošno mnenje med izvedenci je, da če je bilo v državnem obračunu iz leta 1989 več »temnih področij«, je lanski obračun povsem temen. In sam Di Giambattista je pred točno letom dni dejal, da bi lahko bilo finančno leto 1990 »leto nič«, izkazalo pa se je, da se je nadaljevala negativna tendenca iz prejšnjih let, so komentirali italijanski finančni izvedenci.

Nova ustrahovalna akcija sovjetskih specialcev v Litvi

VILNIUS - Napetost v odnosih med Litvo in Moskvo ne popušča. S pretvezo, da preverijo, ali so kje skrivna skladišča orožja, so sovjetski specialci včeraj zasedli za nekaj ur komunikacijsko središče v Vilniusu in dejansko prekinili vse komunikacije baltske republike s svetom in s Sovjetsko zvezo.

Po oceni litvanskega ministrstva za informiranje je bila akcija del strategije ustrahovanja, s katero skuša Moskva prisiliti Vilnius, da sprejme in podpiše novi sporazum o federaciji. Po oceni ministrstva so »črne beretke« poskušale tudi sabotirati elektrode, ki napajajo Vilniu z električno energijo. Se ostrejši je bil v svoji obsodbi litvanski predsednik Vitas Landsbergis.

gig, ki je akcijo ocenil kot nov dokaz terorističnih metod, ki jih upravlja Moskva. Landsbergis je tudi pozval zahodne demokracije, naj pomagajo Litvi, »saj ne bo mogoče več dolgo naprej na tak način«. O incidentih med policijo in manifestanti pa poročajo iz Kieva. Nekaj tisoč manifestantov je protestiralo proti dejstvu, da je ukrajinski parlament začel razpravo o novih temeljih federacije. V spopadih je bilo nekaj ljudi ranjenih. V Moskvi pa je gibanje za Demokratično Rusijo, ki je zmagovalo na nedavnih volitvah v ruski republiki, podpisalo dogovor o sodelovanju z estonsko večinsko stranko Ljudske fronte.

Pri ceni super bencina Možni poviški

RIM — Cena super bencina bi se v prihodnjih dneh znala povišati za 15 lir, s sedanjih 1535 na 1550 lir. Tako je sporočila zveza petrolejcev na podlagi tedenskega poročila o poprečju cen v Evropi. Cena pa bi le znala ostati nespremenjena, če bi se vlada odločila za defiskalizacijo, torej za zmanjšanje davčnih dajatev na končno ceno bencina. To zmanjšanje naj bi šlo v korist industrijske komponente.

Zaenkrat pa na srečo nič ne kaže, da bi podražitve zajele druge pretrolejske proizvode.

Indijski otrok zgorel

RIM — Preiskovalci še niso ugotovili, kako je prišlo do nesreče, ki je terjala življenje dve leti in pol starega Domenica Samarisinheja. Njegova mati, ki je indijskega rodu in je kot hišna pomočnica zaposlena pri časnikarju - pisatelju Robertu Gervasu, je predsinočnim nekaj po 23. uri začutila vonj po dimu, ki je prihajal iz sobe, v kateri je spal otrok. Skupaj s hčerko Gervasa, 18-letno Veronica, je takoj stekla k sinčku: njegova postelja je že bila v plamenih, soba pa je bila ovita v dim. Zagrabila je otroka, ki je še dajal znake življenja, in z njim stekla v okrog sto metrov oddaljeno bolnico.

Vsi poskusi, da bi nesrečnežu rešili življenje, pa so bili zaman.

Najprej so mislili, da je mali Domenico umrl zaradi opeklin, vendar kaže, da mu je bil usoden dim. Mati je preiskovalcem povedala, da je otroka nekaj pred 23. uro spravila v stajico in z Veronica odšla gledat televizijo. Ko je spet pritekla v sobo, so plameni že zajeli lahko vnetljive plastične stene stajice in žimnico. Sodnik jo je zasliševal poldrugo uro, kaj več pa mu ni znala povedati.

Kasneje so preiskovalci v stajici našli napol zgorel vžigalnik. Domnevajo, da ga je otrok neke staknil, se z njim igral in tako zanetil požar.